

ПОЛИТИКИН

БРОЈ
1176

ЗАБАВНИК

12. VII 1974. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XXXV

3
динара

МАРШАЛ ОД ВИЈЕЈВИЛА

(1510-1571)
ТОЛИКО СЕ ДИВИО
ХРАБРОСТИ
ИТАЛИЈАНСКОГ КНЕЗА
ОД МЕЛОФИЈА,
КОГА ЈЕ У ЈЕДНОЈ
БИЦИ ЗАРОБИО,
ДА ЈЕ ОДБИО
ПОНУБЕН ОТКУП У
ВРЕДНОСТИ ДАНАШЊИХ
100 МИЛИОНА Н. ДИН.
И СВОЈ
ХРАБРОГ
НЕПРИЈАТЕЉА
ПУСТИО
ЗА
СИМБОЛИЧНУ
СВОТУ
ОД
НЕКОЛИКО
ПАРА.

Ripley

СРП

КОЈИМ СЕ
СЛУЖЕ
ЖЕНЕ У
АФРИЧКОМ
ПЛЕМЕНУ
МАНДАРА
НИЈЕДАН
МУШКАРАЦ НЕ СМЕ
ДА ДОДИРНЕ.
ОВАКВИ
СРПОВИ СЛУЖЕ
И КАО
НОВАЦ
А ВРЕДЕ
2 ПИЛЕТА.

Веровати или не!

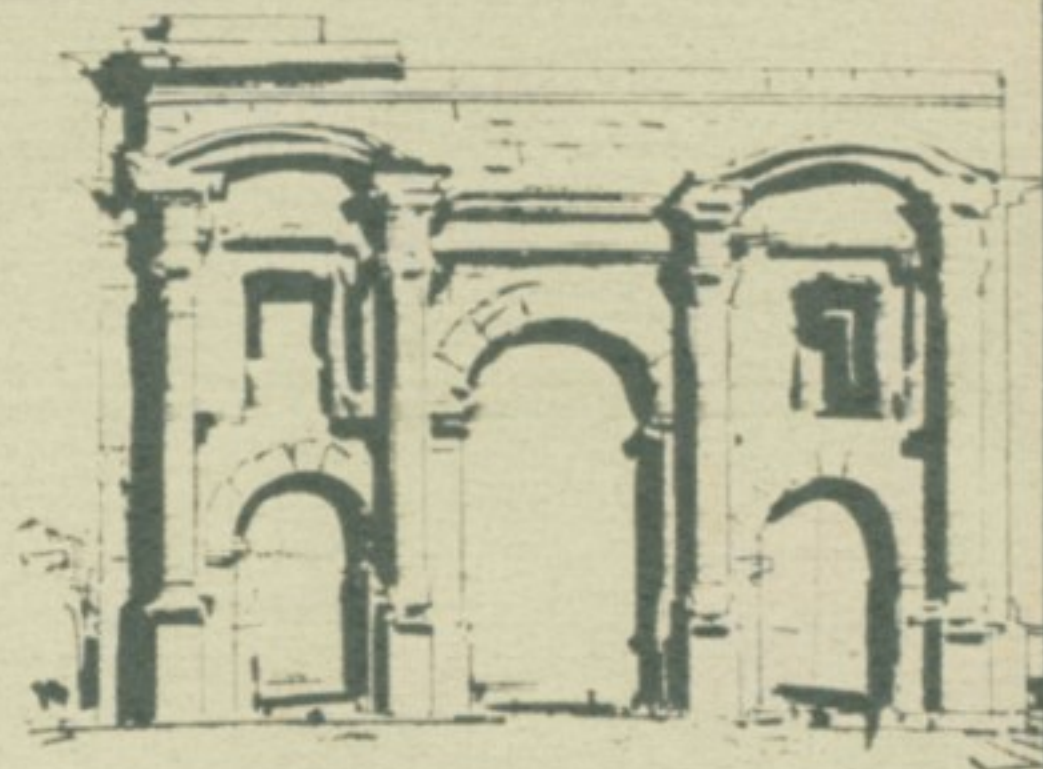

ПАУЛО КИБУРВЕ

ИЗ ЈЕДНОГ СЕЛА
У КОНГУ
КОЈИ СЕ ПОСЛЕ
ЗАВРШЕНИХ
СТУДИЈА У
БРИСЕЛУ
(БЕЛГИЈА)
ВРАТИО У СВОЈЕ
ПЛЕМЕ,

БИО ЈЕ
ЈЕДИНИ
ЧОВЕК НА СВЕТУ
КОЈИ ЈЕ ПРОВОДИО
КАРАВАНЕ
ПРЕКО ПОДРУЧЈА
ПОКРИВЕНИХ СТОТИНАМА
ХИЉАДА МРАВА НОМАДА
КОЈИ НАПАДАЈУ И
ПРОЖДИРУ СВЕ ЖИВО.
ЊЕГОВИ НОСАЧИ
УВЕК СУ
ИШЛИ
БОСОНОГИ.

ЈЕДАН
ХРСТ И
ЈЕДАН БОР
РАСТУ
ПОТПУНО
ПРИЛУБЉЕНИ
ЈЕДАН
УЗ
ДРУГОГ У
ХАЈНРИХСХАГЕНУ
(НЕМАЧКА).

ТРИЈУМФАЛНА КАПИЈА

ПОДИГНУТА У ТАМУГАДИ,
У АЛУЖИРУ,
У ЧАСТ РИМСКОГ ИМПЕРАТОРА
ТРАЈАНА
РЕКОНСТРУИРАНА ЈЕ У 19. ВЕКУ
ОД ОРИГИНАЛНОГ МАТЕРИЈАЛА
КОЈИ ЈЕ 1000 ГОДИНА
ЛЕЖАО
ЗАТРПАН ПЕСКОМ.

ПОСВЕЊЕНО УСПОМЕНИ
ЕНТОНИЈА ДРЕЈКА
КОЈИ ЈЕ УМРО МИРА РАДИ
И СПОКОЈА. ЊЕГОВА ЖЕНА
ЈЕ БЕЗ ПРЕСТАНКА ТОЛИКО
ГУЊАЛА ДА ЈЕ ОН ПО-
ТРАЖИО УТОЧИШТЕ У
МРТВАЧКОМ САНДУКУ
ОД 12 ДОЛАРА.

ЕПИТАФ НА ЈЕДНОМ ГРОБУ
У БЕРЛИНГТОНУ
(САД).

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● једрење на ветру је веома стар спорт. Прича се да се њиме бавио још египатски краљ Аменхеп III, две хиљаде година пре наше ере. Међутим, у Европи за једрење на песку зна се тек од пре сто година, а популарно је

постало тек педесетих година овог века. Данас се међународна такмичења у овом спорту одржавају на чврстој пешчаној плажи дугој више километара на врху полуострва Ајдерштет у Немачкој. Највећа брзина је 120 километара на час. Такмичари су обавезни да носе шлем на глави.

● белгијски градић Хекелгем, удаљен 20 километара од Брирела, познат је по огромним количинама песка који из даљине

личи на прави тепих. Хекелгем једини има у Белгији, а можда и у целом свету, четири уметничке галерије изванредних копија најпознатијих мајстора света. Необичност је у томе што су ове слике рађене разнобојним песком.

● чувени енглески тенор Самуел Блек (1757-1822) имао је тако јак глас да је њиме могао да заустави бика који га је јурио.

● балса је веома лако дрво које расте у централној Америци. Већ после прве године балса до-

стигне своју пуну висину од десет метара. Ово дрво због своје лакоће употребљавају за израду макета авиона и бродова, а и чувени сплав Тора Хејердала, Кон-Тики, био је направљен од балсе.

● не зна се тачно када су се појавиле прве наочари, али је њихова појава први пут забележе-

на у Италији око 1287. године. Први купци били су богати племићи и трговци, јер су наочари биле веома скупе.

● у Европи су новчанице ушле у редовну употребу у Амстер-

даму 1609, у Хамбургу 1629, у Ротердаму 1665, а у Лондону 1694. године.

● велика већина животиња зна да плива. Један од изузетака је камила. Кад се нађе у дубокој води ова животиња одмах потоне.

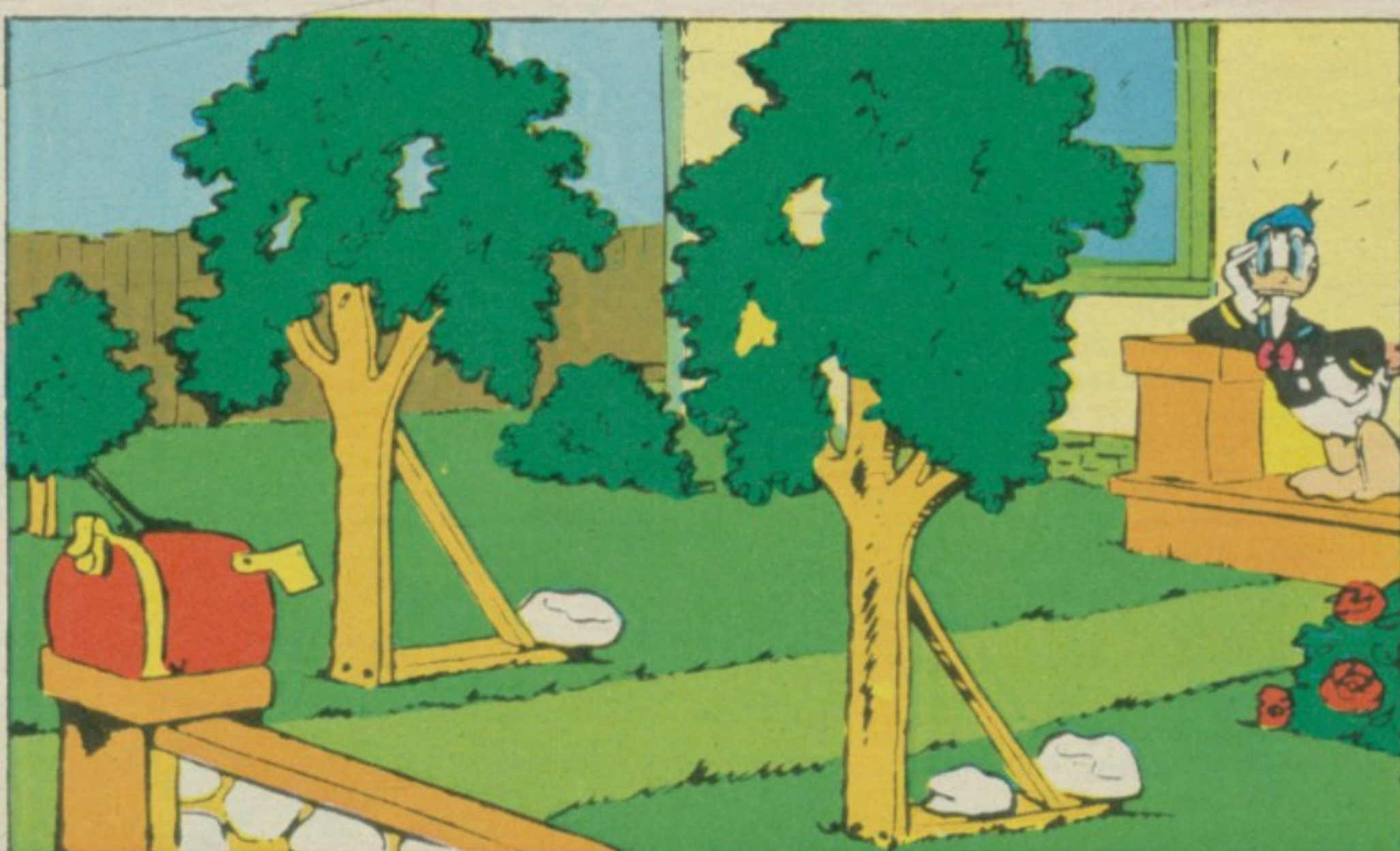

● најстарији „стенографски“ документ потиче из 350. године пре наше ере. Овај стенограм угравиран је на мермерној плочи пронађеној у Атини.

WALT
Disney

ПАЈА ПАТАК

ЗАШТО ЈЕ НЕСТАО ЈЕДАН СВЕТ

Било је врело летње поподне. Таласи Егејског мора заплускивали су обале острва Санторин у чијој су се пространој луци налазили многи бројни бродови. Изнад града степенасто су се дизали виногради и у топлим изворима који избијају у Светим планинама купали се острвљани. Из пукотина у стенама дизали су се облаци паре већи него икада раније... Одједном, планина висока 1500 метара као да се пропела и одмах затим распала праћена грмљавином. Док су се уз дивљу рику таласи валјали преко острва, стене су, понесене страховитом експлозијом, као хиљаде белутака прштале на све стране.

Кад је огњена киша најзад престала, средишњи део острва нестао је уз заглашујућу тугу у помахниталом мору. Делове који су остали (данас су познати под именом Санторинска острва) прекорио је дебео слој вулканске лаве.

Ова снажна вулканска ерупција и њене последице биле су по мишљењу неких научника довољне да промене ток историје.

ТАЛАСИ ВИСОКИ ТРИДЕСЕТ МЕТРА

Професор Сеизмолошког института у Атини Ангелос Галанопулос дошао је 1956. године до случајног открића кад је на острву Тира, у Санторинском архипелагу, посетио један бродник цемента.

На дну једне јаме професор Галанопулос је пронашао поцрнеле од ватре остатке куће саграђене од камена. Између њих налазила су се два угљенисана комада дрвета и зуби жене и мушкарца. Радиоугљеничном анализом утврдио је да ти остаци вероватно потичу из XV века пре нове ере. Тридесет метара дебео слој вулканске лаве потврђује претпоставку професора Галанопулоса да се на Санторину догодила једна од највећих ерупција на Земљи.

Поређења ради он наводи пример острва Кракатау у Индонезији. Јаком ерупцијом ово острво било је једноставно преполовље

но. Хладна морска вода потекла је у гротло вулкана и помешала се са усијаном лавом. Јак ваздушни притисак, проузрокован стварањем водене паре, разнео је врх планине. У ваздух се подигао стуб пламена за који неки тврде да је био висок 53 километара што звучи невероватно. Камење је летело осамдесет километара унаоколо а облаци пепела кружили су неколико месеци Земљом.

Кад је ерупција најзад почела да јењава, 182 метра дубок кратер испунила је морска вода стварајући при том таласе разорне снаге. Куће су подрхтавале на удаљености до 800 километара а грмљавина се чула и у пределима удаљеним 4800 километара!

Професор Галанопулос сматра да је ерупција на

Већ хиљадама година међу научницима траје спор о томе да ли је Атлантида постојала и, ако јесте, где се налазила и због чега је ишчезла с лица наше планете.

Санторину настала на исти начин, али да је била много снажнија и дужа. Ваздушни притисак био је једнак истовременој експлозији неколико стотина хидрогенских бомби. Остаци острва Санторин нашли су се под тридесет метара дубоким слојем лаве и пепела. Прашина коју је ветар носио у правцу југоистока покрила је површину од близу 200.000 квадратних километара. Њене

наслаге и данас леже на морском дну.

Приликом ерупције дошло је до слегања тла и пуцања Земљине коре. Света планина Санторина настала је заувек под морем. То је проузроковало огромне таласе и страшне вртлоге. Таласи високи тридесет метара разбијали су се о обале Крита и само три часа касније прекрили делту Нила и стару луку Угарит у Сирији.

То су, према мишљењу професора Галанопулоса, биле физичко-географске последице вулканске ерупције на Санторину. Историјске су, како он тврди, биле много дубље. Да се није догодила страшна вулканска ерупција на Санторину, вероватно је да високо развијена острвска култура још дуго не би остварила тако блиске контакте са племенима на грчком копну и да не би извршила на њих тако снажан утицај.

ГДЕ JE АТЛАНТИДА?

По некима ово острво лежало је западно од Гибралтара, по другима у Саргаском мору, по трећима у сливу реке Амазона или

у Перуу, док има и таквих који мисле да се Атлантида налази у Монголији. Професор Сеизмолошког института у Атини Гала-

нопулос верује да се она налазила у Егејском мору на месту где је данас Санторински архипелаг!

Европска цивилизација почива на традицијама класичне Грчке, а у време ерупције на Санторину Грчка је била настањена примитивним племенима. Насупрот њима на Криту цветала је високо развијена минојска цивилизација.

ЧЕМУ СУ КРИЋАНИ НАУЧИЛИ ГРКЕ?

Крићани или Минојци, како их још историчари називају, употребљавали су компликовано писмо. Бавили су се разним спортовима, музиком и сликарством. Чувени су њихови орнаменти на глиненим посудама и живописне слике на

зидовима. Имали су водовод и канализацију, а куће су загревали неком врстом парног грејања. Њихови трговци пловили су морима старог света...

У XV веку пре нове ере ова сјајна цивилизација одједном је нестала! Археолошка ископавања показала су да су сви минојски градови уништени у исто време.

Све до недавних геолошких открића нагли нестанак минојске цивилизације био је неразјашњива мистерија. Научници су га приписивали инвезији непознатог народа или револуцији. Ипак, чини се да је тајна најзад решена захваљујући стрпљивом раду професора Драгослава Нинковића и Бруса Хизена из Геолошке опсерваторије на Колумбијском универзитету. Они су утврдили да је до разарања дошло због снажне вулканске ерупције на Санторину.

По мишљењу ове двојице научника огромни таласи створени пропадањем тла и јаким ваздушним притиском поплавили су ниже делове Крита, удаљеног од Санторина око 100 километара. Вулкански пепео покрио је плодне долине и уништио усеве. Преживели је било мало. То су углавном били трговци који су се у време ерупције задесили на далеком путу вањима. Истраживања су показала да су се они по повратку са пута преселили на грчко копно и за своју домовину изабрали Микену.

Грчка је најмање страдала од разорних таласа насталих ерупцијом на Санторину. Северозападни ветрови скоро да је и нису засули вулканским пепелом. Али, ипак је у њој дошло до корених промена. Нагло је процветала микенска култура на коју су око 1400. године пре нове ере извршили снажан утицај преживели Крићани. Дошљаци су научили Грке свом писму, уметности, играма, обрађивању метала и архитектури по којој је касније Микена постала чувена.

Ни нестала цивилизација ни катастрофа нису никад заборављене. Успомена на њих сачувала се стотинама година кроз многобројне легенде, укључујући и ону у Атлантиди.

ПРИЧЕ ЕГИПАТСКИХ СВЕШТЕНИКА

Да ли се Атлантида налазила у Атлантском океану, тамо где леже Азорска острва, или у близини источне обале Јужне Америке? Научници нису у стању да своје теорије поткрепе поузданим доказима. Можда је, ипак, најближи истини професор Галанопулос који верује да се она налазила у Егејском мору, на месту где је данас Санторински архипелаг, остатак некадашњег великог и моћног острва!

Овај грчки научник заснива своје претпоставке на ископинама са Санторина и Крита, на открићима до којих су дошли професори Драгослав Нинковић и Брус Хизен, као и на неким описима из Библије и расправама „Тимеј“ и „Крићани“ грчког филозофа Платона из IV века пре нове ере.

Платон је забележио да је атински законодавац Солон боравио 590. године пре нове ере у Египту и да је том приликом од египатских свештеника чуо ову легенду: „У далекој прошлости постојала је племенита и учена раса људи... Али, одједном настали су снажни земљотреси и поплаве и у само једном дану и ноћи док су кише непрекидно падале острво Атлантида је заувек нестало под морем.“

По причању свештеника Атлантида је била краљевско острво које је заузимало површину од близу 2.000.000 квадратних километара. С обзиром на то да је тако велико острво било сувише пространо да би могло да стане у Средоземно море, Платон је сматрао

да се оно налазило с друге стране Херкулових стубова (данашњег Гибралтара) и да је нестало 9.000 година пре времена у коме је живео Солон.

Професор Галанопулос, напротив, верује да је Атлантида нестала 900 година пре времена у коме је живео овај атински законодавац, а не пре 9.000 година како је то мислио Платон. До забуне је дошло због тога што је Солон за време свог боравка у Египту погрешно протумачио египатски симбол „100“ као „1000“. Ако се са 9.000 година уклони последња нула и 900 година, колико тада остаје, дола до IV век у коме је живео Солон, може се доћи до закључка да је Атлантида нестала у XV веку пре нове ере. Тако се њен нестанак подудара са вулканском ерупцијом на Санторину.

Уз ово иде и друга претпоставка: Атлантида није имала површину од 2.000.000 већ 200.000 квадратних километара што се тачно поклапа са површином наведеног острва у источном Средоземљу. Као прилог својој теорији, Галанопулос напомиње да су се на делу грчке обале која се највише приближује Криту налазила два рта такође позната као Херкулови стубови.

ТРИ ДАНА И ТРИ НОЋИ МРАКА

По Платоновом опису равница на којој је био подигнут краљевски град Атлантида веома је слична равници на којој се налазио минојски град Фаистос. Исто тако, опис дела краљевства који је био посвећен богу мора са пукотинама из којих је избијала пара, топлим изворима и кружним каналима пристаје тачно карактеристикама, облику и величини острва Санторин. Трагови канала и лука могу се и данас препознати на дну кратера. Ове и

друге сличности наводе на помисао да је загонетка Атлантиде коначно решена.

О последицама катастрофалне ерупције на Санторину које су се осетиле и у 720 километара удаљеном Египту постоје подаци не само у записима египатских свештеника већ и у Библији. Историчари су запазили да постоје велике сличности између Десет несрећа које описује Библија и несрећа које су пратиле ерупцију у Егејском мору.

Разарања која су задесила земљу фараона Библија везује за одлазак Јевреја из Египта: „Реке Египта постале су црвене као крв, мртве рибе и жабе лежале су на обалама. Мрак је покривао земљу три дана и три ноћи. Небо је одјекивало грмљавином док је падала огњена киша. Јаки ветрови носили су стабла која су уништавала усеве. Инсекти су се ројили на поплављеној земљи, пре носећи болест на људе и животиње. Смрт је харала на све стране...“

ПРЕ 3.400 ГОДИНА

Текст египатских папируса се не разликује много од овога: „Земља је била потпуно уништена... Сунце није више сијало. Ох, кад би земља најзад престала да туги и кад не би више дрхтала! Градови су разорени... Нема ни плода, ни траве, ни темеља... Патње су притисле земљу.“

Да ли су Јевреји искористили тај хаос који је настао тектонским поремећајима у Средоземљу и започели миграцију у „обећану земљу“?

Библија приповеда да је фараон послао на Јевреје велику војску, али су је уништили огромни таласи кад је стигла до морске обале. Египатски записи такође бележе те догађаје. Њих коментарише и професор Галанопулос. Јевреји су успели, сматра он, да искористе повлачење Средоземног мора, које је дошло као последица пропадања трла, ка обалама Грчке и да пређу преко настале превлаке. Пропасть египатске војске Галанопулос објашњава враћањем великих таласа ка обалама Египта до којег је дошло само двадесет минута касније!

Можда одлазак Јевреја из Египта и катастрофа на егејском острву Санторин, односно пропаст минојске или атлантске цивилизације је како то верује Ангелос Галанопулос, нису уско повезане. Па ипак, ова два догађаја временски су веома блиска и стоје заједно као делови једне загонетке. Данас научници и историчари настоје да пронађу делове који недостају да би утврдили да ли је заиста европска цивилизација рођена у пепелу тајанствене Атлантиде у Егејском мору — једног летњег дана пре 3400 година!

ДИКАН и ШПИЈУНИ

Н.ЛЕКИЋ

А.СРЕДАНОВИЋ

СТРОГО ПОВЕРЉИВО

ДАН КАД СЕ БЕСПЛАТНО ДЕЛИЛА САРМА ПРОТЕКАО ЈЕ МИРНО У КОНСТАНТИНОПОЉУ, АЛИ НОК ЈЕ БИЛА БУРНА. УШЛА ЈЕ У ИСТОРИЈУ ВИЗАНТИЈЕ ПОД ИМЕНОМ "НОК ПУНИХ НОША". ЈУСТИНИЈАНОВЕ ПОЗИЦИЈЕ СУ СЕ ЈОШ ВИШЕ ПОГОРШАЛЕ...

ЈАО, ШТА СТЕ МИ ТО ДАЛИ?!

КУКУ! ЛЕЛЕ!

ЦЕО КОНСТАНТИНОПОЉ ХВАТА СЕ ЗА СТОМАК!

НЕМА САРМЕ БЕЗ САРМАТСКЕ САРМЕ!

ПРИЧА СЕ ДА ЈЕ САРМА БИЛА НАПРАВЉЕНА ОД ГАЛОФРАГА!

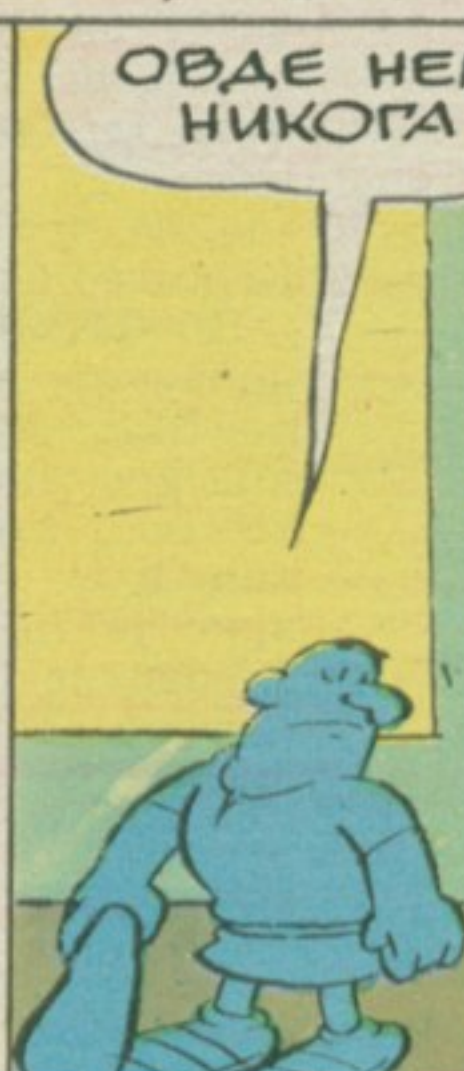
ПРЕВАРЕНИ И ОГОРЧЕНИ ВИЗАНТИНЦИ ПРОДРАЛИ СУ УЈУТРУ У ЦАРСКУ ПАЛАТУ ДА СЕ ОСВЕТЕ...

КО НАМ ЛАЖНУ САРМУ ДАЈЕ ТАЈ ЋЕ ДА СЕ КАЈЕ!

УБИЋЕМО ЈУСТИНИЈАНА!

ОВДЕ НЕМА НИКОГА!

СТАНИ УЗ ОВАЈ ЗИД, ПРАВИЋЕМО СЕ ДА СМО ФРЕСКЕ!

АЛИ, НАСТУПИО ЈЕ ИСТОРИЈСКИ ПРЕОКРЕТ...

БЕЖИМО! СТИГЛА ЈЕ ЈУСТИНИЈАНОВА ВОЈСКА!

ШТА ЋУ САД СА ОВИМ?

У ТЕШКИМ УЛИЧНИМ БОРБАМА ПОГИНУО ЈЕ И ДОКТОР ПОЛ ВИННИС ЧИМЕ ЈЕ НАУКА О ВЕШТАЧКИМ СТВАРИМА УНАЗАЂЕНА ЗА 14 ВЕКОВА.

*

$RVC = C_2H_3Cl$
МОЛЕКУЛАРНА ТЕЖИНА
62,49921

ПОБУНА ЈЕ УГУШЕНА АЛИ ДА ВИДИМО ШТА ЋЕМО ЗА САРМУ! МОРАМО ЈЕ ИМАТИ ДА СЕ ОПЕТ НЕ ПОЈАВИ НЕКИ ИПАТИЈЕ ДА ЗБОГ ЊЕ БУНИ НАРОД!

ДОКТОР ВИННИС НИЈЕ УСПЕО СА ВЕШТАЧКОМ САРМОМ, АЛИ МИ МОЖЕМО САРМАТИМА УКРАСТИ ФОРМУЛУ КАКО СЕ ПРАВИ ПРАВА САРМА!

ДОБРО, ГЕНЕРАЛЕ ЖБИРОСЕ! ЛИЧНО ТИ ОТПУТУЈ У САРМАТИЈУ СА СВОЗИМ ШПИЈУНИМА И ДОНЕСИ МИ ФОРМУЛУ!

АЛИ ЈА САМ МИСЛИО...

ЧЕКАЈТЕ! ЈА НЕ ВЕРУЈЕМ У ШПИЈУНСКЕ СПОСОБНОСТИ ГЕНЕРАЛА ЖБИРОСА. ЗАТО ЋЕМО У САРМАТИЈУ ПОСЛАТИ И ЈЕДНУ ЖЕНСКУ ШПИЈУНСКУ ГРУПУ...

... КОЈУ ЋЕ ПРЕДВОДИТИ МОЈА ДВОРСКА ДАМА САРКА ЈАГУАРКА!

ДУКЕГ ПЕТРА: ШТА СВЕ МОГУ ТАЈНИ АГЕНТИ!

ДЕВЕТНАЕСТ САТИ УЖАСА

Док сам корачао корак по корак, кућа коју сам само нејасно могао да видим са врха брда била је све ближе. Охрабрени тиме неопрезно сам коракнуо и ивица јаруге којом смо ишли одронила се! Полетео сам низ стрмину повукавши за собом и Џозефину. Узалуд сам очајнички грбао по земљи — нисам успео да се зауставим.

Котрљајући се ударао сам о камење које је вирило из земље. Један бол сустизао је други и ја више ништа осим тога нисам осећао.

Одједном, осетих страховит ударац у потиљак, затим оштар бол и већ следећег тренутка свет је престао да постоји око мене.

ОСТАНИТЕ ГДЕ СТЕ!

Прво чега сам постао свестан кад сам дошао себи били су Џозефинини крици. За тренутак ми се учинило да долазе из велике даљине, а кад сам се с муком придигао угледао сам контуре њеног тела неколико метара од мене.

Одупирући се рукама о земљу почео сам да пизим ка њој јер нисам имао снаге да се подигнем. Сантиметар по сантиметар примцао сам се месту где је она лежала. Уверавао сам је да смо сада ван опасности и да се вероватно налазимо у близини куће коју сам видео с врха брда. Али, она је била толико преплашена да није престајала да плаче.

И једно и друго били смо толико исцрпљени да се више нисмо могли ни померити. Поново сам почео да дозивам за помоћ надајући се да ће ме неко чути.

Не знам тачно колико је времена прошло кад ми се учинило да се неко одазвао. Викнуо сам још једном што сам јаче могао и заћутао напрегнуто ослушкујући. Задрхтао сам од среће кад сам чуо:

— Останите где сте! Долазимо!

Само неколико секунди касније нашли смо се лицем у лице с нашим спасиоцима — групом морнаричких официра који су ту били на уобичајеном јутарњем тренингу. Они су чули наше дозивање и похитали нам у помоћ.

На око четири километра одатле налазила се болница и један од официра отрчао је по болничка кола. Остали су нас покрили ћебадима и дали нам топао чај.

После нешто више од једног сата изишли смо из болнице. Били смо изубијани, уморни, али срећни што смо остали живи.

Касније смо се код куће, у градићу Рајтон, покрајина Ланкашир у Енглеској, питали ко је био онај тајанствени пролазник који нам је рекао да се управо налазимо

Док смо се збијали једно уз друго да би нам било топлије, осећао сам како Џозефина у мокрој и блатом улепљеној хаљини дрхти као прут.

Земља се одронила под тежином мог тела и ја сам полетео низ стрмину, повукавши за собом и Џозефину.

на стази која води ка излетишту на Пенинима, куда смо кренули. Због тога смо умало могли изгубити живот.

КРОЗ БЕСПУЋЕ

Наша авантура започела је једног августовског дана 1973. године. Било је спарно недељно по-

подне па смо моја жена Џозефина и ја одлучили да се прошетам до околних брда.

Та шетња могла се завршити сасвим обично да у нашем случају нису постојале нарочите околности: Џозефина и ја били смо полуслепи. Ниједно од нас није видело даље до на неколико корака испред себе. Све остало сливало се у једноличну сиву масу. Због тога смо у шетњу одлазили са нашим пријатељима који су добро видели. Али, тог августовског дана поверовали смо да ћемо се већ и сами некако снаћи.

Држали смо се за руке и смејали се не слутећи кроз какве страхоте ћемо проћи кад смо одлучили да кренемо ка нашем омиљеном

знамо. Било је јасно да смо се изгубили. Ја сам једном руком чврсто држао Џозефину а другом крчио пут кроз шибље у које смо западали. Ишли смо тако ко зна колико дуго, падали, дизали се и настављали даље непрекидно дозивајући. Али, на овом најусамљенијем месту на свету, како нам се чинило, нико нас није чуо. Џозефина се једва кретала. Били смо очајни и једно и друго.

НИКАД ВИШЕ НА ПЕНИНЕ

Те ноћи схватио сам како се може осећати човек осуђен на смрт. Непрекидно сам причао Џозефини и покушавао да је утешим, али нисам много успевао у томе јер ни сам нисам веровао да ћемо се извући. Да смо бар знали где се налазимо. По подрхтавању мог гласа Џозефина је могла да осети како сам се стварно осећао.

Док смо се онако беспомоћни вукли и пузили по неким падинама обраслим маховином, Џозефина је болно уздисала. Њен стисак на мојој руци одједном је попустио и она је крикнула. Већ следећег тренутка није била више поред мене. Унезверено сам окретао главу покушавајући да по њеном гласу одредим где је. Тапкао сам по мокрој земљи и пузио унаоколо док ме је она дозивала јецајући. После неког времена најзад сам напипао руб њене хаљине.

Била је већ касна ноћ кад смо испод неке стене пронашли мало суве земље. Одлучили смо да ту проведемо ноћ јер је било бесмислено ићи даље. Збили смо се једно уз друго да би нам било топлије. Осећао сам како Џозефина у мокрој блатом улепљеној хаљини дрхти као прут.

Кад је почело да се раздањује, били смо потпуно укочени од хладноће. Трљао сам Џозефинине руке да их мало угрејем а онда смо насумце кренули даље.

Уз помоћ специјалних наочара у једном тренутку као кроз маглу угледао сам неку грађевину у подножју брда на коме смо се налазили. Није могла бити удаљена више од две стотине метара. Скочио сам од радости јер је изгледало да је нашим мукама крај. Али, тада нас је задесила нова несрећа. Јаруга се одронила и ја сам полетео низ стрмину вукући и Џозефину за собом...

До тренутка кад су нам морнарички официри притекли у помоћ, ми смо по стрминама и непроходним јаругама Пенина провели деветнаест ужасних сати! Излетиште на које смо кренули налазило се с друге стране овог планинског венца.

Никад касније нисмо одлазили на Пенине, чак ни са нашим пријатељима.

Рој Гаскел

Мрак је почео да пада и ми више ништа нисмо могли да раз-

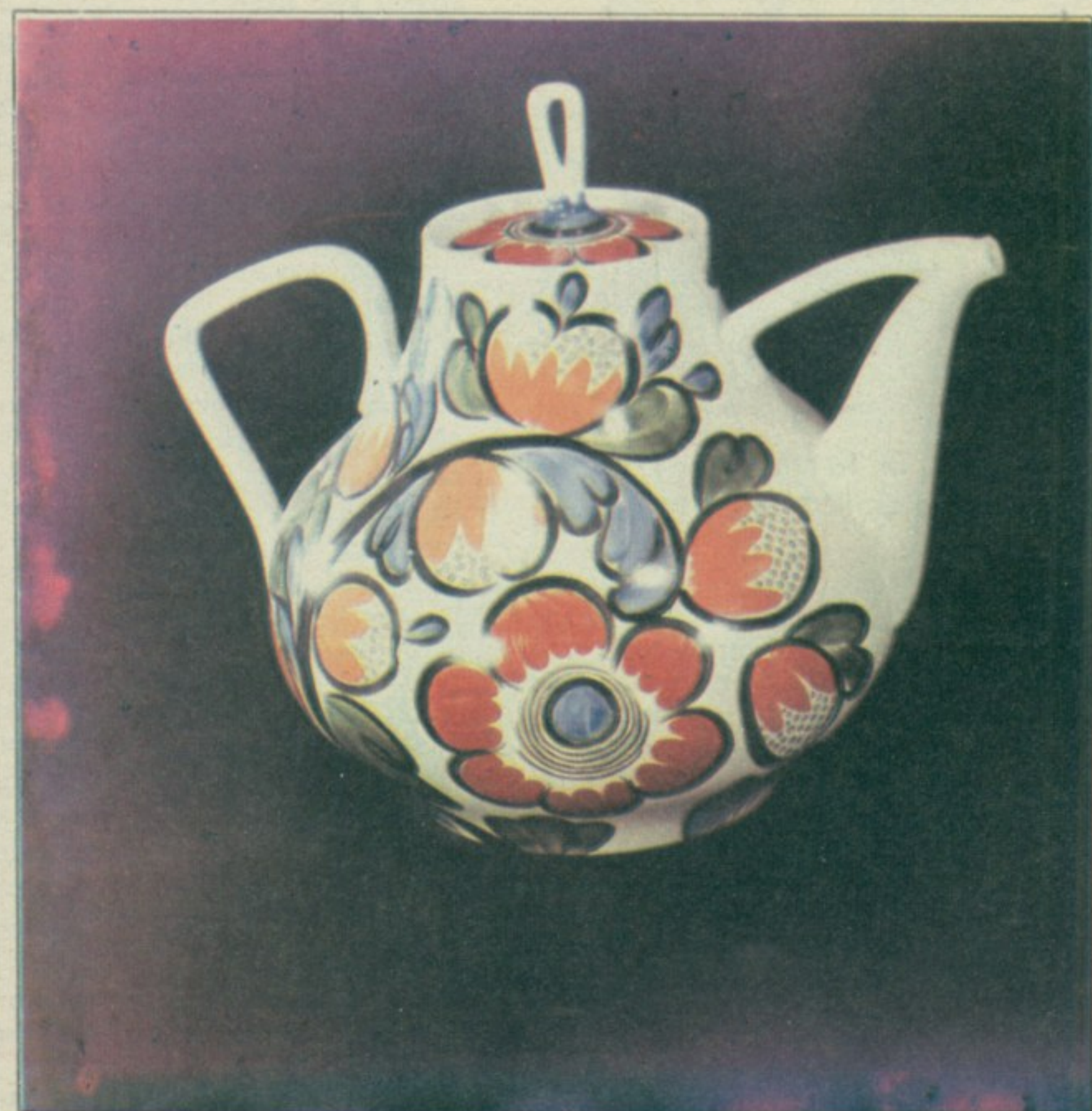
ЦРВЕНО И БЕЛО

Сервиз „У котарици“, Дуљево 1967.

Вазе и чинија „Гранчице“, Лењинград 1967.

Комплет за чај „Шарени“, Дмитров 1965.

Тањир и ваза „Совјетске поморанџе“, Лењинград 1950.

Иако веома модерна, данашња совјетска керамика задржала је многе особине националног стила. Предмети од најфинијег порцулана и печене земље често и обликом и шарама подсећају на старинске дрвене посуде и предмете какве су у прошлости израђивали даровити мајстори по руским селима. Боје су такође народне: преовлађују црвена и бела али има и других комбинација, посебно је лепа кобалтноплаво-бела.

Посуђе, Дмитров, 1926—1931.

Прибор за пиће „Паткица“, Дуљево 1956.

Сервиз „Вјатски“, Дуљево 1967.

Сервиз „Осмоугаони“, Дуљево 1928.

Сервиз са кашиком, Дуљево 1967.

ПАПУЧЕ СУ ЗАБРАЊЕНЕ!

Прве папуче за које се зна ископали су археолози пре неколико стотина година из једног галско-римског гроба. Као и данашње папуче, оне су биле отворене на пети и нису имале потпетице.

Назив за папуче потиче од арапске речи **бабуш**. **Пантофла**, како папуче зову у неким земљама, потиче са Сицилије или из Напуља XVI века. Ово име долази од грчке речи **пантофелон** што значи: све од плуте. У Грчкој је то био назив за лаку отворену обућу од сламе или уплетеног папира са ђоном од плуте.

Стари Египћани носили су папуче од уплетеног палмовог лишћа које су се за ногу држале танком изумијаном траком провученом између ножног палца и великог прста до њега. Стари Грци и Римљани, међутим, више су волели кожу. Тако су чувене римске сандале-папуче, познате под именом **сокуе**, прављене од коже и дрвета. За богатије Римљане прављени су сокуси извезени бисерима и драгим камењем. Ову обућу углавном су носиле жене и деца а понекад и глумци, али само комичари. Озбиљни драмски уметници појављивали су се на сцени у такозваним **котурнама** са веома високим ђоновима.

САМО ЗА ПРОСТАКЕ

У Риму се више од сокуса носила **солеа**, једноставна, танак слој коже у облику табана, причвршћен за ногу уским тракама. Ову обућу, која се после толико векова поново вратила у моду, презирали су суседи Римљана и називали босоногима све оне који су је носили. Али, **солеа** је била веома удобна обућа и људи који су држали до свог угледа носили су је искључиво по кући. На улици су је носиле само жене, деца и „простаци“.

На истоку папуче су и данас уобичајена обућа за улици, за разлику од осталог света који их углавном носи по кући. У Риму се, на пример, по неписаном правилу ни најскупоценије папуче нису могле носити на улици па су римски патрицији, одлазећи на разне гозбе и пријеме, водили са собом и послугу. Обично су то били робови задужени да носе господарење папуче и да му помажу да их обује пре него што уђе у салу за пријеме.

Пре осам стотина година из Италије су потекле и оне својиле помодну Европу, на

рочито Француску, папуче од свиле или неке друге fine тканине. Ове лепе папуче, веома модерне и цењене у то време, носиле су француске име **ескафен** или **ескафињон**. Сто година касније право лудило жена за папучама још више узима маха. Даме на кућним пријемима и у раскошним салонима намерно су задизале дугачке хаљине да би показале своје прекрасне везене папучице. Скупочени прстен на каишевима оваквих папуча значио је да жена која их носи пати од неизвраћене љубави!

Нешто каснијег датума су такозване **пулен** папуче. Биле су то, у ствари, исто-времено и ципеле и чарапе и папуче. У Европу су стигле са истока, преко Пољске, па им отуда и потиче име. Пулен ципела-чарапа-папуча допирала је до чланка на нози меко прилажући уз њега, а врх јој је био преко сваке мере продужен и уврнут нагоре попут каквог рога.

ДА СЕ НОГЕ СМАЊЕ

Као реакција на ову моду убрзо се појавила друга крајност: папуче са претерано затупастим и проширеним врхом. Тако је папуча одједном постала шира него дужа, округла спреда као јаје како су подсмешљиво говорили непријатељи ове моде.

За време Анрија IV владала је мода чизама меких као чарапа, али толико високих и тесних да су помодари, пре него што би покушали да их обују, морали извесно време да држе ноге у леденој води да би се смањиле! У то време појавиле су се и чудне папуче које су се носиле преко чизама. Звале су се **сулет**.

Пошто простране средњовековне куће од камена зими нису биле нарочито топле, папуче нису могле довољно да заштите ногу од хладноће, па је испод њих морало да се носи и по неколико пари чарапа. Тако је зимогрижљиви, расејани песник Анрија IV и Луја XIII Малерб облачио толико пари чарапа да му се готово увек догађало да на једној нози има више а на другој мање. Да би избегао забуну, Малерб је после сваког пара чарапа које навуچه на ноге ствљао по један новчић у нарочиту посуду.

Гледајући га како се мучи, један пријатељ је посаветовао заборавног песника да сваки пар чарапа обележи другим словом абецеде. Малерб је с одушевљењем

Најмање двојица кавалера морала су да прате и придржавају размажене помодорке јер су могле у својој високој, неудобној обући сломити врат.

прихватио овај предлог и дао да му се на чарапама извезе читава абецеда. Кад је једном тај пријатељ дошао у посету Малербу, нашао га је како навлачи чарапе са словом **Л** што је значило да је пре њих обукао — 12 пари!

ИЗУМ ТАТАРСКИХ РАТНИКА

Породици папуча припада и обућа постављена сламом какву су француски краљеви обували ноћу, пред одлазак на спавање, јер се ни дворови нису зими баш најбоље загревали.

Једног дана неком човеку, који по свој прилици није био задовољан својом висином, пало је на памет да у ципеле стави папуче са дебелим ђоном од неколико слојева плуте. Ова мода се толико проширила да су отменене венецијанске господе четком XV века испод својих папуча, да би их подигле стављале дрвене подметаче разних облика.

Како мода често не зна за разумне границе, овакви подметачи су расли и достигли — готово читав метар! Тако су настале високе папуче, праве штуде, које су жене скривале својим дугачким хаљинама. Изгледале су на њима огромне и моћне, али да би могле да

се крећу најмање два кавалера морала су да их прате и придржавају јер се могло догодити да сломи врат. Овој опасној манији стало је на пут венецијанско Веће десеторице које је указом забранило „вратоломне“ папуче.

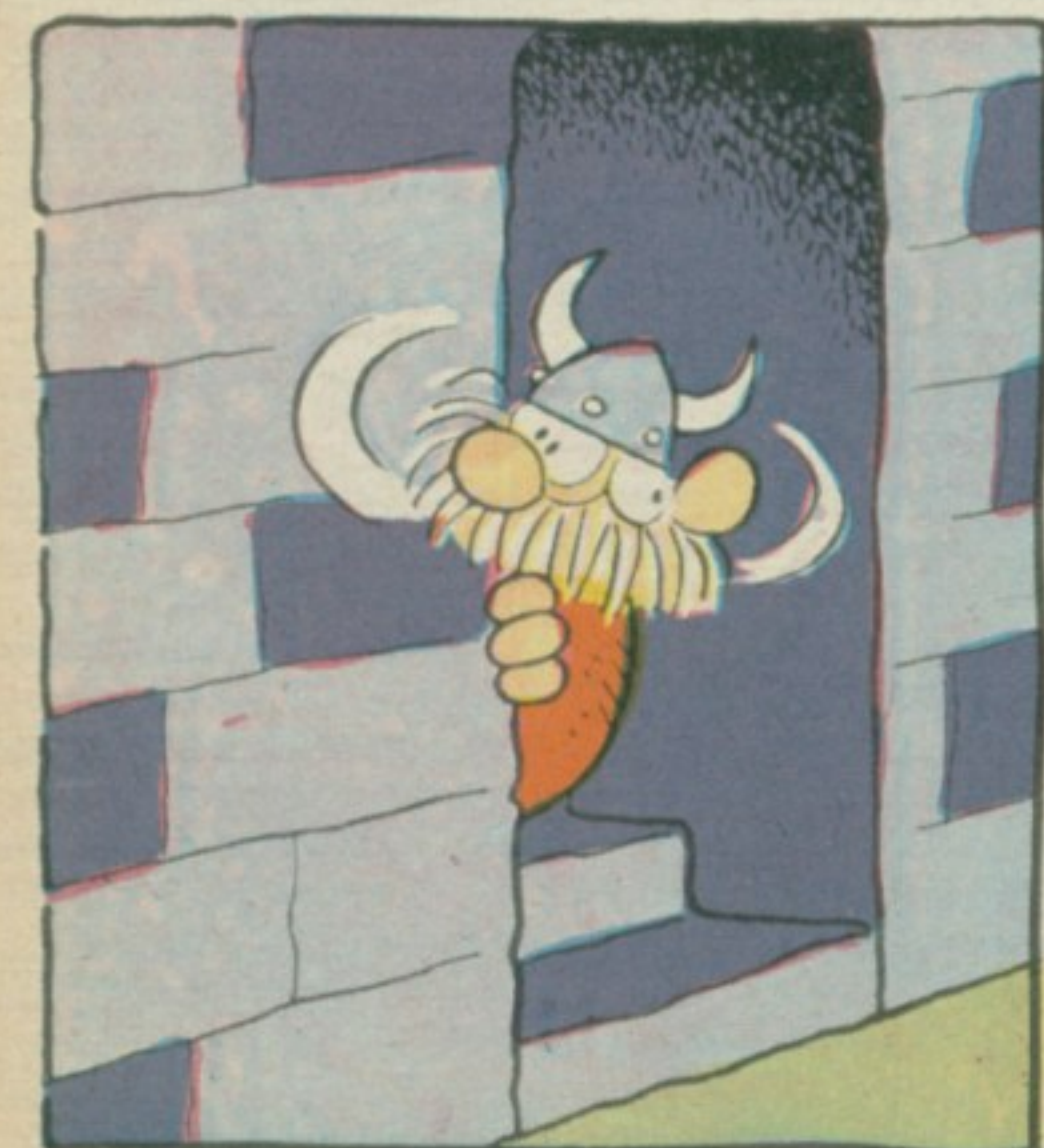
Чак и римски папа од паметних на ногама носи црвене папуче од свиле, а обичај налаже да им верници целивају врх. Неки су то сматрали понижењем и одбијали да љубе папине папуче. Али, црквене власти су прибегле лукавству: на врховима папиних папуча извезен је крст, па неки од верника одбије да пољуби овај симбол вере! Овај обичај задржао се до данас.

У прошлом веку жене су са пуно жара шиле, везле и украшавале папуче, попут најлепших гоблена, да би

их поклонице изабраницима свога срца. Тако су мушкарци одједном били затрпани папучама које су морали да носе ако ни због чега другог а оно да не би испали неучтиви према љупким дародавцама.

То, наравно, није значило да се „јачи“ пол опасно разнежује. Чак су и татарски ратници, чувени по својој храбрости, носили папуче. Али, како су већи део свог века проводили у седлу, биле су им потребне и нарочите папуче. Прилагођавајући их самом начину живота они су их причврстили за узеније. Тако је направљена најчуднија папуча у богатој историји ове скромне свакодневне обуће. Д. П.

ХОТАР СТРАШНИ

ОБАЛУ СМО ПРЕЛЕТЕЛИ ПРЕКО ПУСТИХ И НЕНАСЕЉЕНИХ МЕСТА. НАШ ЗЕКЕ ЛИЧИО ЈЕ НА АВИОН КОЈИ ДИДИТИЈЕМ ЗАПРАШУЈЕ ПОЉА.

Ноћ је већ била уступила место дану. Знао сам да је сунце почело да расипа своје црвенкастожуте зраке над пучином, знао али нисам могао да видим.

И било ми је жао због тога. Увек сам сматрао да су рађање и залазак сунца на Тихом океану најлепша слика коју природа може да пружи људима. А откад је нисам видео! Иако пилот, од почетка рата непрестано сам служио на подморници. Сунце и дневну светлост ретко сам виђао јер у ратним условима ниједна подморница није смела дању да промоли нос из воде.

Био је 9. септембар 1942. године. Метална конзерва I-25, како сам у мислима називао подморницу на којој сам се налазио, ронила је у близини обале Сједињених Америчких Држава, иако је то била права лу-

дост јер су обалне воде чували разарачи и артиљерија.

**МОЖЕМО
ДА ПОЧНЕМО!**

Могло је бити око пет часова изјутра. Седео сам за столом у својој кабини и чистио револвер који ни када нисам употребио. Радио сам то више из досаде; морао сам нечим да прекинем време.

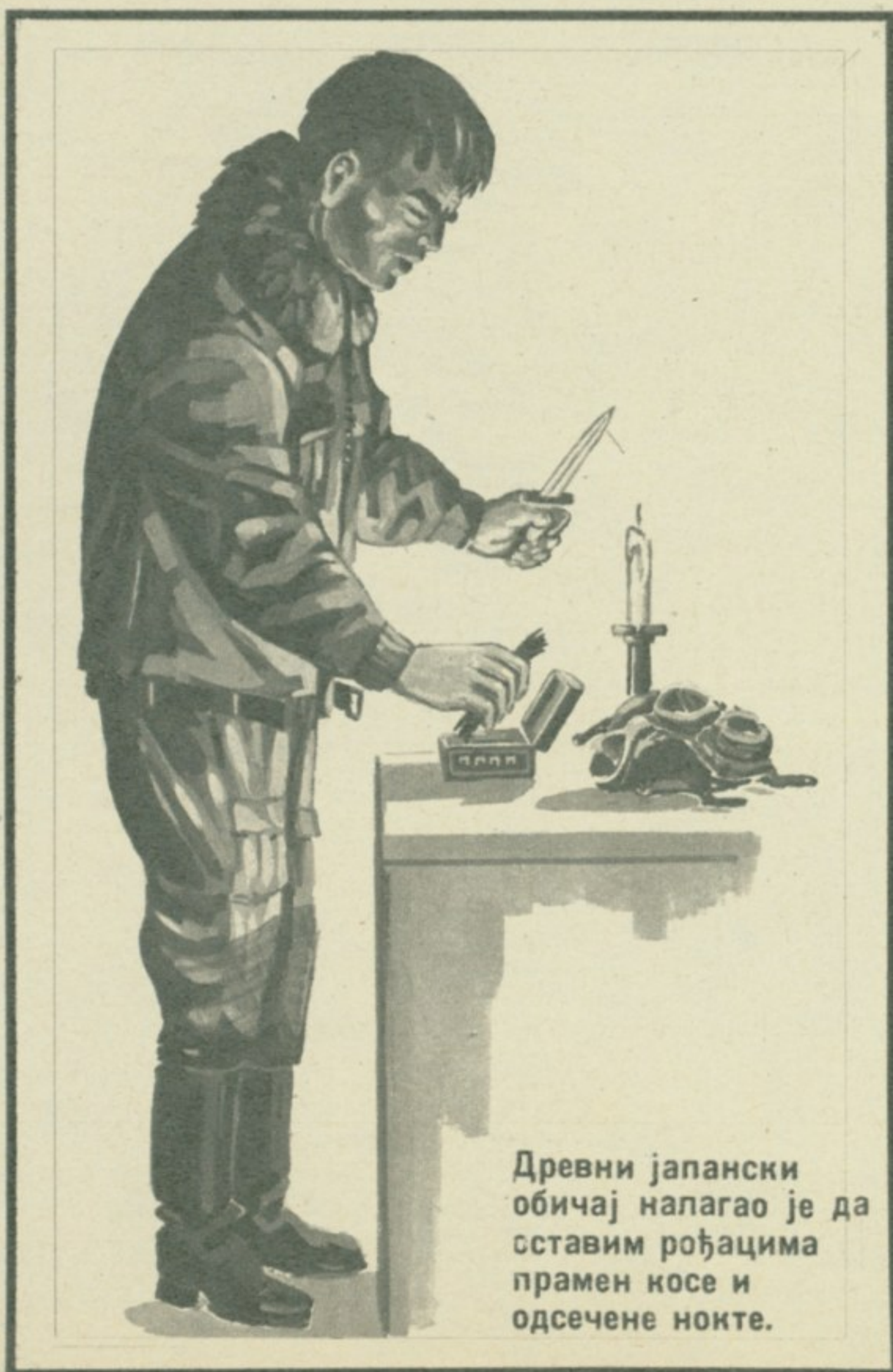
Занет послом, нисам ни чуо када је ушао морнар и поздравио ме. Приметио сам га тек када се накашљао. Погледао сам га: стајао је укрућен као воштана фигура.

— Капетан подморнице поручник Тагами, зове вас да одмах дођете до перископа!

Одложио сам револвер и устао. Довео сам униформу

БОМБАРДОВАО С

Древни јапански обичај налагао је да саставим рођацима прамен косе и одсечене нокте.

у ред и уским ходником упутио се према централном делу подморнице. Мотори нису радили. Подморница је стајала под водом.

Када сам ушао у просторију са перископом, капетан Тагами се одмакао од њега. Извлачење перископа изнад воде могло је бити исто толико опасно као да је и цела подморница изронила, јер је постојала могућност да са обале посматрају пучину.

— Погледај! — показао ми је Тагами руком у правцу перископа. — Волео бих да знам шта мислиш... Само буди сигуран!

Прихватио сам перископ и прислонио уз њега десно око. Били смо доста далеко од обале, али су се ипак зграде у луци Камп Бланко и светионик на улазу у луку јасно распознавали. Небо је било ведро, а море мирно. Неколико пута све сам обухватио погледом. Тек када сам увукао перископ сетих сам се да ниједан једини поглед нисам бацио на светлуцање сунчевих зрака на површини воде и њихову чудесну игру на таласима. На то сам био потпуно заборавио.

— Реци! — тргао ме је капетан подморнице из размишљања.

— Можемо да почнемо! — климнуо сам главом.

Тагами је одмах почео да издаје наређења нижим официрима. Морало је да

се ради брзо јер је од тога зависио живот свих чланова посаде, па и мој. Били смо далеко од Јапана, препуштени сами себи. На хиљаду миља унаоколо није било никог ко би могао да нам прискочи у помоћ...

**ПОДМОРНИЦА
I-25**

На подморницу I-25 дошао сам шест недеља пре почетка америчко-јапанског рата. То није била подморница слична другим. Јапанци су изградили само 20 таквих „конзерви“. Има ла је топ калибра 140 милиметара, шест лансирних цеви за торпеда и једну новину у својој утроби: хангар у коме је био смештен авион А6 М5 ЗЕКЕ који је носио две бомбе од по 120 килограма. Пошто није могао да узлети директно са леђа подморнице, на њима се налазила лансирна рампа са које је зеке избациван као из катапулта.

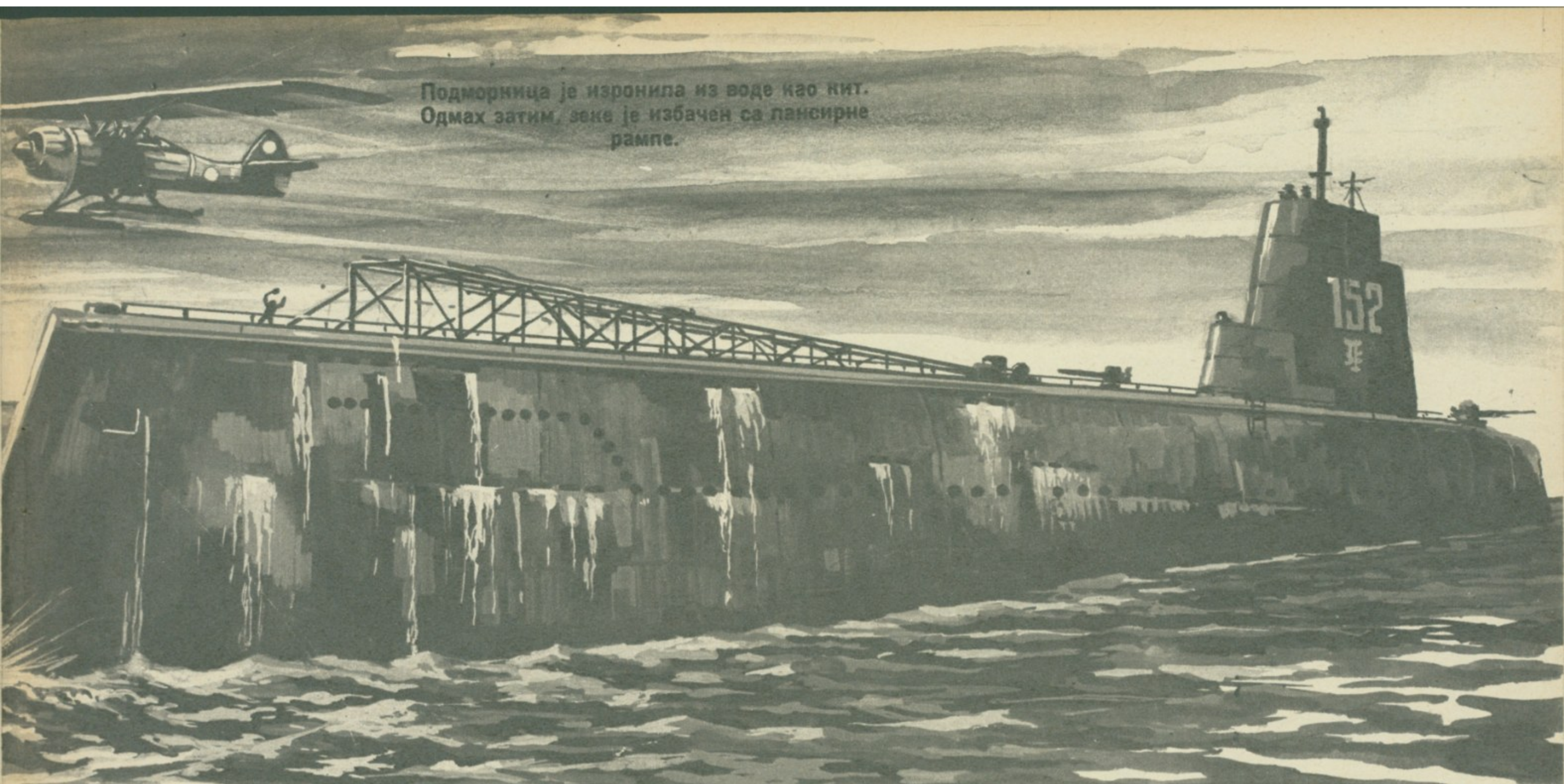
Авион је био лаган, слабо наоружан и са малим дometом. Могао је да се користи само за извиђања. Чинило ми се да ни конструкторима подморнице није било јасно шта су хтели кад су је градили. Као новина у рату замисао је успела, али ништа више, јер је лансирање зекеа би-

ло компликовано: подморница је морала да изрони, затим да се авион извуче на лансирну рампу и тек онда катапултира. Подморница би се у тим случајевима увек налазила у опасности: постајала је лак плен противничких авиона и разарача.

Још веће невоље доносио јој је зеке приликом слетања кад би се у близини нашли противнички бродови. Подморница тада није смела да изрони и зеке би или постајао лак плен противавионске артиљерије или би се због недостатка горива могао срушити у море.

Откако сам се укrcао на I-25 о свему томе сам често размишљао. Рат ме је научио многим стварима. Схватио сам да изненадни напад значи више од било каквог оружја. Ако подморница има ту способност да се нечујно и неопажено привуче местима која су за друге неприступачна, мислио сам, зашто то не би могао и зеке. Тако бисмо могли да бомбардујемо Панамски канал, или базе у Ситлу и Сан Дијегу.

Своју идеју сам разрадио и писмено и на личну одговорност послао свој предлог јапанском главном штабу. Горео сам од жеље да проверим своју замисао, али нисам смео ништа да предузимам без дозволе команде. Време је пролазило. Летео сам и даље на свом

Подморница је изронила из воде као кит.
Одмах затим, зеке је избачен са лансирне
рампе.

НАМ АМЕРИКУ

зекеу и извиђао. Подморница је повремено прилазила америчким ратним објектима и бомбардовала их из свог тешког топа. Али, та бомбардовања нису наносила Американцима неку већу штету.

У ГЛАВНОМ ШТАБУ

Неколико пута доводио сам са својим зекеом подморницу у опасност: умало није настрадала чекајући ме да слетим. И капетан је схватио да се конструктори подморнице нису прославили својим делом. Било је очигледно да подморница није била погодна за отворена ратна дејства и непосредну борбу.

Одговор на мој предлог стигао је после напада наше подморнице на америчку поморску базу Асторија. Кад смо се после ове операције вратили у нашу базу Јокосука тамо ме је чекао телеграм са наређењем да се хитно јавим у главни штаб.

Знао сам да ме зову због мог пројекта, али нисам очекивао да ће ме примити царев брат Такамацу. Кратко ми је саопштено да је моја идеја „пажљиво разматрана“. Ни речи похвале. Али, био сам свестан да је присуство царевог брата

највећи доказ да је моја идеја добра и био сам срећан што сам нешто корисно учинио за своју земљу.

Идеја је значи, била прихваћена. То ми је потврдио и штабни официр Ијура када ми се обратио гласом рапавим као ренде.

— Нећете бомбардовати Ситл, Сан Дијего и остале циљеве које сте предложили, већ нешто друго. Потребно је изазвати панику међу америчким народом. А паника ће настати кад јапански авиони полете над њиховом земљом. Почните са шумским пожарима!

Задатак који сам добио, иако нешто другачији од мог предлога у суштини се није много разликовао од њега.

НАД ОРЕГОНОМ

Погледао сам на сат. Било је 5,15. Капетан подморнице Тагами издавао је последња наређења. Отишао сам да обучем пилотско одело.

Пре него што сам се обукао, пажљиво сам одсекао прамен косе и подсекао нокте. И једно и друго ставио сам у малу кутију где је одраније стајала моја писмена опорука коју је требало отворити у случају моје смрти. Нокте и косу ос-

тављали смо за успомену рођацима. Сви су се у Јапану држали тог обичаја.

Подморница I-25 изронила је из воде као кит. Са мном у авиону био је осматрач и стрелац Шоји Окуда. Подморница је заронила чим је катапултирала авион.

Зеке је летео брзином од 300 километара на час. Обишли смо Камп Бланко и обалу Америке прелетели преко пустих и ненасељених места. Због малих мотора зеке није стварао велику буку. Више је лично на авион који дидитијем запрашује поља. Готово 100 километара далеко од обале нашли смо се над калифорнијским шумама.

— Чудно! — рекао сам сам себи полугласно. — Америка на коју никада у њеној историји није пала ни једна бомба доживеће данас и то. Бомбардовању је ја, јапански пилот, и то из авиона који не вреди ни пола луле дувана!

Наредио сам Окуди да откочи прву бомбу. Сто двадесет килограма експлозива суновратило се према земљи. Експлозија је потресла тло ломећи дрвеће. Букнуо је пожар. Осам километара даље Окуда је откочио и другу бомбу. У шуми са сувом травом пожар се ширио као олуја.

Више нисмо смели да се задржавамо. Авионом сам направио заокрет и узео

курс према подморници. Поново смо непримећени над летели обалу. Над пучином сам јавио подморници да изрони. Слетео сам у последњем тренутку, баш кад се у ваздуху појавио један амерички авион. Подморница је заронила и притајила се на дну мора. Убрзо су се тачно изнад ње нашли разарачи и избацили тешке подводне мине. Али, ниједна нас није погодила.

НОВИ НАПАД

Неколико дана касније предложио сам капетану Тагамију да поновимо напад и то на истом месту. Био сам убеђен да нас Американци неће ту очекивати. Тешка срца, Тагами је пристао.

Двадесет деветог септембра извршили смо друго бомбардовање Америке. Поново смо изазвали пожар у шумама Орегона. Повукли смо се неопажено.

У повратку умало се није догодила несрећа. Узалуд смо над пучином тражили подморницу да слетимо: није одговарала на наше позиве. Гориво ми је било на измаку. Ако већ морам да се суновратим, мислио сам, онда ћу бар да ударим авионом у лучки светионик без кога би лука ноћу остала слепа. Тако

бих часно умро и нанео штету непријатељу. Али, у последњем тренутку приметио сам на површини мора мрље од уља које су одавале присуство подморнице. Успоставио сам с њом везу, она је изронила и ја сам слетео са задњим капима горива.

Наша обавештајна служба данима је хватала вести америчких радио-станица и пратила новине. Ни једне вести о бомбардовању америчког континента! Шумски пожари су веома чести у Сједињеним Америчким Државама. Изазивају их непажљиви излетници или настају спонтано од велике врућине. Због тога ни мала вест о пожарима у калифорнијским шумама није никог узбудила. Објашњење дато преко штампе било је уобичајено: пожар су изазвали излетници. Америчка контраобавештајна служба побринула се да у јавност не процури ниједна вест о томе да је један јапански авион у два маха летео над њиховим континентом. А ми смо очекивали панику! Из нашег главног штаба ускоро је стигло наређење да се све сличне акције обуставе: ризик је био велики а резултати безначајни.

Данас живим мирно, имам гвожђарску радњу и помало тргујем пољопривредним алаткама. Од мојих суграђана готово нико и не зна да сам био први и једини човек у историји који је бомбардовао Америку.

Нобуо Фуџита

ПРЕПОТОПКО

ЧУДЕСНИ МАНДРАК

— КАКО ТРЕБА ДА ИЗГЛЕДА БУДУЋИ ЈУНАК СТРИПА? — УПИТАО ЈЕ ЦРТАЧ ФИЛ ДЕВИС ПИСЦА ТЕКСТА. — КАО ЈА! — ОДГОВОРИО МУ ЈЕ ЛИ ФОК. — ДОДАЈ МУ ЦИЛИНДАР, ФРАК И ОГРТАЧ И ИМАЋЕШ КРАЉА МАЋИОНИЧАРА!

Писац текста Ли Фок. Сличност са Мандраком је очигледна.

за време извођења њихових тачака. Био је пресрећан.

Међутим, дечакови родитељи схватили су све ово као обичну дечју забаву. Нису хтели ни да чују да им син буде мађионичар па је Ли Фок морао да добро „загреје столицу“ и да учи.

Био је добар ученик. У гимназији је уређивао школске новине, на универзитету је и објављивао приче и песме, а када је завршио универзитет писао је текстове за огласе у једној рекламной агенцији. Радио је и за локалне радио-станице. Али није заборављао своју велику љубав — мађионичарство.

НИЈЕ СЕ ПОКОЛЕБАО

Смирио се тек када је са својим пријатељем, иначе добрим цртачем, Филом Девисом направио стрип о једном мађионичару. После две недеље даноноћног заједничког рада и безброј попуштених цигарета, стрип је био готов. Писац текста Ли Фок, рођен 1912, имао је тада само 22 године.

Пре почетка рада цртачу Филу Девису није било јасно како главни јунак треба да изгледа.

— Као ја! — показао је прстом на себе Фок. — О-

буци га у фрак и црвени огртач, на главу стави цилиндар и имаћеш краља мађионичара!

Иако је Девис добро нацртао стрип, нико од издавача у Сент Луису није хтео да га објави. Фок је однео стрип у Њујорк, али ни тамо није имао више среће.

Али, млади писац текста није се предавао. Са једном епизодом свога стрипа закуцао је право на врата највеће светске агенције за објављивање стрипова — Кинг Фичерса!

Директор агенције само је летимично погледао стрип и замолио двадесет двогодишњег момка да му га остави. Био је то искусан послован човек и ниједну попуштену ствар није одбацавао док је темељно не испита.

— Дођите сутра па ћу вам рећи шта мислим о вашем мађионичару — испратио је љубазно Фока до врата.

Фок је имао утисак да је директор желео да га се што пре отараси. Ипак, следећег дана појавио се у његовој канцеларији. Директор га је дочекао уморног изгледа и са приметним подочњацима.

— Младићу, целу ноћ провео сам над вашим стрипом. Дobar је! Нудим вам дугорочан уговор. Прихватате ли или не?

Фоков и Девисов стрип почео је да излази 11. јуна 1934. године. Главна личност био је мађионичар Мандрак. Стрип је излазио у наставцима сваког дана, а већ следеће године, у фебруару 1935. заузима целу страну недељних издања најпознатијих америчких листова и часописа.

У првим епизодама Мандрак је био чаробњак. Имао је натприродну моћ, али је временом све више постајао обичан смртник и мађионичар — мајстор хипнозе и трикова које је, наводно, научио у Тибету. Постао је ближи људима, а тиме и читанији и популарнији. Мандрак није само изузетно вешт мађионичар, већ и интелегентан, одлучан и храбар.

Да би задовољио укус читалаца који тешко подносе

чак и најмање „поруке“ стрипских јунака, Фок је обезбедио Мандраку друштво — циновског Лотара, поглавицу једног афричког племена, који својом снагом прискаче у помоћ пријатељу кад његове мађионичарске вештине затаје.

Фок је осудио Мандрака да буде заклет нежења, али га није лишио пријатног друштва лепе принцезе Нарде која му је временом постала верна дружбеница.

НИШТА БЕЗ ДЕВИСА

Мандракове авантуре, веома маштовите и пуне заплета исказане су чистим и једноставним језиком. Радња је узбудљива, са доста преокрета. Дијалог у Фоковом стрипу је оштар, духовит и са много смисла за драматику.

Популарности и успеху Мандрака много је допринео и његов цртач Фил Девис. Цртајући стрип једноставним линијама увек је успевао да веома верно дочара атмосферу и да у цртежима тачно постави предмете и личности.

Девис је изазвао дивљење не само читалаца, него и филмских стручњака, па је италијански режисер Федерико Фелини снимио филм о Мандраку.

Смрт цртача Фила Девиса, који је умро 1965. године тешко је погодила Лија Фока: изгубио је и пријатеља и сарадника. После Девисове смрти цртање стрипа преузео је Фредерикс, илустратор Кинг Фичерса, који се труди да ни у чему не промени цртеж. Тако мађионичар Мандрак, онакав каквог су га створили Фок и Девис, живи и данас.

ВЕЛИКА ЉУБАВ

Нарочито су га привлачили мађионичари Кардини и Торнстон. Када су изводили трикове, дечак готово да није дисао: нетремце их је посматрао.

Убрзо се спријатељио са свима који су радили у циркусу. Свима је говорио да жели да постане мађионичар. Кардини и Торнстон покушали су да му објасне да је живот под циркуском шатром мукотрпан али им занесени дечак није веровао. Када су видели колико је упоран, обећали су да ће му показати неколико трикова.

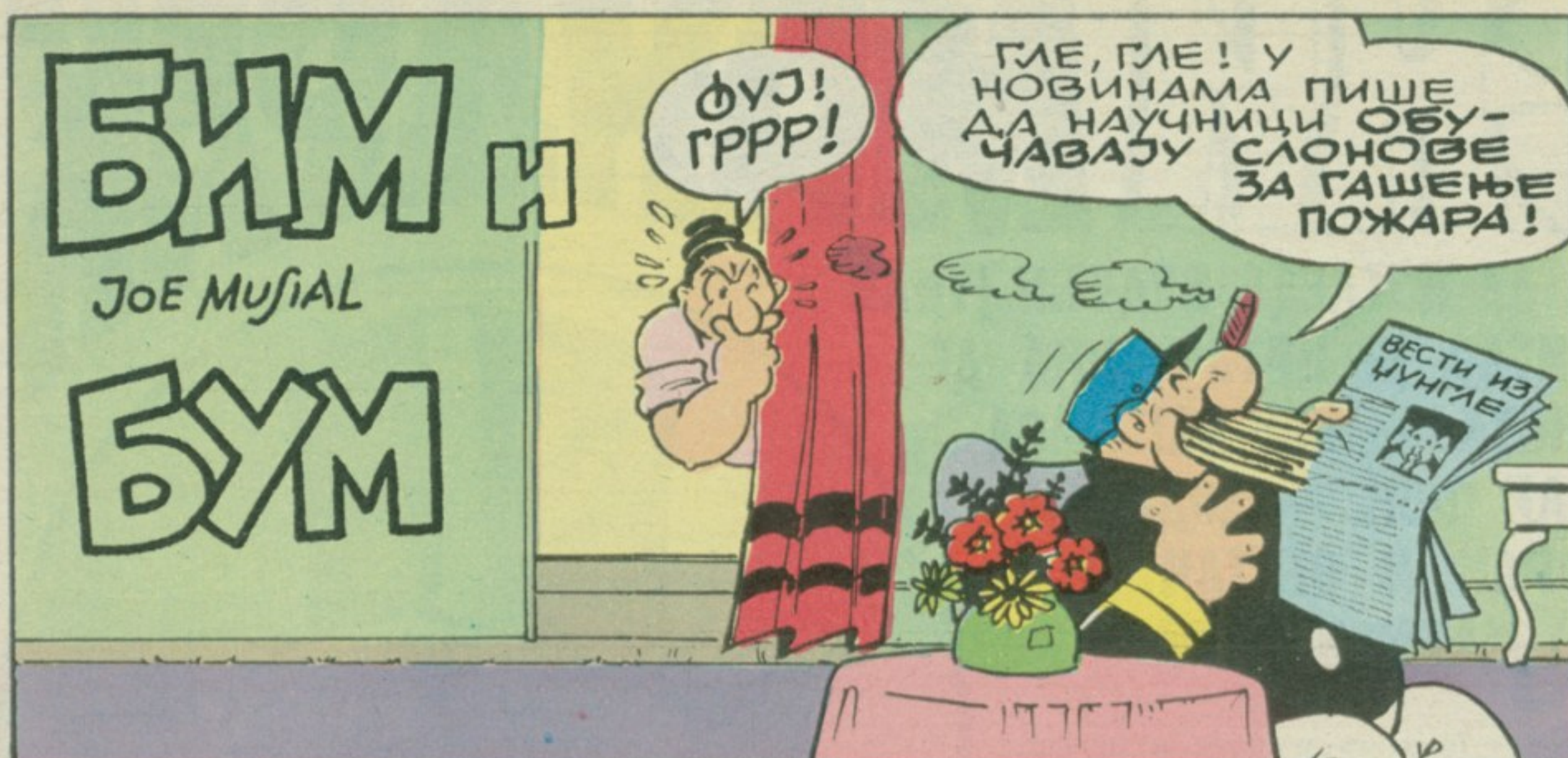
— А, како, оно, рече да се зовеш? — упитао га је Кардини.

— Ли Фок!

После неколико недеља Фок је, са дозволом родитеља, помагао Торнстону и Кардинију на представама

Цртач Фил Девис

ШРАФКО

МАНДРАК:

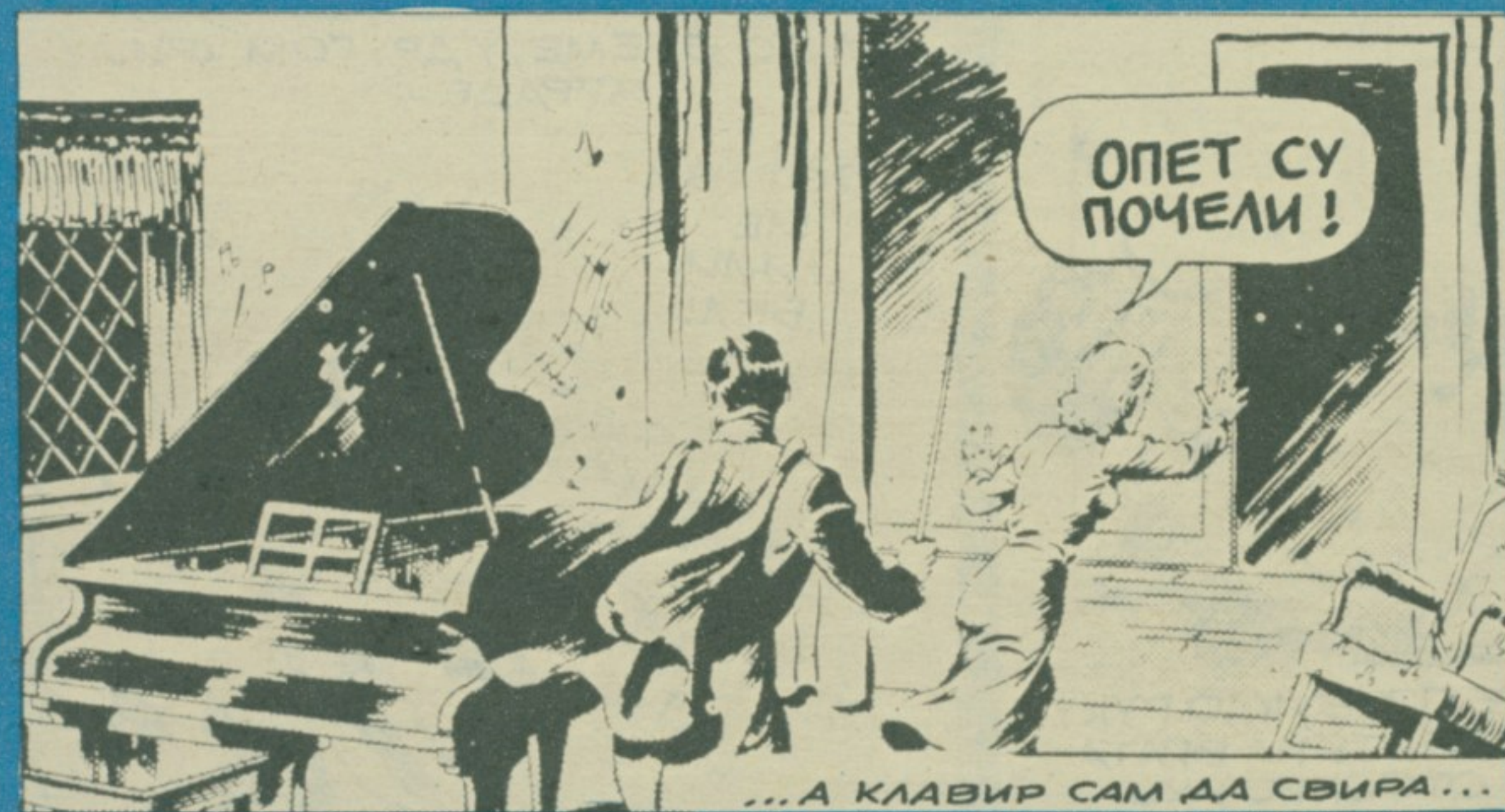
МАНДРАК:

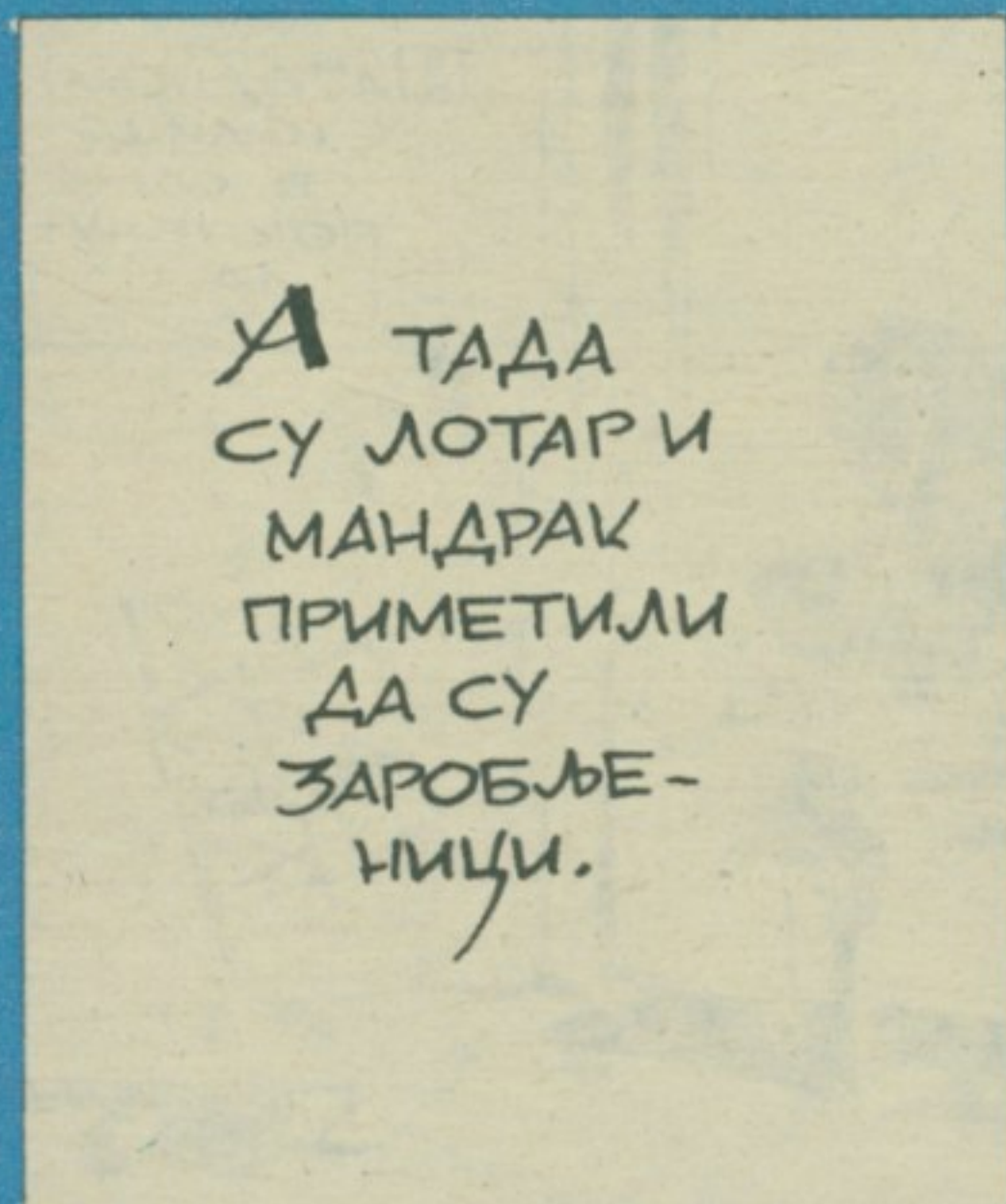
МАНДРАК:

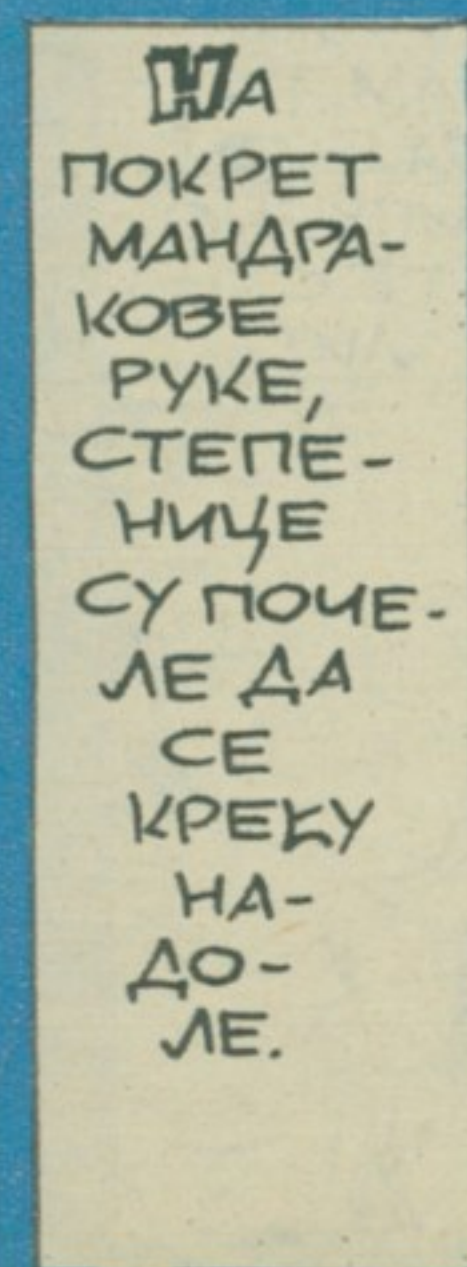
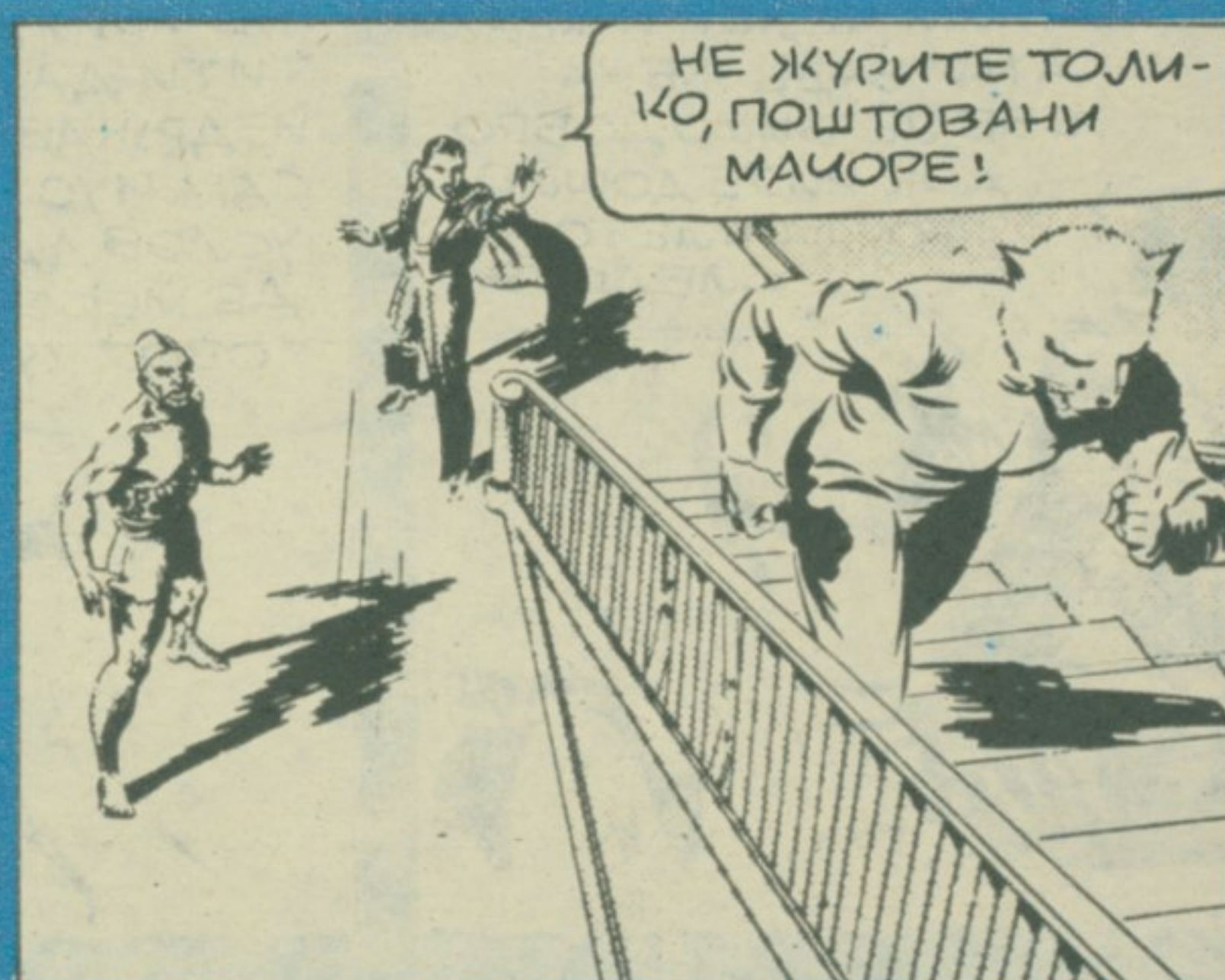
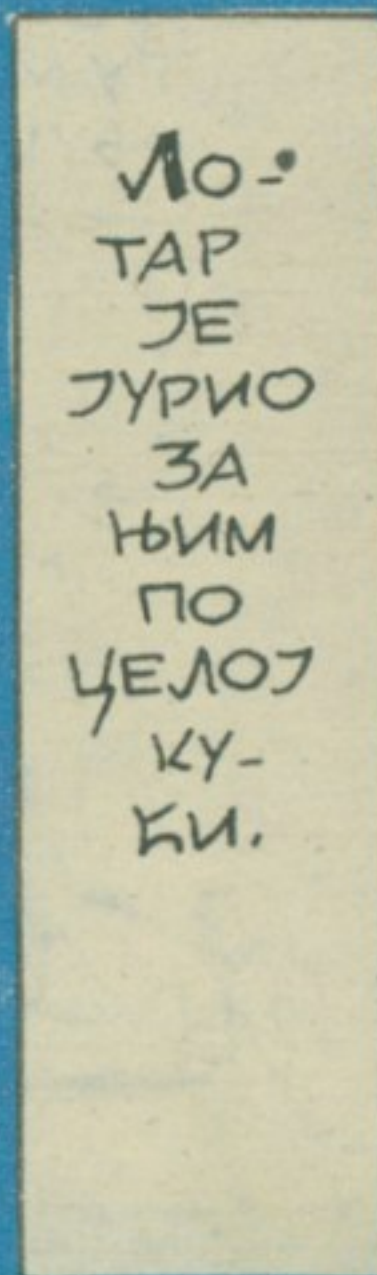

ПОД ЈЕ ПОПУ-
СТИО И МАН-
ДРАК И
ЛОТАР
НАШЛИ
СУ СЕ
У ПОД-
РУМУ.

ИЗНЕНАДА НЕКО ЈЕ ЗАКУЦАО НА ВРАТА СА УЛИЦЕ...

ЈА САМ ГОСПОЏА ВУДС!
НЕКАДА ЈЕ ОВА КУКА БИЛА МОЈА! ОСТАВИЛА САМ ОВДЕ ЈЕДАН КОВЧЕЖИЋ... И ХТЕЛА БИХ ДА ГА УЗМЕМ!

ИЗВОЛИТЕ, УБИТЕ!

ЗНАМ ПУТ, НЕ БРИНИТЕ! СЕЋАМ СЕ ДОБРО ГДЕ САМ ГА ОСТАВИЛА!

КАКВА ЧУДНА СТАРИЦА... КУДА МЕ ТО ВОДИТЕ?

РЕКЛА ЈЕ ДА СЕ ЗОВЕ ГОСПОЏА ВУДС...

ХЕЛЕН, ШТА ЈЕ... ОХ, ОНЕСВЕСТИЛА СЕ!

ЈЕ ЛИ ВАМ САДА БОЉЕ?

ДА, АЛИ ПОГЛЕДАЈТЕ ОНУ СЛИКУ МАНДРАЧЕ! ТО ЈЕ ГОСПОЏА ВУДС, НЕКАДАШЊА ВЛАСНИЦА КУКЕ!

ЗАР НЕ ЛИЧИ НА СТАРИЦУ КОЈА ЈЕ МАЛОЧАС УШЛА? И ОНА ЈЕ РЕКЛА ДА СЕ ЗОВЕ ГОСПОЏА ВУДС!

ДА, ТО ЈЕ СВАКАКО ОНА! ПА ШТА ЈЕ СТИМ?

МАНДРАЧЕ, КУКУ ЈЕ КУПИО МОЈ ДЕДА ОД ГОСПОЏЕ ВУДС... А ОНА ЈЕ УМРЛА ПРЕ ТРИДЕСЕТ ГОДИНА!

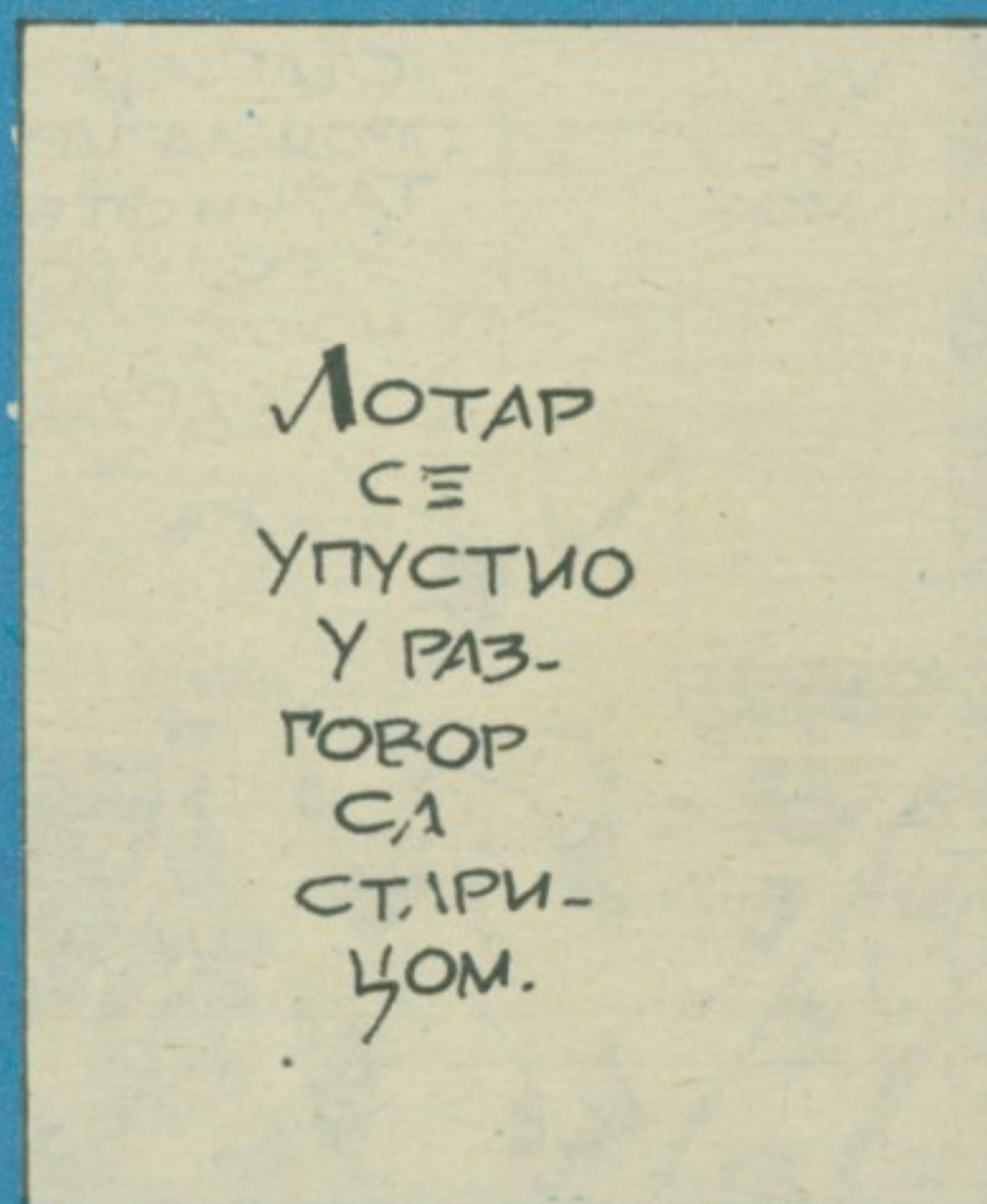

ПОГЛЕДАЈТЕ! ТУ СУ ГОДИНЕ РОЂЕЊА И СМРТИ! А НАША ПОСЕТИТЕЉКА ЛИЧИ НА ЊУ!

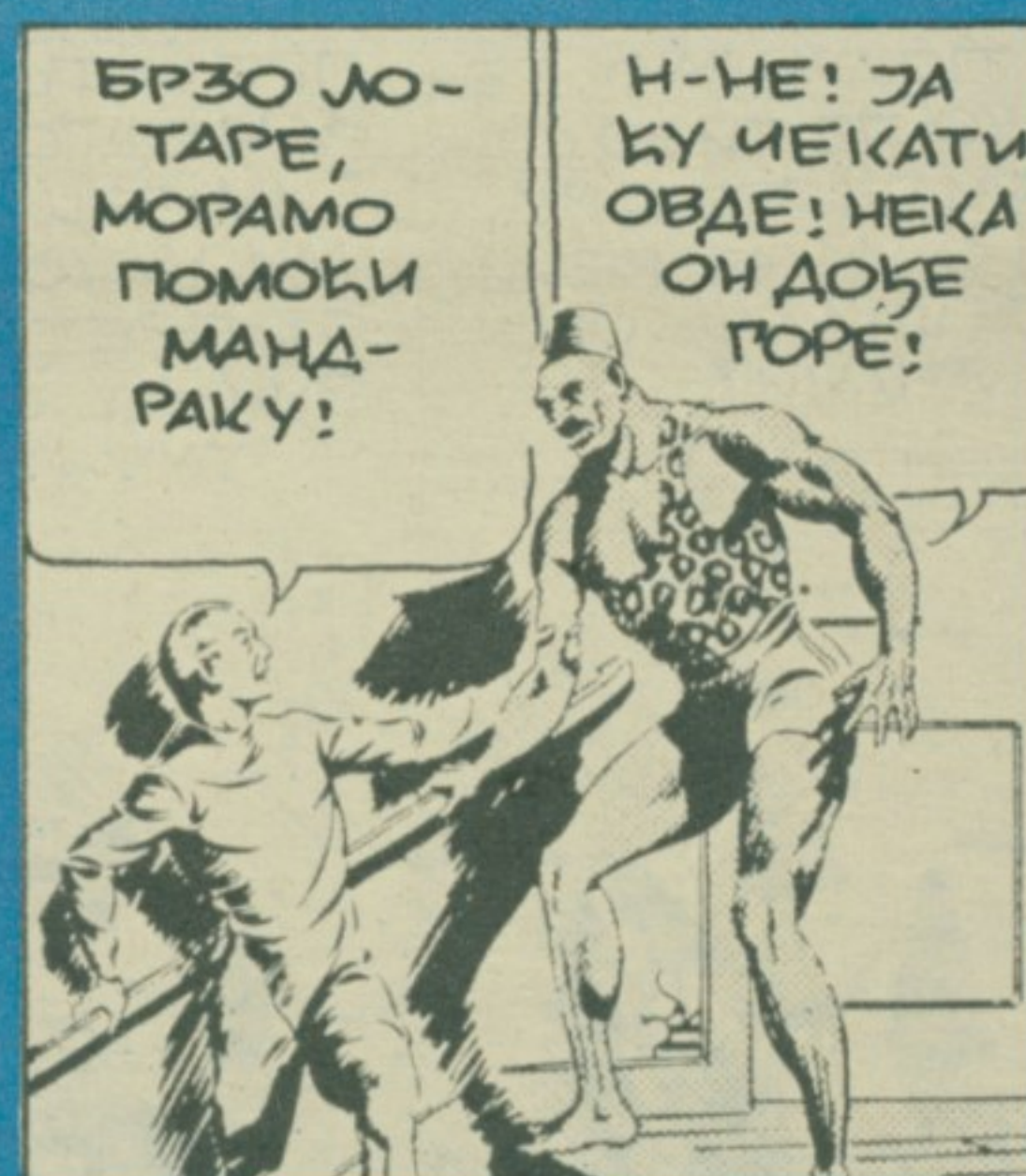
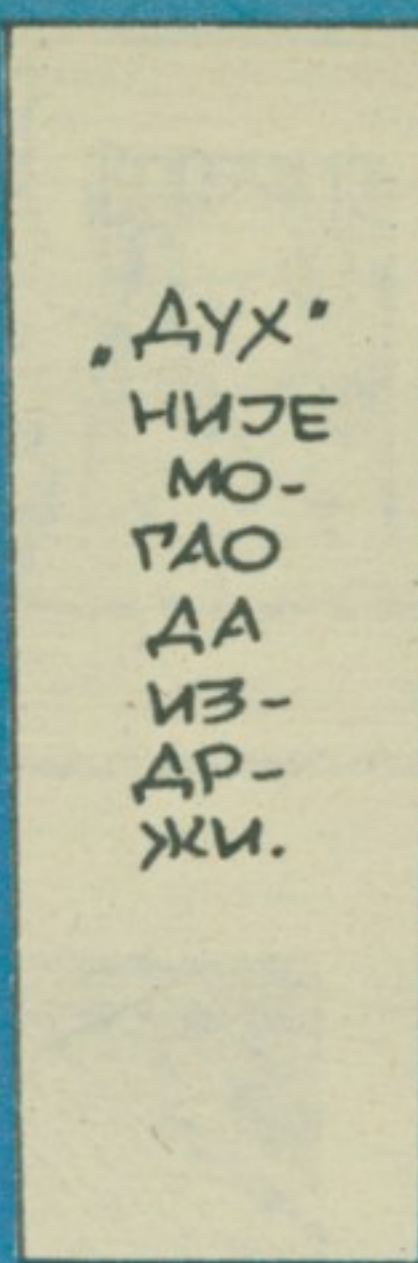

РАЗУМЕ СЕ, НЕ МОЖЕ БИТИ ОНА, АЛИ... ПОТРАЖИМО ЈЕ!

КАКО МОЖЕТЕ БИТИ СИГУРНИ ДА НИЈЕ ОНА? МОЖДА СЕ ВРАТИЛА!

ПОГЛЕДАЈТЕ! НЕ ЛИ-
ЧИ ВИШЕ НА ГОС-
ПОЉУ ВУДС!

МАСКА ЈЕ СКИНУТА ...

ВИ СТЕ ТО
ЗНАЛИ, МАН-
ДРАЧЕ?

НЕ! ПОСУМЊАО САМ КАД
САМ ВИДЕО ГРУМЕНЧИКЕ
ГЛИНЕ ИСПОД СЛИКЕ! ВЕШТО
ЈЕ НАПРАВИО ОВУ
...МАСКУ!

77

У ПОЛУМРАКУ, ТЕ-
ШКО ЈЕ БИЛО ОТ-
КРИТИ ПРЕВАРУ!
А САД НАМ РЕЦИ-
ТЕ ШТА СВЕ ОВО
ЗНАЧИ?

ПРЕ НЕГО ШТО
ВАМ ОДГОВО-
РИМ, РЕЦИТЕ
МИ КАКО СТЕ
СЕ ПРЕТВО-
РИЛИ У КОС-
ТУР...

И КАКО ЈЕ
АШОВ
КОПАО
САМ... И
КАКО ВАМ
СЕ РУКА
ОНАКО
ИЗДУ-
ЖИ-
ЛА...

ШТА, ЈА
ТО УЧИ-
НИО? ОС-
ТАВИТЕ,
МОЛИМ
ВАС! СИГУ-
РНО СТЕ
СА-
ЊА-
ЛИ!

БИО САМ ГОДИНАМА
ЧУВАР ОВЕ ВИЛЕ!
А ОНДА ЈЕ, ЈЕДНОГ
ДАНА, ДОШЛА ГОС-
ПОЉИЦА! КАД САМ
СЕ ВЕК СПРЕМАО
ДА ИДЕМ, НА-
ШАО САМ
НЕШТО ...

78

АЛИ, НИСАМ СТИ-
ГАО ДА ТО ОДНЕСЕМ!
ЗАТО САМ СЕ ВРА-
ТИО И ПОКУШАО
ДА ЗАПЛАШИМ
ДЕВОЈКУ...

ШТА
СТЕ
НА-
ШЛИ?

ОВО!

БЛАГО!

ТО ЈЕ ЗБУНИЛО ЧАК
И МАНДРАКА ...

ТАЈНА ЈЕ РЕШЕНА, ДЕН!
ЧОВЕК КОЈИ ЈЕ ПОКУША-
ВАО ДА УПЛАШИ ХЕЛЕН
ТРАЖИО ЈЕ БЛА-
ГО У ПОДРУМУ!
ЕВО, ОНО ПРИПА-
ДА ВАШОЈ ВЕРЕ-
НИЦИ!

БЛАГО?

МАЈКО МОЈА! ШТА ДА
ЧИНИМ С ТОЛИКИМ ДРА-
ГОЦЕНОСТИМА? ДЕН КЕ
БИТИ ОЧАЈАН, ЈЕР НЕ
ЖЕЛИ БОГАТУ ЖЕНУ!

УХ ...
СТРАШАН
ПРОБ-
ЛЕМ!

ПА, ДЕН, ХОКЕ-
ТЕ ЛИ УЗЕТИ ХЕ-
ЛЕН УПРКОС
ЊЕНОМ БО-
ГАТСТВУ?

ДА! ШТА КУ?
НИЈЕ
ОНА
КРИ-
ВА!

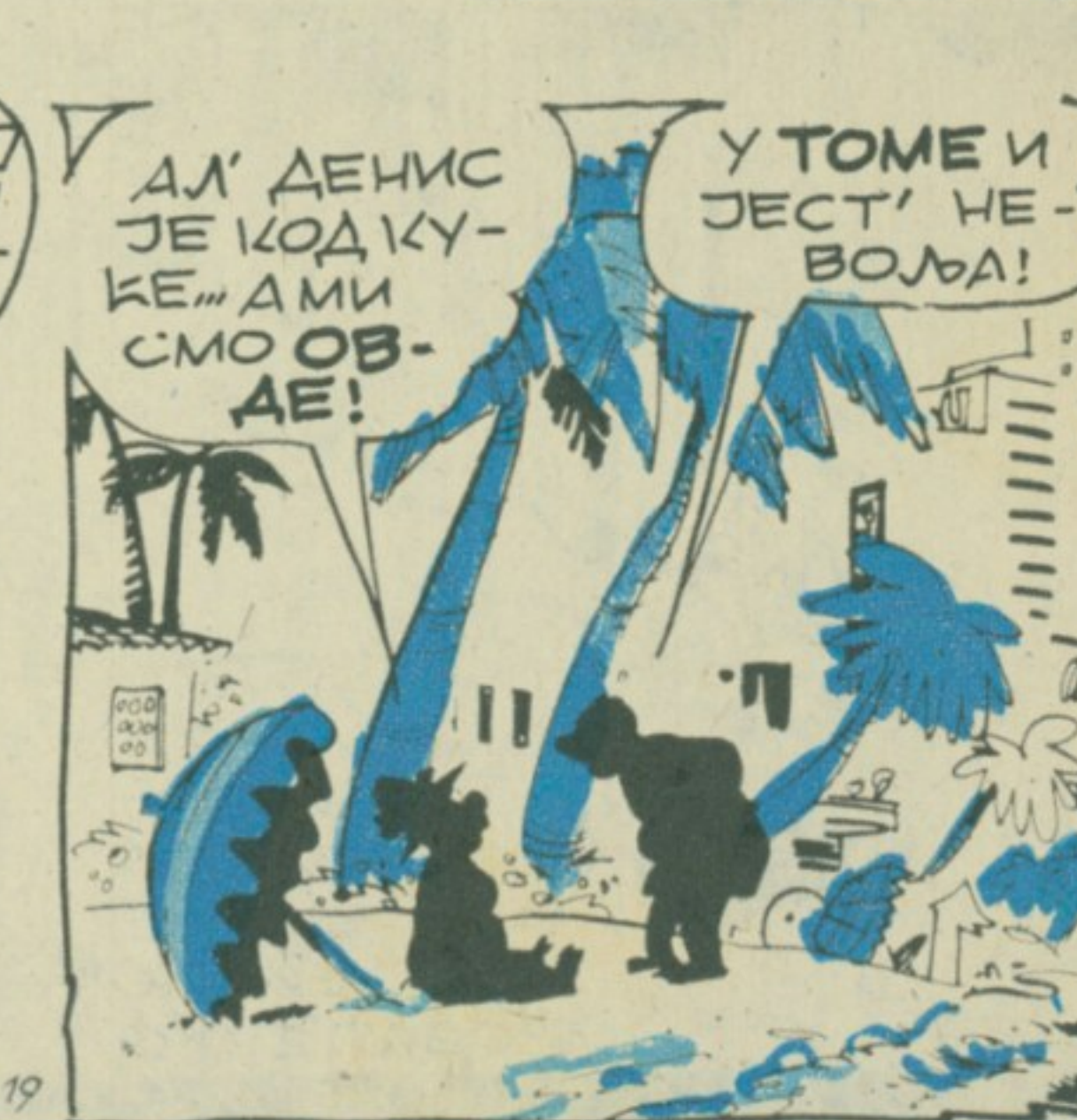
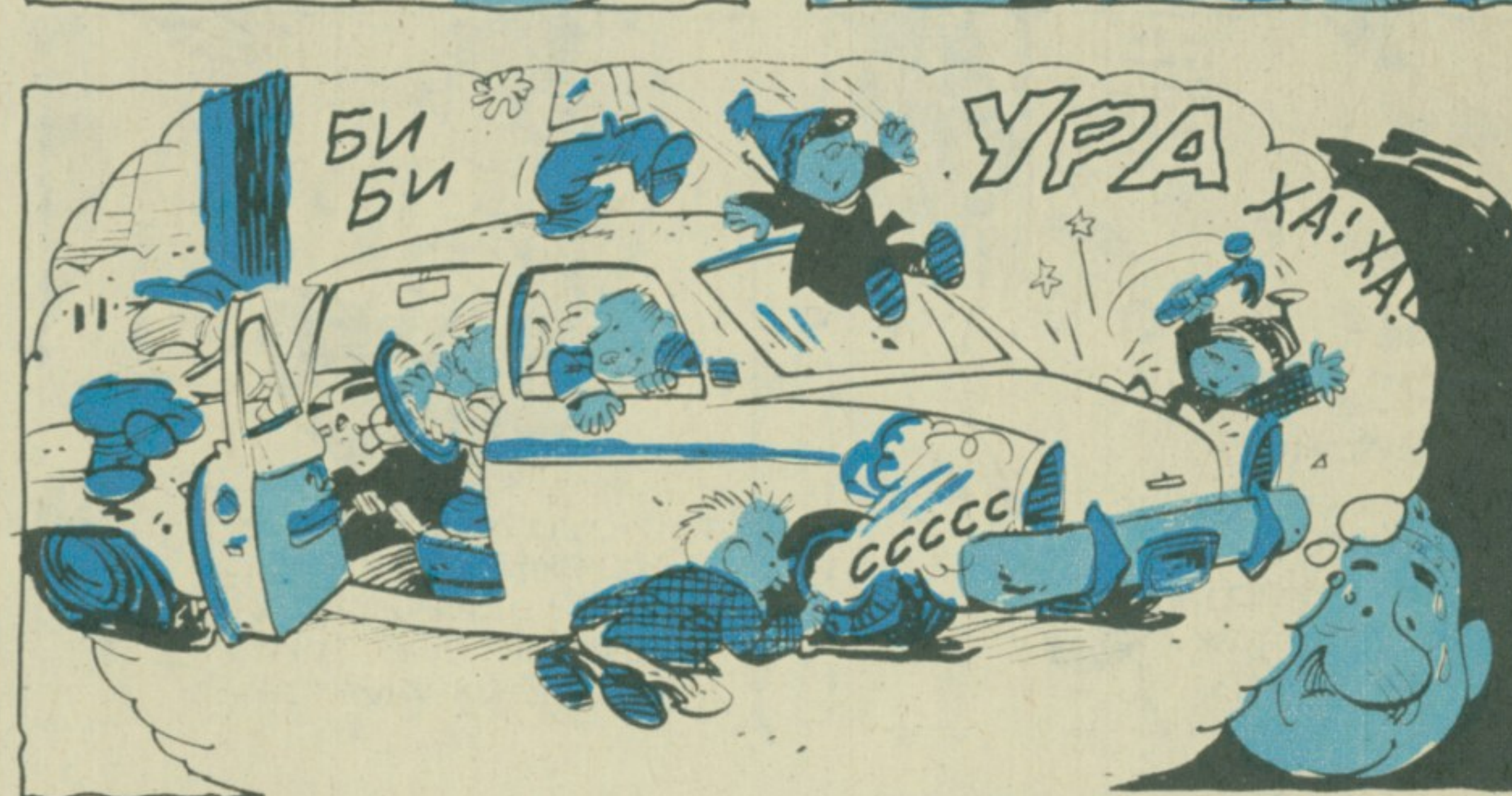
ХРАБРО, ДЕН!
ГЛАВНО ЈЕ
ДА СЕ ВОЛИ-
ТЕ!

КРАЈ

Денис: ЧИКА ЏОРЏОВ ОДМОР

КРАЈ

арачење

И ТАКО НЕКОЛИКО ДАНА БЕЗ СТРУЈЕ

ПОНЕДЕЉАК

УТОРАК

СРЕДА

ЧЕТВРТАК

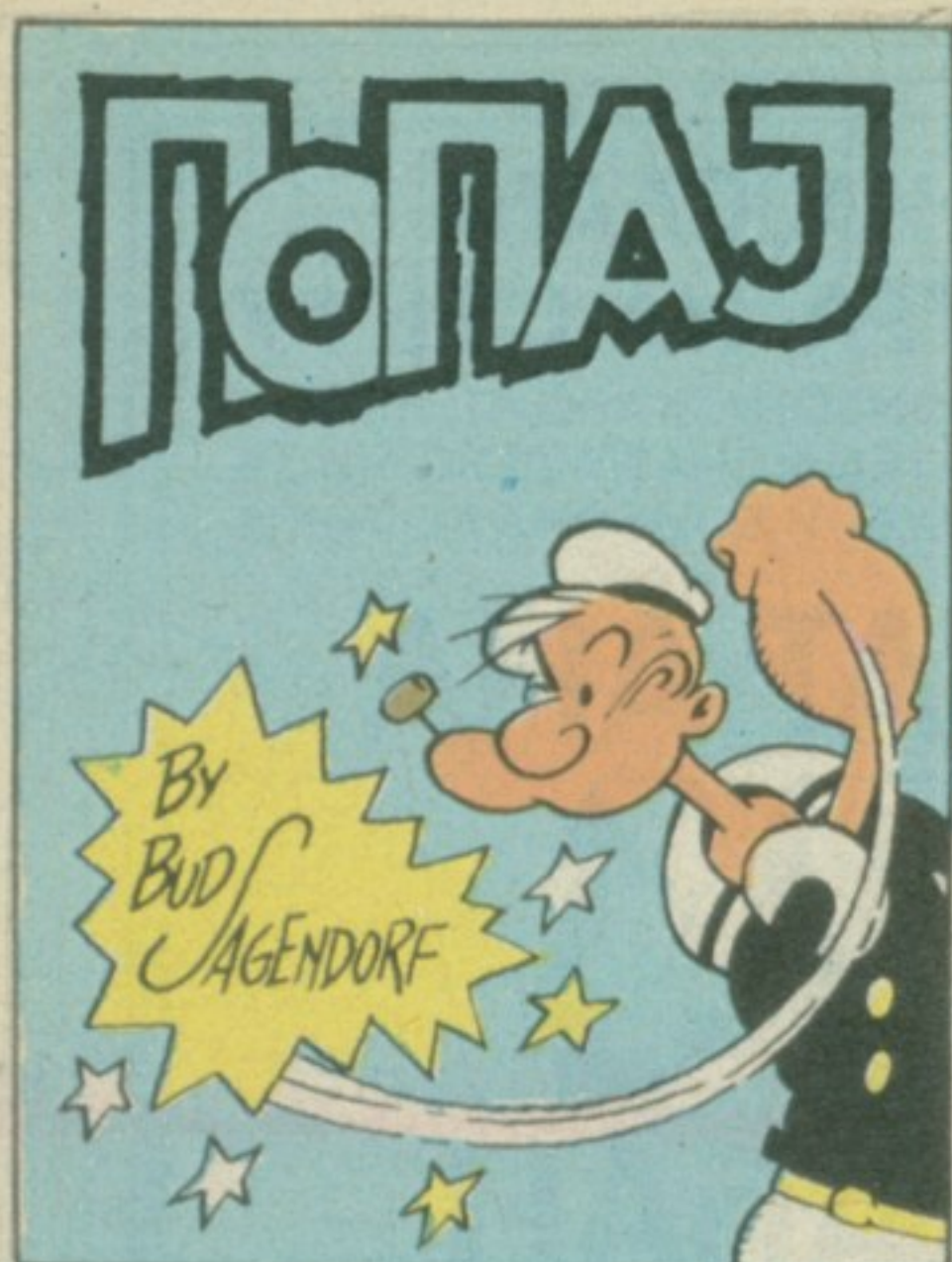

ПЕТАК

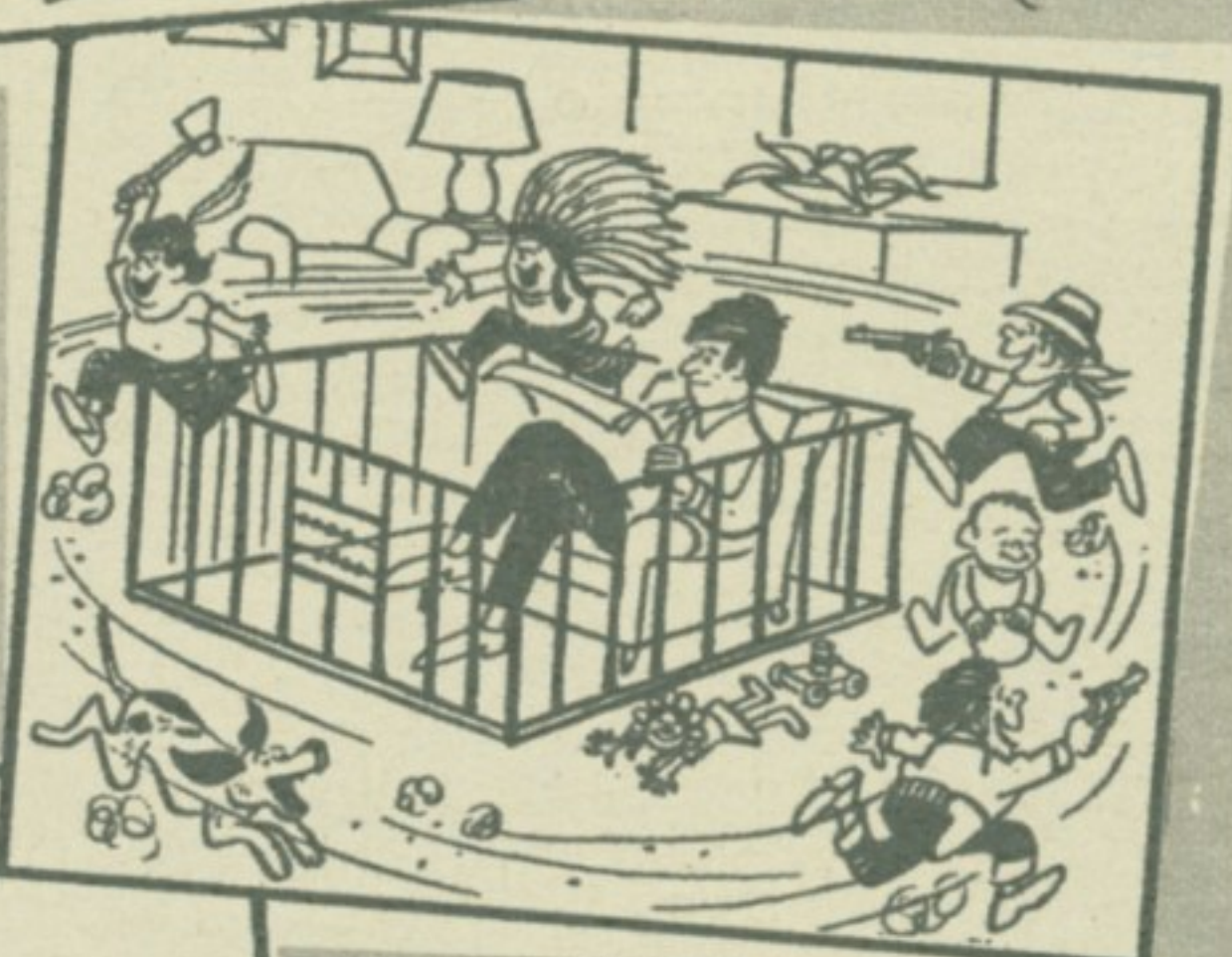
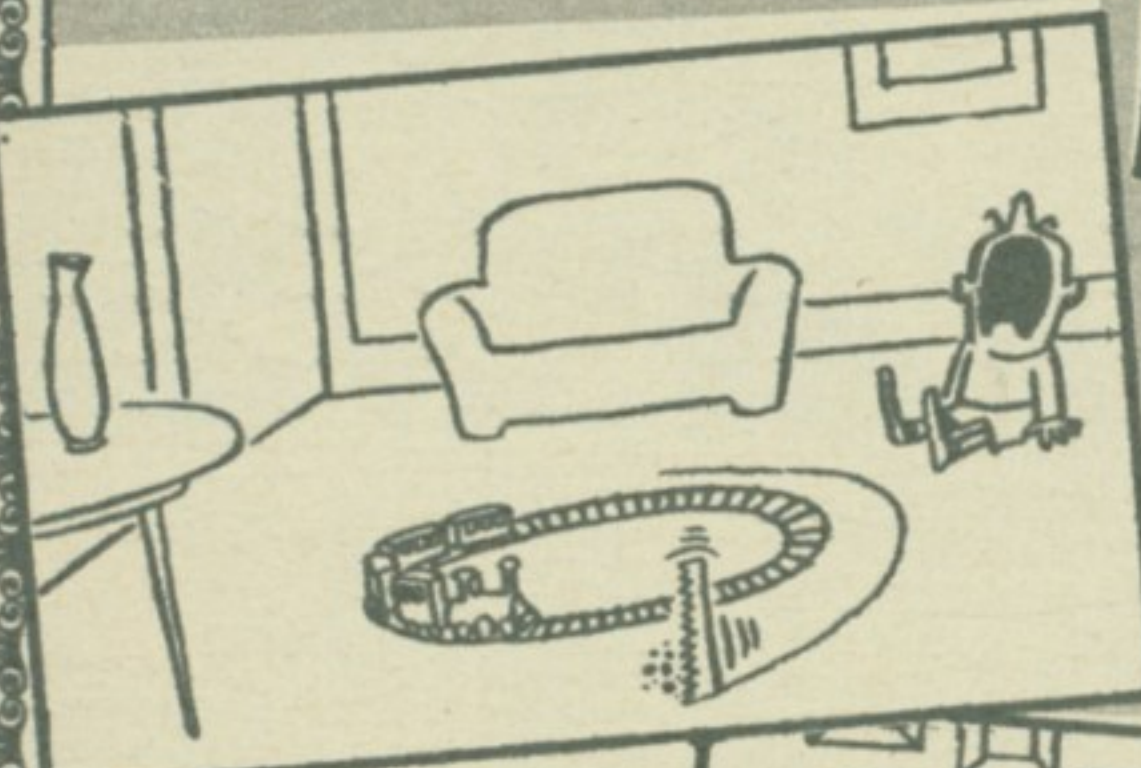
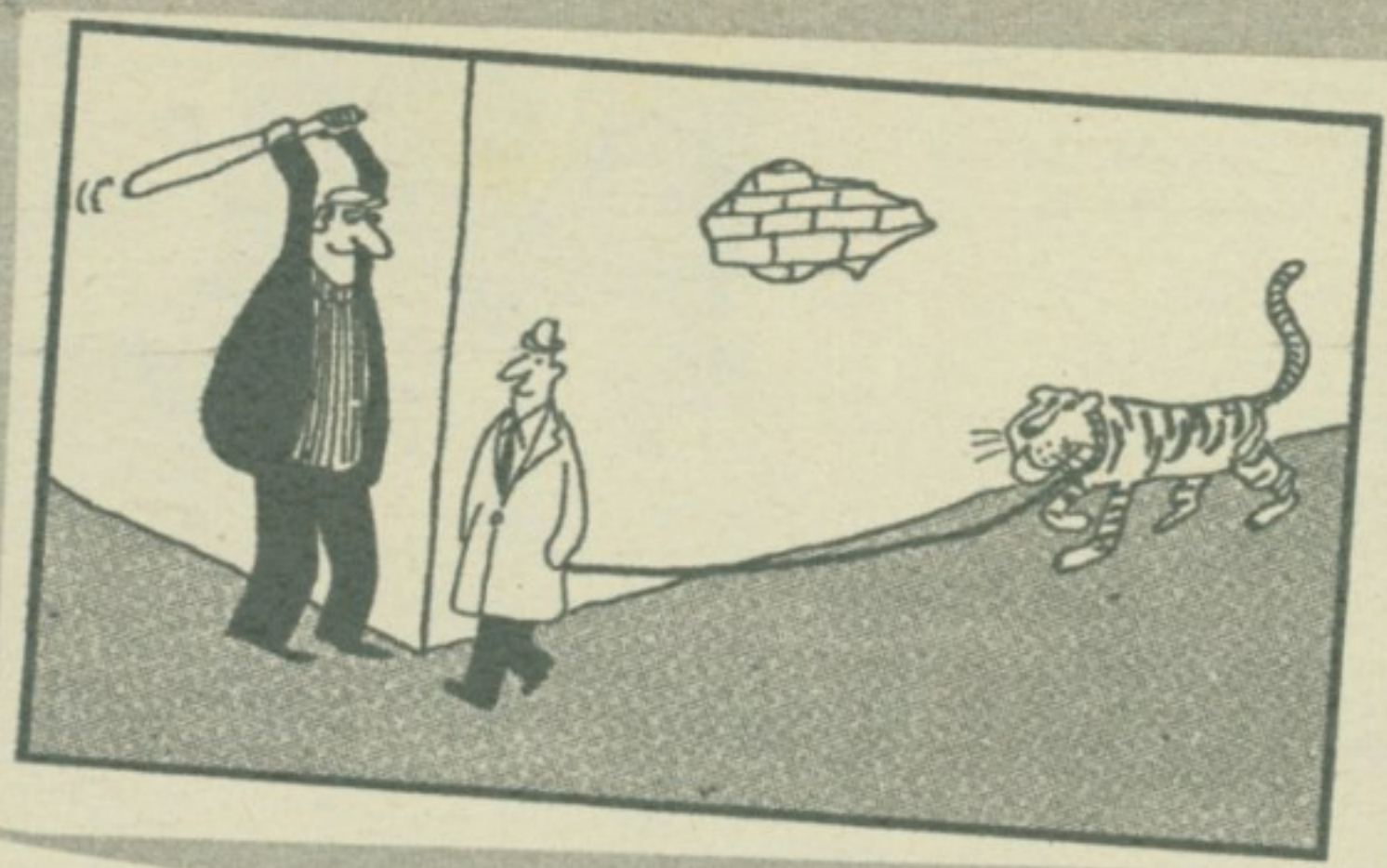

СУБОТА

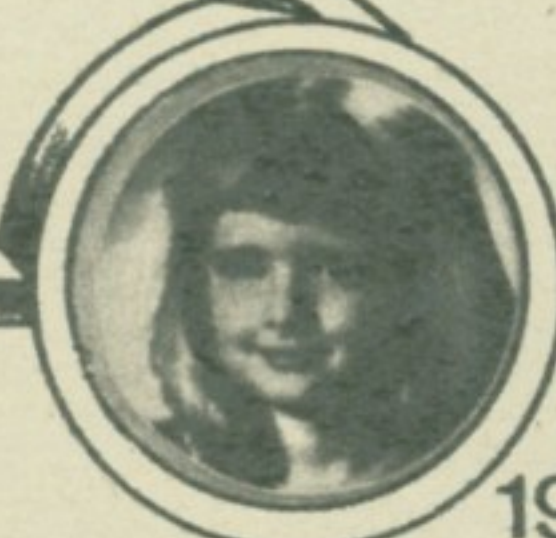
ХУМОР без речи

ПОЧИЊЕ НАЈСЛАЂА НАГРАДНА ИГРА НА СВЕТУ

ФАБРИКА ЧОКОЛАДЕ И БОМБОНА КАНДИТ НАГРАДИЋЕ НАЈСЛАЂЕГ ДЕЧАКА И НАЈСЛАЂУ ДЕВОЈЦИЦУ 1974. СА ОНОЛИКО ЧОКОЛАДЕ И БОМБОНА КОЛИКО СУ ТЕШКИ

НАЈСЛАЂАНА 1974 НАЈСЛАЂАН

1973.

ДУБРАВКА ВУЧЕТИЋ

ГОРАН ИВАНОВИЋ

НАЈСЛАЂАНА И НАЈСЛАЂАН

Пошаљите однах фотографије најмлађих да учествују у најслађем наградном конкурс!

ПРАВИЛА ИГРЕ:

1.

Пошаљите однах већу фотографију лица детета које је рођено између 1. јануара 1966. године и 1. јануара 1971. године. Уз фотографију пошаљите 3 омота чоколаде „ДАДО“ од 100 г., или било које три чоколаде фабрике „КАНДИТ“ од 100 гр.

2.

На полеђини фотографије напишите читко: име и презиме, дан, месец, годину рођења, тежину детета и адресу становања.

3.

Сва деца чију фотографију примимо (са три омота чоколаде „ДАДО“ од 100 гр., или било које чоколаде „КАНДИТ“ од 100 гр.) добиће од фабрике „КАНДИТ“ — Осијек значку „КАНДИТ“ и „НАГРАДНИ АЛБУМ ПОТРОШАЧА“.

4.

100 фотографија деце, које одабере жири, биће објављене у „Политикином Забавнику“. Свака објављена фотографија имаће свој број (од 1 до 100). Објавиће се 4 пута по 25 фотографија и сваки пут купон за гласање. Читаоци „Забавника“ гласаће само за једно дете — разуме се које му је из тог броја најслађе. Међу свима који гласају, сваки пут ће се извући десет добитника по једног слатког пакета фабрике „КАНДИТ“ из Осијека.

5.

Дечак и девојчица који буду добили највећи број гласова (купона с њиховим бројевима) од читалаца „Политикиног Забавника“, биће проглашени за НАЈСЛАЂАНА и НАЈСЛАЂАНА 1974. Њих двоје, Најслађан и Најслађана, посетиће фабрику „КАНДИТ“ у Осијеку и примиће награду: тачно онолико чоколаде и бомбона колико су тешки!

6.

Фотографије са омотом чоколаде „КАНДИТ“ слати са ознаком „За најслађи конкурс“ на адресу

Kandit

54000 ОСИЈЕК

УЛИЦА РЕПУБЛИКЕ 45

фотографије се не враћају

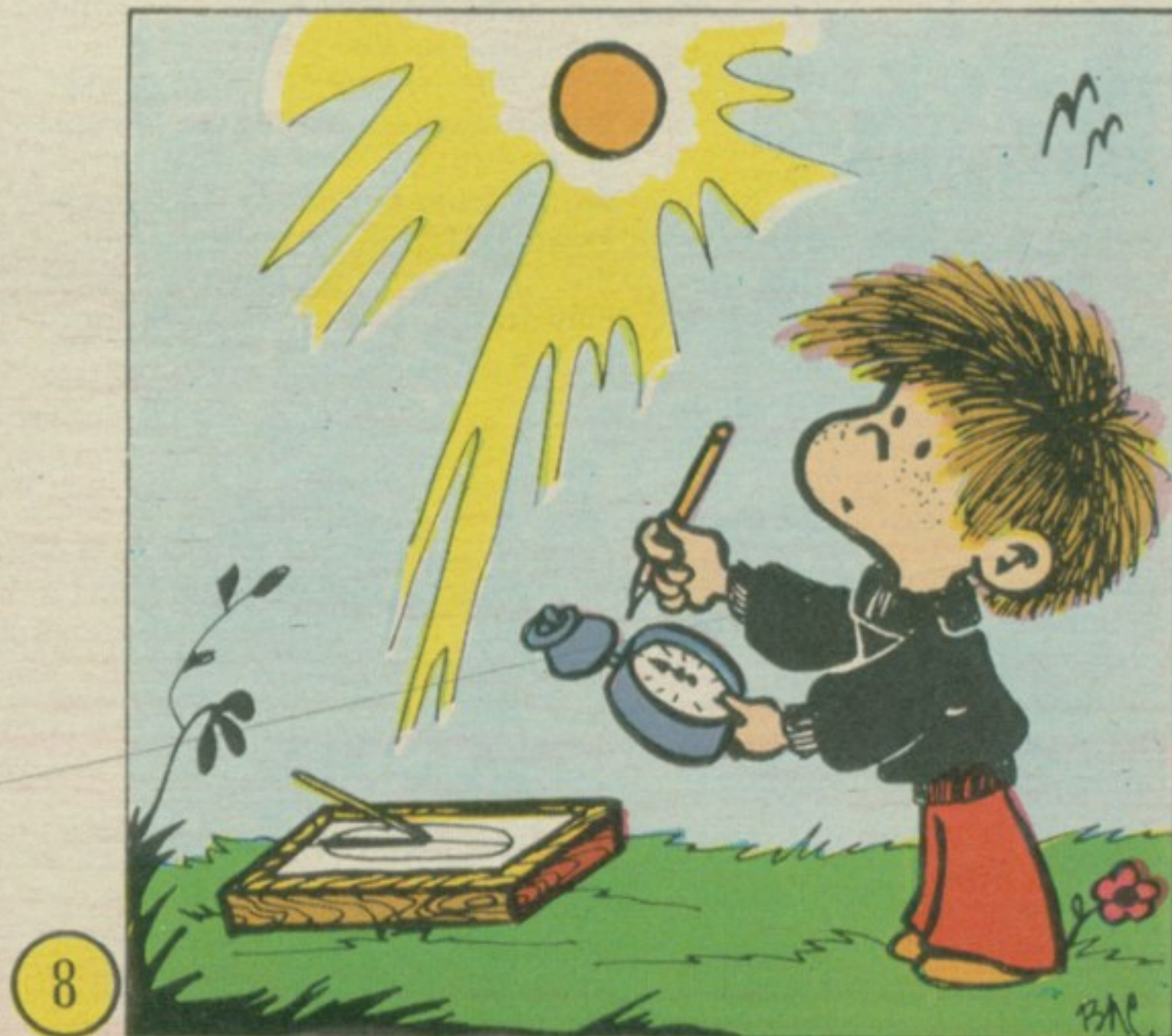
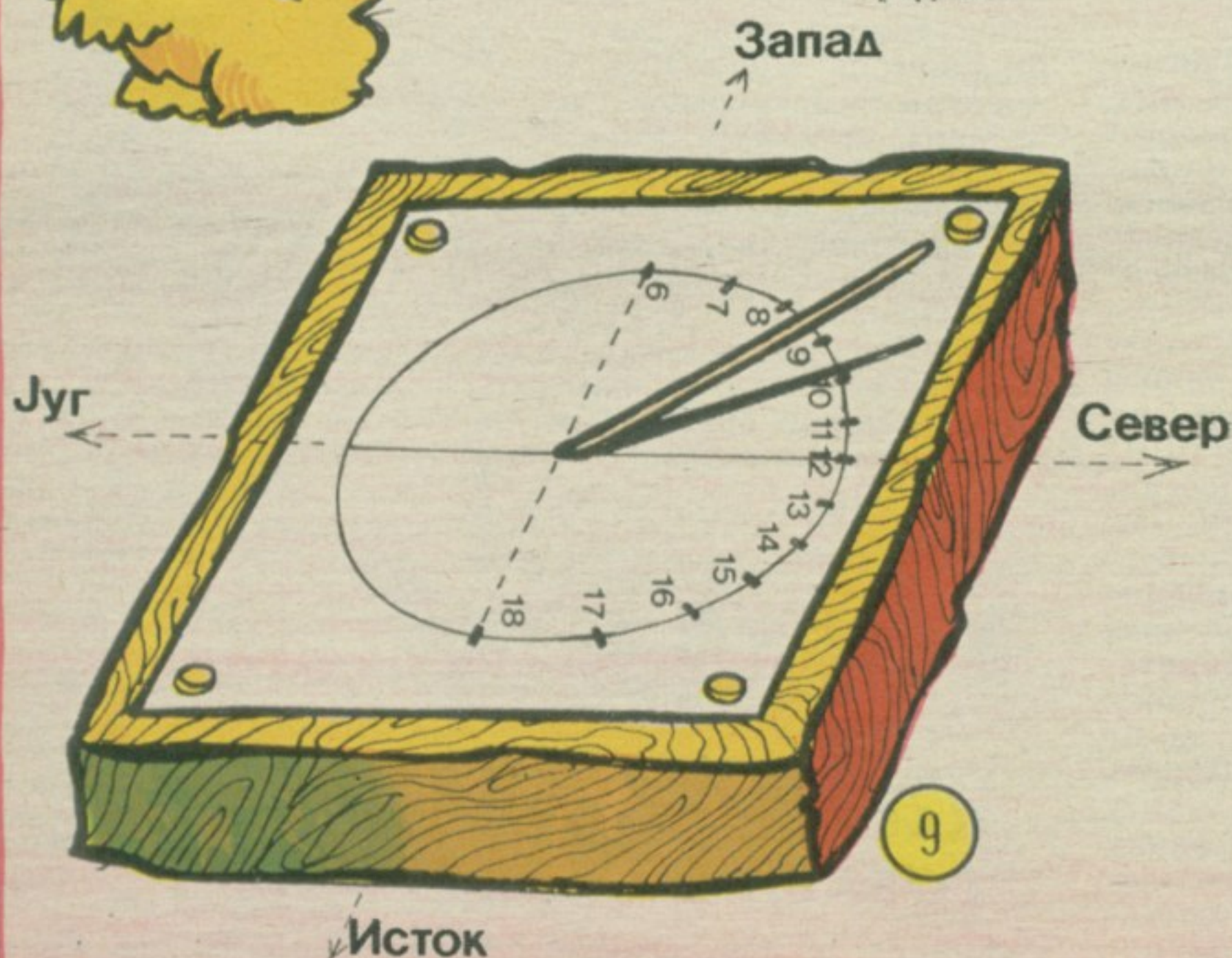
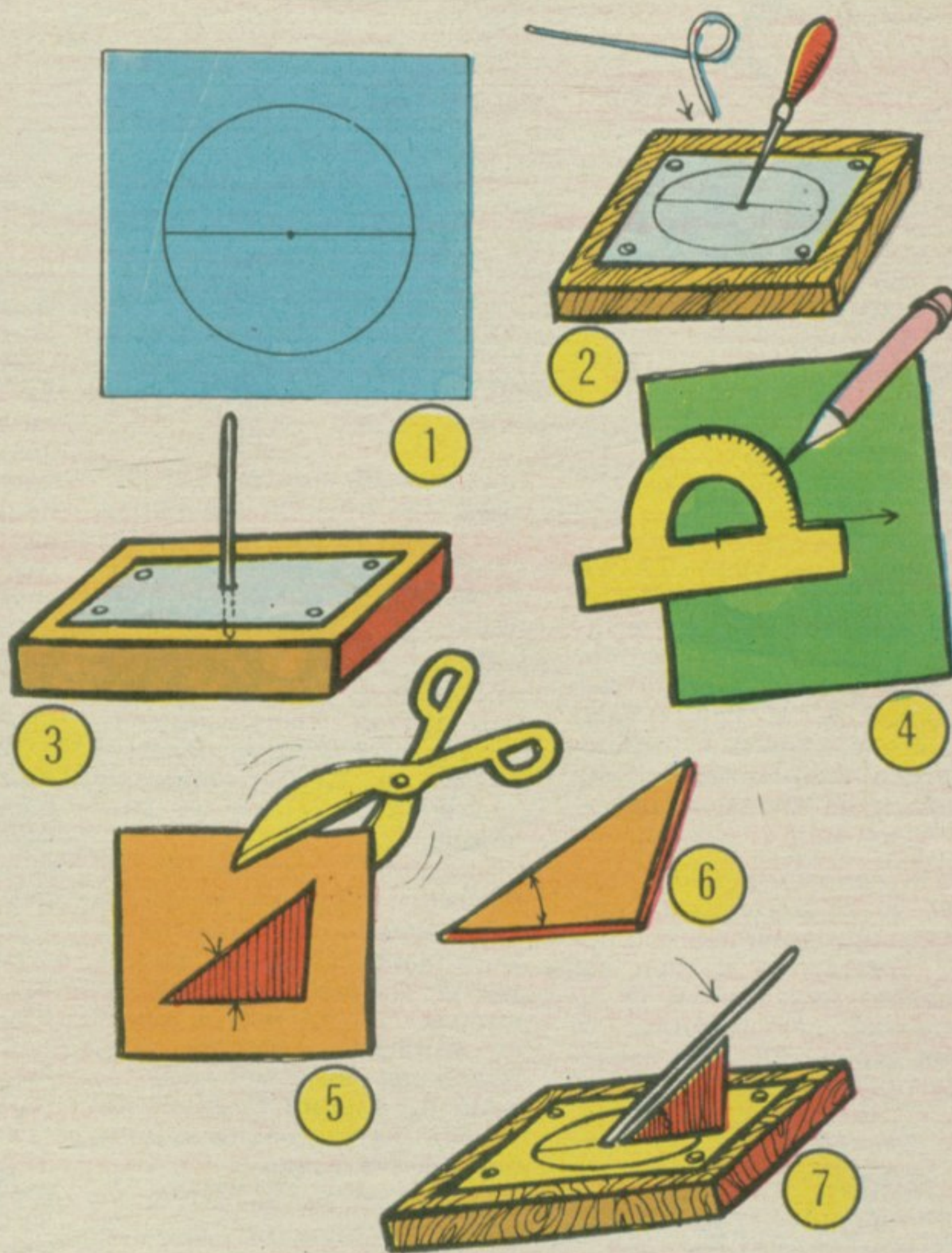
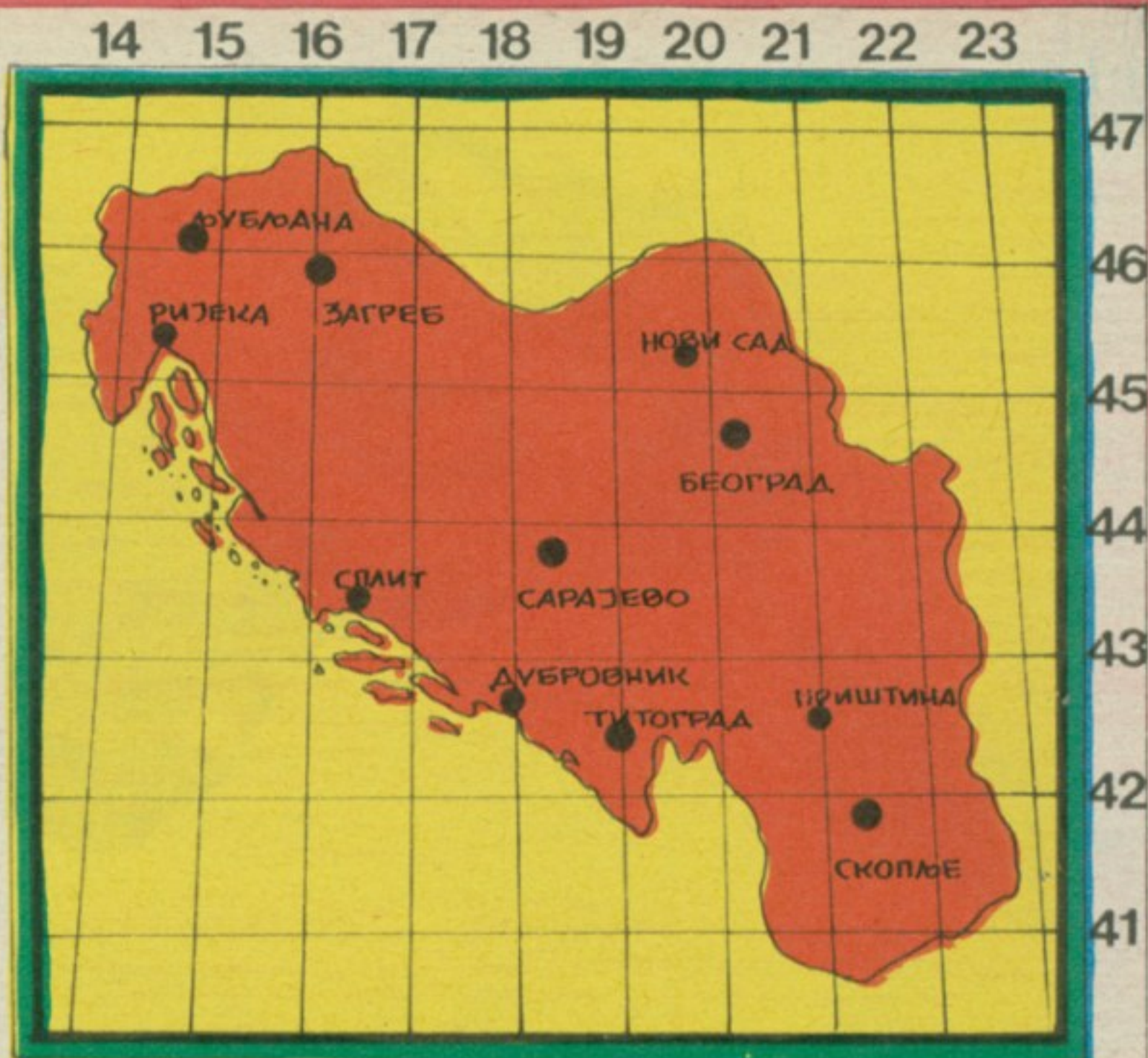
НАПРАВИТЕ САМИ

Ако имате двориште, сунчану терасу или кампујете можете уз мало труда да направите сунчани сат. Наравно, најважније је да се придржавате нашег упутства.

Нацртајте на хартији круг пречника од 20 до 50 сантиметара, зависно од тога колики сат желите. Затим уцртајте у круг и један пречник (црт. 1). Хартију закуцајте на дашчицу (пазите да пречник буде паралелан са једном страном дашчице) и кроз центар круга пробушите шилом отвор на дашчици (црт. 2). Парче савитљиве жице, дужине приближно једнаке пречнику, углавите у отвор (црт. 3). На картону нацртајте угломером угао који одговара географској ширини места у коме се налазите (црт. 4). На нашој мапи видите да Југославија лежи приближно између 40,5 и 47. степена географске ширине и на основу тога можете да одредите географску ширину свог места. Прецизније податке можете наћи у географском атласу. Угао који сте нацртали на картону (црт. 5) исеците у облику троугла (црт. 6) па угао прислоните на нацртани пречник и савијајте жицу све док не додирне картон. На тај начин жица је према пречнику нагнута под углом који одговара углу географске ширине (црт. 7).

Остало вам је само да испишете бројчаник на сату. То ћете овако урадити: тачно у подне поставите сат тако да се сенка жице поклапа са једним полупречником. На обиму круга где падне сенка, нацртајте тачку и обележите је бројем 12. Затим све до увече сваког пуног сата и сутрадан почев од јутра уцртавајте колико је часова (црт. 8). Пази! Морате водити рачуна да се дашчица не помери са места на којем сте је поставили: да бисте у то били сигурни, чим дашчицу поставите на тло, нацртајте оловком у боји или кредом (зависно од тла) контуре. Сутрадан у подне имаћете тачан сат под условом да га не померате с места. Овај часовник показује истовремено и стране света — бројка 12 лежи увек у правцу севера (црт. 9), остали правци обележени су на цртежу.

Овај начин прављења сунчаних сатова био је познат још старим народима.

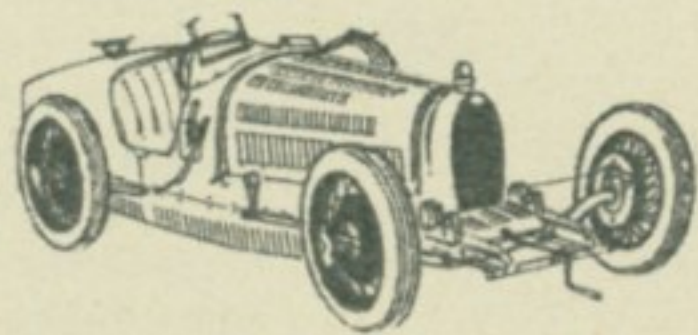

ЧЕХИЊА ЕЛИЗА-
БЕТА ЈУЊЕК БИЛА ЈЕ
ЧУДО ОД ЖЕНЕ. ИМАЛА ЈЕ
САМО 24 ГОДИНЕ КАДА ЈЕ ПОЧЕ-
ЛА ДА ПОБЕЂУЈЕ НА АУТОМОБИЛ-
СКИМ ТРКАМА. НУВОЛАРИЈА, МАТЕРАСИЈА,
КАМПАРИЈА И ОСТАЛЕ ВЕЛИКАНЕ ОВОГ
СПОРТА ОСТАВЉАЛА ЈЕ ИЗА СЕБЕ КАО ОД ШАЛЕ.

ВЕЛИКА ТРКА МАДЕ ЕЛИ

место чехословачке химне одсвирали су једну познату арију из Сметанине „Продане невесте“!

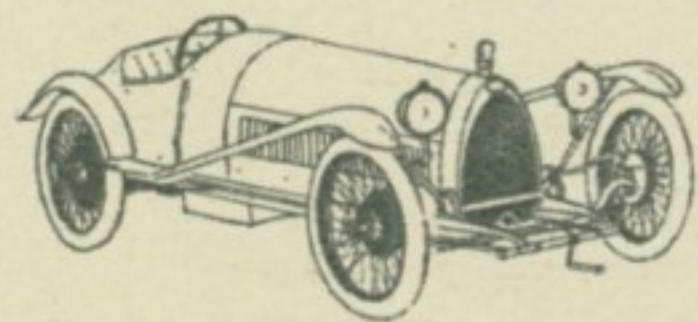

РЕБРА НИСУ ИЗДРЖАЛА

На тој трци Елизабета је била повређена, али не за време трке, већ после њеног завршетка. Ото Мерц, победник у свим класама на трци, и Елишкин пријатељ, честитао јој је победу грлећи је. Учинио је то незграпно као медвед и нежна Елишкина ребра нису издржала...

Елизабета Јуњек није била једина жена која је учествовала на аутомобилским тркама, али се само она равноправно носила са најславнијим мушкарцима — јунацима аутомобилских pista. На „женским“ тркама није имала шта да тражи јер су јој личиле на забаву и непотребно односиле драгоцену време.

Не желећи да увреди своје „другарице“, 1927. године појавила се на „женској“ трци у Монтерију у Француској. Са старта је кренула са закашњењем од читавих 10 минута, управо у тренутку када је прва такмичарка већ започињала свој трећи круг. Жестоко је потерала свог бугатију, провозала „слалом“ између својих ривалки и на циљ стигла прва, возећи просечном брзином од 115 километара на час!

КАО ГОБЛЕН

Женама је још једанпут пружио прилику да „тр-

планине Мадоније. Такмичари су морали да пређу ту тешку стазу пет пута, односно укупно 540 километара, и да савладају 7500 планинских кривина.

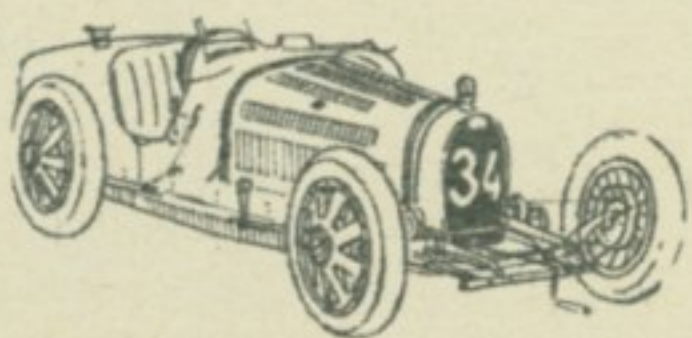
Сваке године старт трке се мењао и увек био у неком другом граду Сицилије. Те, 1927. године полазило се из Ђерде, удаљене око 60 километара од Палерма.

Гледаоци, окупљени у близини стартног места, с поштовањем су посматрали такмичаре. Само на рачун једног од њих правили су вицеве. Чуо се чак и понеки звиждук. Општем расположењу није могао да одоли ни славни Емилио Матераси, па је довикнуо необичном такмичару:

— Тешко да ће вам у овој трци помоћи „снажне мишице“!

— У том случају мораћу да користим главу! — одговорио је овај.

Возач који је стрпљиво подносио добацавања била је у ствари — жена! И то жена висока свега 152 сантиметра! Звала се Елизабета Јуњек, познатија као Елишка, или „лепа госпођа из Прага“.

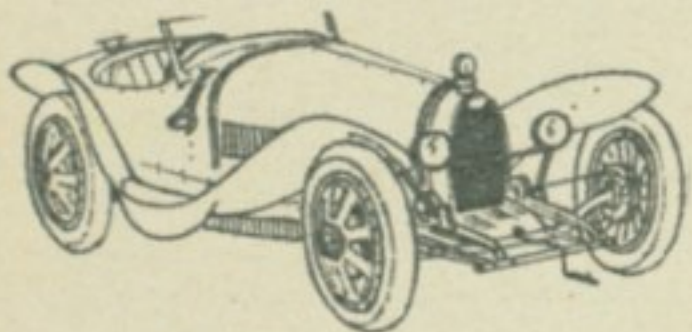

ЗЛАТНА МЕДАЉА

На трци је возила бугатија 35 Б, изузетно добра кола. Иако је на старту испраћена подругливим повицима гледалаца, први круг трке завршила је на

С тарт трке ТАРГА ФЛОРИО 1927. године био је заказан за 24. април. Леп, сунчан дан измамио је на улице Ђерде, града одакле су најпознатији возачи аутомобила требало да крену на најтежу трку, много грађана.

На полазном месту нашло се 23 аутомобила највећих аутомобилских фирми. Док су се мотори загревали, механичари су облилазили аутомобиле са свих страна вршећи последње провере.

7500 КРИВИНА

Учесници трке били су прави лавови аутомобилског спорта између два светска рата. Међу њима је био и Емилио Матераси, вишеструки шампион и аутомобилски гладијатор, како су га, иначе, називали.

Тарга Флорио није била трка већ — пакао. Цедила је из човека последњи део снаге и просто „јела“ кола не дозвољавајући им да пређу ни половину стазе.

Од 1906. када ју је основао Виченцо Флорио, трка се одржавала сваке године. Стаза је била дугачка 108 километара. Возило се тврдим и неравним земљаним путевима Сицилије кроз

че“ за њом у октобру исте године када је победила на „дамском гран прију“.

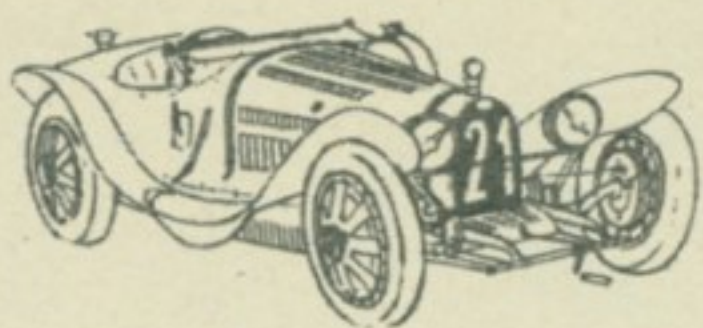
Почетак трке Тарга Флорио 1928. је био заказан за 6. мај. Елишка је стигла на Сицилију половином априла са два аутомобила: старом „плавом муњом“, бугатијем 35, од 2.000 кубика који јој је поклонио муж, и новим бугатијем, од 2.300 кубика.

„Плаву муњу“ је користила само за тренинге, док је нови аутомобил чувала за трку. Бугати је био потпуно прилагођен њеном телу. У седиште су уграђена четири јастука: један на коме је седела и који јој је омогућавао да, мало издигнута, боље види предње точкове, и по један са стра-

ИЖЕ

крајњи исход и те како било важно. Како се улећући из кривине у кривину ручица мењача стално мора померати Елишку је војња на Тарга Флорио подсећала на везење гоблена.

НАДОХВАТ ПОБЕДЕ

не и иза леђа. Тако „упакована“ није морала да се помера на седишту па је лакше могла да барата командама и да сву пажњу усредсреди на трку.

Током свакодневног тренинга нарочито је увежбавала покрете руку и ногу и ови су јој после петнаестак дана постали потпуно аутоматски. Истовремено, стално је масирала десну руку којом ће за време трке померати ручицу мењача, јер је она морала да поднесе највећи напор.

Нарочито се уздала у своју технику савлађивања теških брдских кривина. Учила је да већина такмичара нагло кочи пред уласком у кривину, а повећава брзину тек у самој кривини. Споро, веома споро, закључила је Елишка. По њој, много је боље било да се у кривину уђе великом брзином, у средини кривине мало успори, а из кривине изађе поново великом брзином. Тиме се добија у времену што је за

Освануо је и 6. мај, дан почетка трке. Око стартног места врвило је као у кошници. Свет се тискао да види јунаке на четири точка. Били су ту, раме уз раме: Масерати, Кампари, па Нуволари, као и прошлогodiшњи победник Матераси, затим Беноса, Широн, Конели, Диво, Драјфус, Миноа, Борцакини... и само једна жена — Елизабета Јуњек!

На њен рачун нико више није правио шале. Сви су јој признавали и вештину и храброст. А она је имала само једну жељу — да заврши трку без обзира на место које ће заузети. О победи није смела ни да мисли.

Трку је почела држећи се свог плана: за време прва четири круга штедети мотор, а после, видећемо...

Први круг је завршила на четвртм месту. На препашћење свих у другом

кругу је била прва, а у трећем друга и поред квара на колима и изгубљеног времена око замене гума на свим точковима и доливања воде и бензина.

Поредак у четвртм кругу био је исти као и у трећем.

У последњи, пети круг, Елишка је ушла са жељом да заузме што боље место на крају трке, па чак и да победи. Насупрот њој остали такмичари су дотле „измучили“ своје машине. Испред ње је био само Кампари, али већ исцрпљен. Успела је да га обиђе тек испред Катавултуре. Циљ и победа били су јој надокхват руке.

Изненада, када се томе најмање надала, у бугатјевом хладњаку је прокључала вода. Елишка је морала да заустави кола. Механичар који се за време трке возио с њом пронашао је квар на пумпи за воду и заменио је новом. Како је Елишка одлично познавала стазу, сетила се да је у близини извор. Отрчала је до њега и донела воду. Хладњак је напуњен, али је победа била изгубљена.

Нова несрећа задесила ју је неколико километара даље: пукла је гума на точку. Више ништа није могла да учини и поред тога што је гума брзо замењена: на циљ је стигла пета.

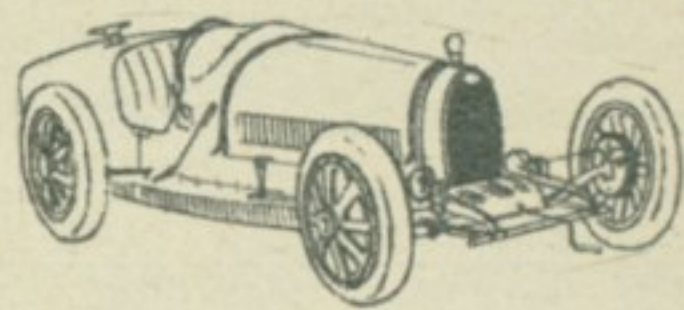
Победник целе трке Диво прешао је 540 километара за 7 часова и 20 минута. На циљ је стигао са 9 минута предности испред Елишке. Возио је просечном

УВЕК ПРВА

Елизабета Јуњек је побеђивала и односила награде углавном на тркама на којима су се такмичили само мушкарци. Била је победник на тркама:

1. Плезњ — Тжемошна 1924.
2. Збраслав — Јиловишће, 1925. у класи спортских аутомобила
3. Брно — Собјешнице, 1925.
4. У Дубицама, 1925.
5. У Шоберу и Карловим Варима, 1925.
6. Збраслав — Јиловишће, 1926.

На неколико трка победа јој је измакла за длаку: била је друга. Изузетно тешка била је трка Клаузен у Швајцарској 1926. године. Од старта до циља висинска разлика је била 1.253 метра, а стаза препуна планинских кривина! Такмичари су возили ивицом провалије, кроз кишу и снег. Елишка је била друга. А онда је дошла трка Тарга Флорио...

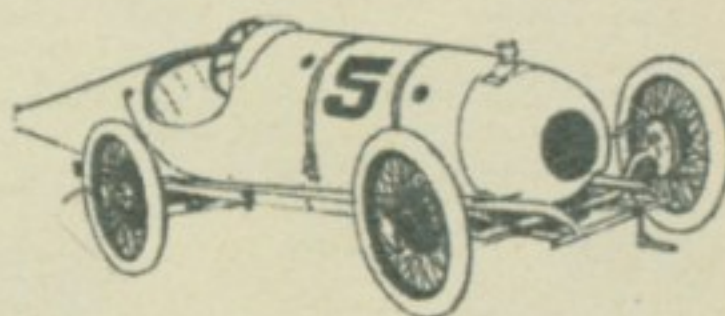
ПО УГЛЕДУ НА ЦЕЗАРА

Можда никада не би ни научила да вози аутомобил да се 1921. није удала за банкарског чиновника Чехиња Јуњека. Тада је имала 21 годину. Аутомобиле је заволела поред мужа, љубитеља брзих војњи и учесника на многим тркама. Најпре га је пратила као сувозач а 1923. постала и самостални возач.

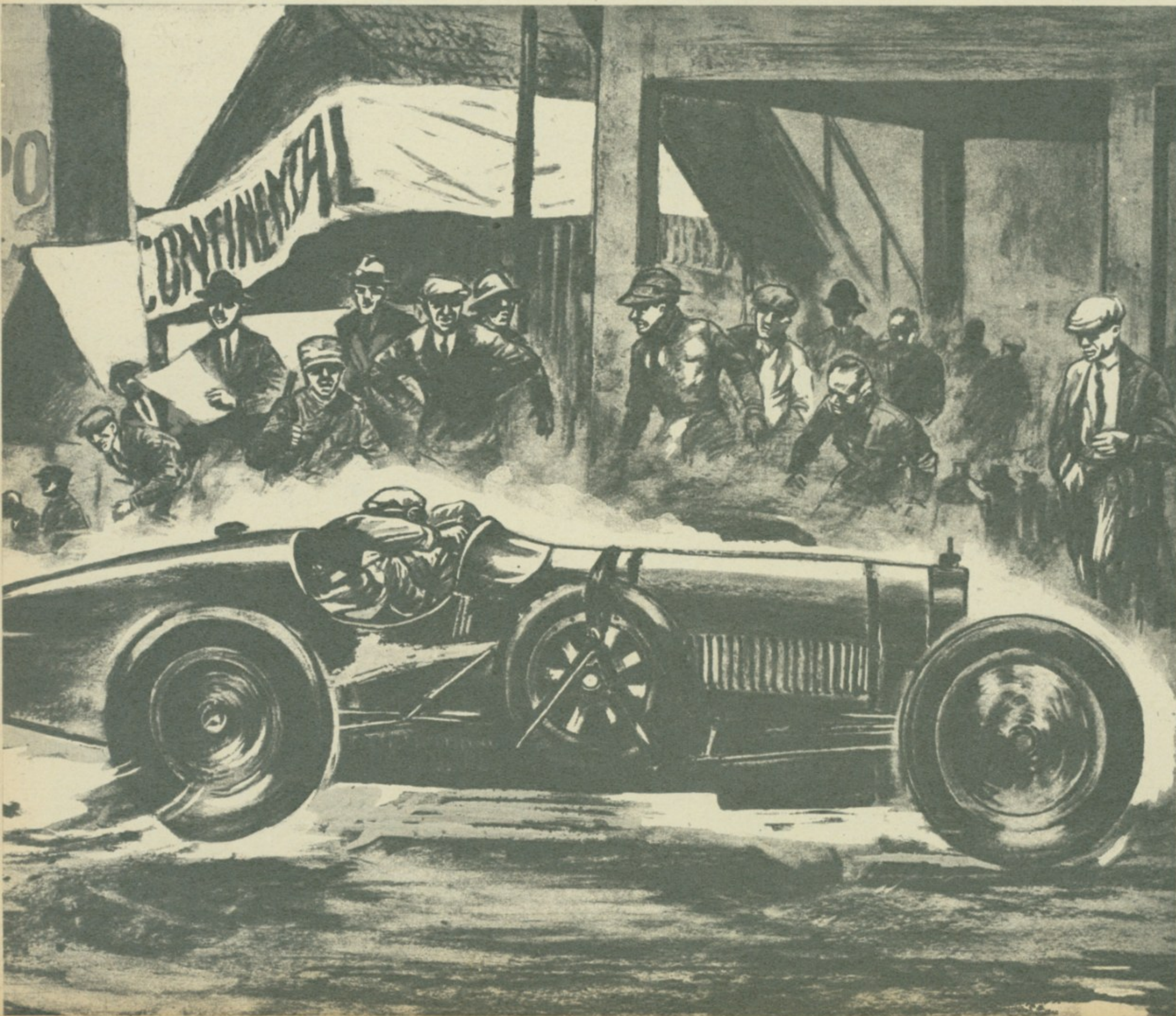
Временом је Елишка усавршавала сопствени стил коме су се дивили и учесници и посматрачи трка. На стазу је увек излазила понављајући речи римског императора Аугуста Цезара „Оно што иде брзо — иде добро!“ Император је при томе мислио на брзе и изненадне војне акције, али је Елишка његове речи прихватила како упутство како постати победник на трци.

Имала је невероватну способност да запамти сваки детаљ на стази. Пре трке пешице ју је обилазила и проучавала што јој је касније омогућавало да вози са лакоћом.

Трка Тарга Флорио 1928. године била је и последња на којој се појавила, јер јој је одмах после ње муж погинуо на трци у Нирбургрингу. Скрхана болом због његове смрти Елишка је напустила тркачку стазу. Са нестанком Чехиња, нестала је и њена жеља да вози.

Елизабета Јуњек данас живи у Прагу. Вози обичну школу и често се појављује на телевизији као коментатор путописних филмова. Године њених успеха одавно су прошлост.

Don
BARRY

ФЛАШ ГОРДОН

У ИДУЋЕМ БРОЈУ: ОПРОСТИ СЕ ОД ЖИВОТА, ФЛАШЕ!

ОШКОЛАЦА

У почетку то ни изда-
лека није мирисало
на љубав. Снежана и
ја, као два тела наелектри-
сана исто, просто смо се
одбијали. Увек смо се нешто
вређали и подсмевали је
дно другом. Из сусрета у
сусрет јаз између нас био је
све дубљи. Једном речју
нетрпељивост између нас
била је очигледна.

Али, те вечери све се ок-
ренуло.

ЗВЕЗДА ИЛИ ПАРТИЗАН

Било је то средином апри-
ла 1965. године, на једној
свадби. Женио се мој брат
од тетке. Међу гостима спа-
зио сам и Снежану, била је
чак врло лепа и симпатич-
на. Што сам то приметио
и што смо се обоје некако
сасвим другачије понаша-
ли, вероватно је „крива“
атмосфера: музика, жагор
раздраганих људи, смех и
радост.

Седели смо већ дуго ду-
боко забављени дискусијом
о музици: коју су плочу
Стоунси снимили у затво-
ру, да ли је дошао крај
популарности Битлса или
њихова слава тек почиње и
слично. Не знам како је
наш разговор скренуо и ка-
ко смо почели да се препи-
ремо је ли прошле недеље
Звезда победила Партизан
са 2:0 или са 1:0, како сам
ја тврдио. Један — нула,
два — нула, један, два...
и већ је изгледало да ће-
мо се по старом обичају пос-
ваћати. Тада, да бих то
некако избегао, предложих
или боље речено лупих:

— Хајде да се опклади-
мо и онај ко изгуби мора
да пољуби оно друго. —
Пристала је смејући се.

Изговорио сам све ове ре-
чи а да нисам ни мислио
на то да до тада нисам ни-
кад пољубио девојку сем
Софију за рођендан, али то
се не рачуна. Изненада, не
што ме штречну у срцу: а
шта ако изгубим, онда мо-
рам да је пољубим. Шта ћу
са рукама, шта са носом?
И још море црних мисли
поче да ми се мота по гла-
ви. Међутим, ако будем до-
био опкладу, и лице ми се
озарило, не морам ја њу
да пољубим већ она мене.
Па то му, авај, схватио сам
дође опет исто: она мене
или ја њу — морамо се по-
љубити! А онда опет тра-
чак наде: можда она уоп-
ште неће пристати на по-
љубац. Па, ни она то ваљда
не уме боље од мене!

Док сам ја тако дупао
главу и седео као на же-
равици, наишао је један
мој рођак и Снежана га за-
пита:

— Дико, знаш ли резул-
тат утакмице између Звез-
де и Партизана са ове по-
следње утакмице?

— Забога — рече он —
па то зна и мало дете. По-

— КО, ЈА СЕ УПЛАШИО ПОЉУПЦА! — ПОВИКАО САМ НА
СНЕЖУ. — ВИДЕЋЕШ ТИ СВОГ БОГА КАД ТЕ ДОХВА-
ТИМ! — АЛИ, ТО ЈЕ БИЛО ЛАКШЕ РЕЋИ НЕГО ИЗВЕСТИ.

бедила је Звезда са два —
нула.

Значи, изгубио сам оп-
кладу. Пропао сам.

Прво што сам помислио
било је: бежи, Новице, бе-
жи док ниси забрљао. Али,
нисам могао ни да се мак-
нем. Док се Снежана вра-
голасто смејала, задовољ-
на што је добила опкладу,
ја сам се знојио и прокли-
њао дан и сат кад ми је
тако глупа идеја пала на
памет. Тако ми и треба. Ко
је још чуо да се неко кла-
ди у оно што се нема, од-
носно у оно што не уме!

ДА ТИ НИЈЕ ЗЛО?

„Другару — рекох сам
себи — или ћеш стругнути
и више никад ни речи про-
говорити са Снежом или
ћеш зажмурити па куд пук
не да пукне.“

— Шта је? — зачуо сам
ироничан Снежанин глас
— да ти није зло од овог
ваздуха? Хајдемо напоље.

У мени се нешто тог часа
предомислило. Скупих оно ма-
ло храбрости и изиђох на
улицу за њом. Ноге су ми
дрхтале. Испод ока погле-
дах Снежу, али охрабре-
ња није било. На уснама јој
је лебдео несташан осмех
својствен само њој. Нисмо
прешли ни десетак метара,
а она рече:

— Хеј, па ти мени ду-

гујеш опкладу. Нешто си
вечерас забораван! Или си
се можда уплашио? — Ово
последње изговорила је са
толико подсмеха да сам мо-
рао да експлодирам:

— Ко, ја се уплашио? Ви-
дећеш ти свог бога кад те
дохватим!

Да, али то је било лакше

рећи него урадити. Појма
нисам имао како се то „дох-
вати“... И док сам ја та-
ко грчевито мозгао како да
се извучем из свега овога,
нисам ни приметио како
ми је пришла, загрлила ме
а још мање кад ме је по-
љубила, једном, још јед-
ном...

Е, сад је из мене прого-
ворио онај природни нагон,
одједном сам знао како се
љуби, знао сам шта ћу са
рукама, време је стало и
само смо нас двоје били
живи на овој планети...

После је Снежана хтела
да се врати у собу, касно је,
хладно је, али ја нисам
престајао да јој враћам
дуг...

НАЈЛЕПША ЉУБАВНА ПЕСМА

Друм друмила

*Друм друмила мијећа дјевојка,
Друм друмила крај Јовина двора,
Узлазила л'јепој Јове мајка,
Узлазила, та је говорила:
„Не друм' друма, мијећа дјевојко,
Не друм' друма не мачи ми сина!
Ојрадићу дрвљем и камењем,*

*И високим боровим ситавањем,
Не'ш видићи куд мој Јова ода".
— „Не бугам, ситара мила мајко,
Ситворићу се тица ласиавица,
Прелеићу дрвље и камење,
И високо борово ситавање,
Пољубићу твој л'јепоја Јову."*

*Народна
песма*

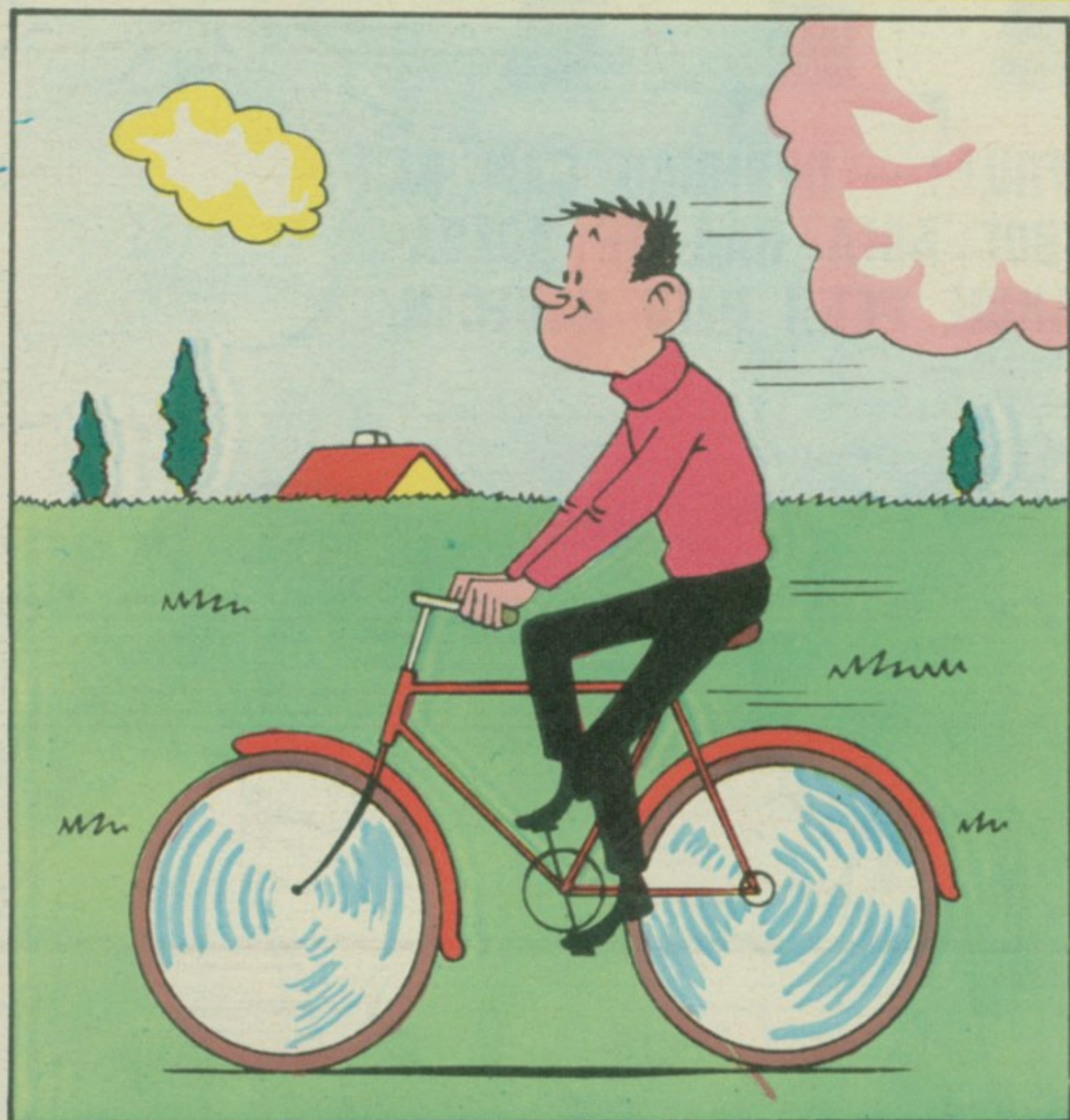
ПРИЗНАЊЕ

Кад смо се вратили ме-
ђу остале, испричао сам јој
целу истину како сам се
осећао од оног првог по-
љупца. Обоје смо праснули
у гласан смех. А још кад
је и она признала да је и
њој то први пољубац, то-
лико смо се гласно смејали
да су нас сви около гледа-
ли као да смо полудели.
Тако је почела једна жар-
ка, нестрпљива љубав, ко-
ја је потрајала пуне две
године. И данас, кад смо
обоје одрасли људи, за ме-
не су то најсрећнији дани
мога живота.

Новица Степановић,
Петка, 12208 Костолац
(хотелар 250,00 дина.)

ШАРЕНА СТРАНА

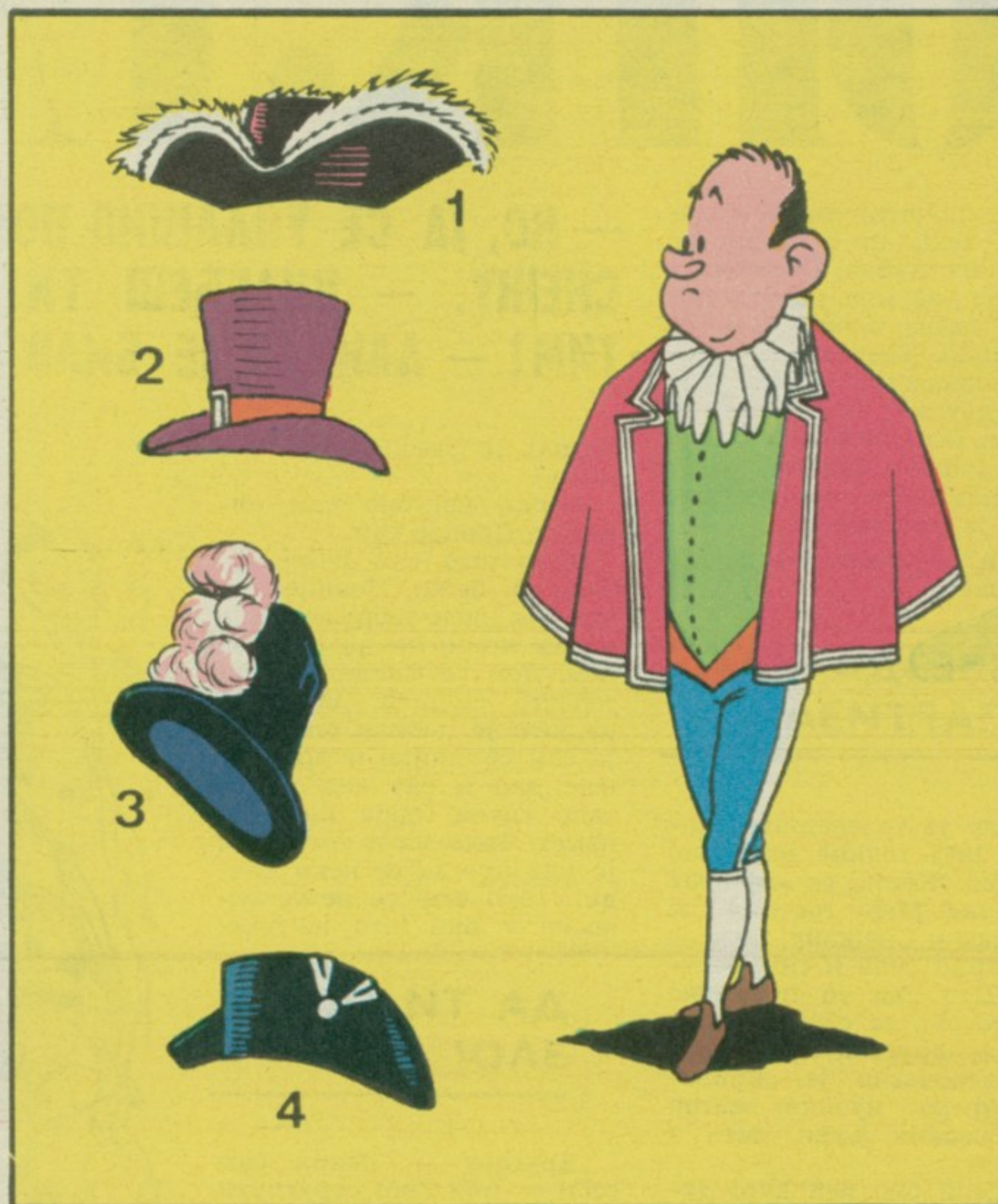

МОЋ ЗАПАЖАЊА

Ако желите да проверите своју моћ запажања добро погледајте овај цртеж на којем је наш илустратор намерно направио крупне грешке. Цртеж затим покријте и покушајте да запишете грешке које сте запзили. Да вам помогнемо, илустратор је начинио **три** намерне грешке.

ОДГОВОР:

Предња и задња осовина не налазе се у центру тоčkова 2. нема ланца и 3. обе возачеве ноге налазе се на истој страни рама.

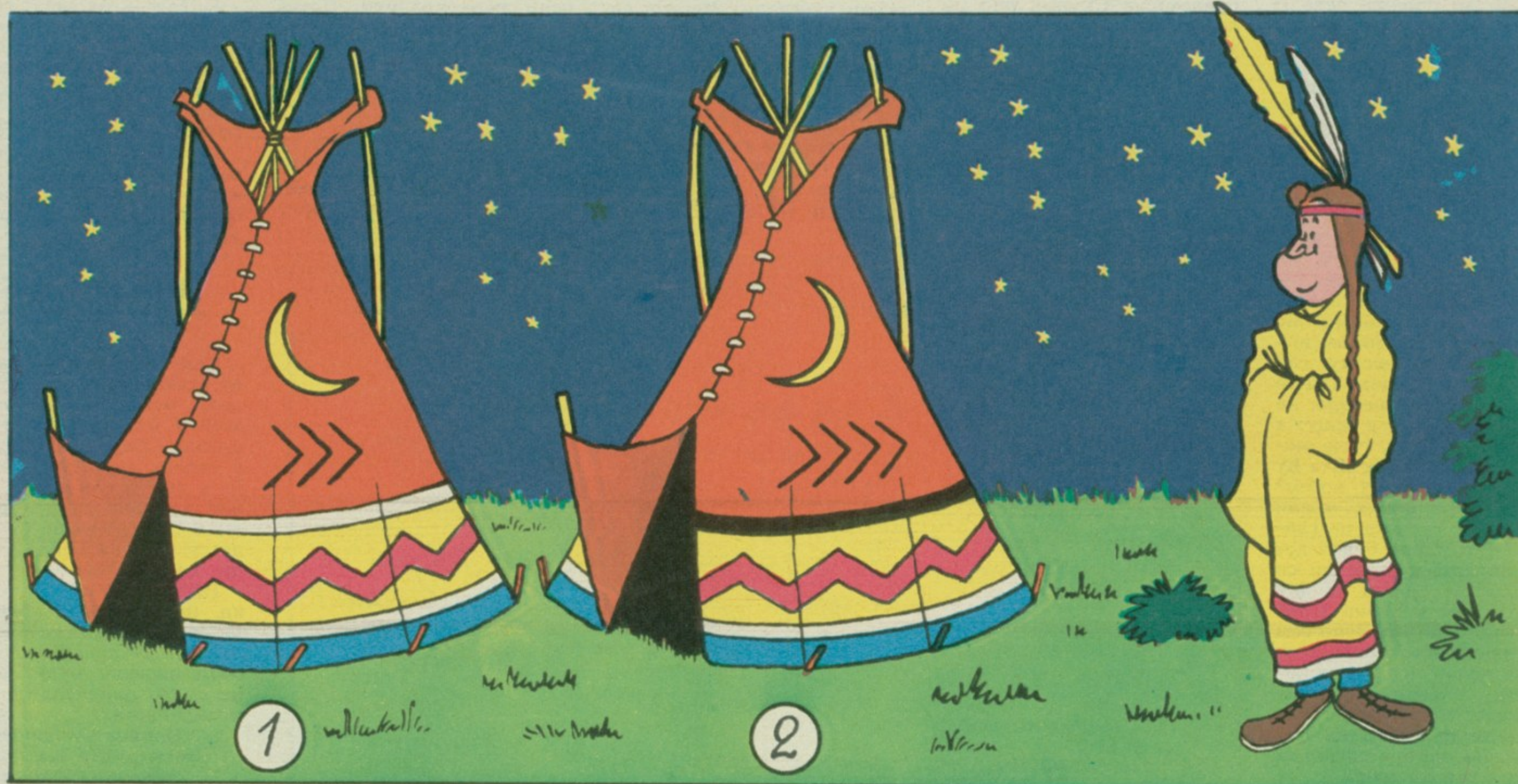

КОЈИ ШЕШИР?

Човек на нашем цртежу одевен је у одећу која се носила у Француској у 16. веку. Знате ли који од ова четири шешира одговара његовој одећи.

ОДГОВОР:

Шешир број 3.

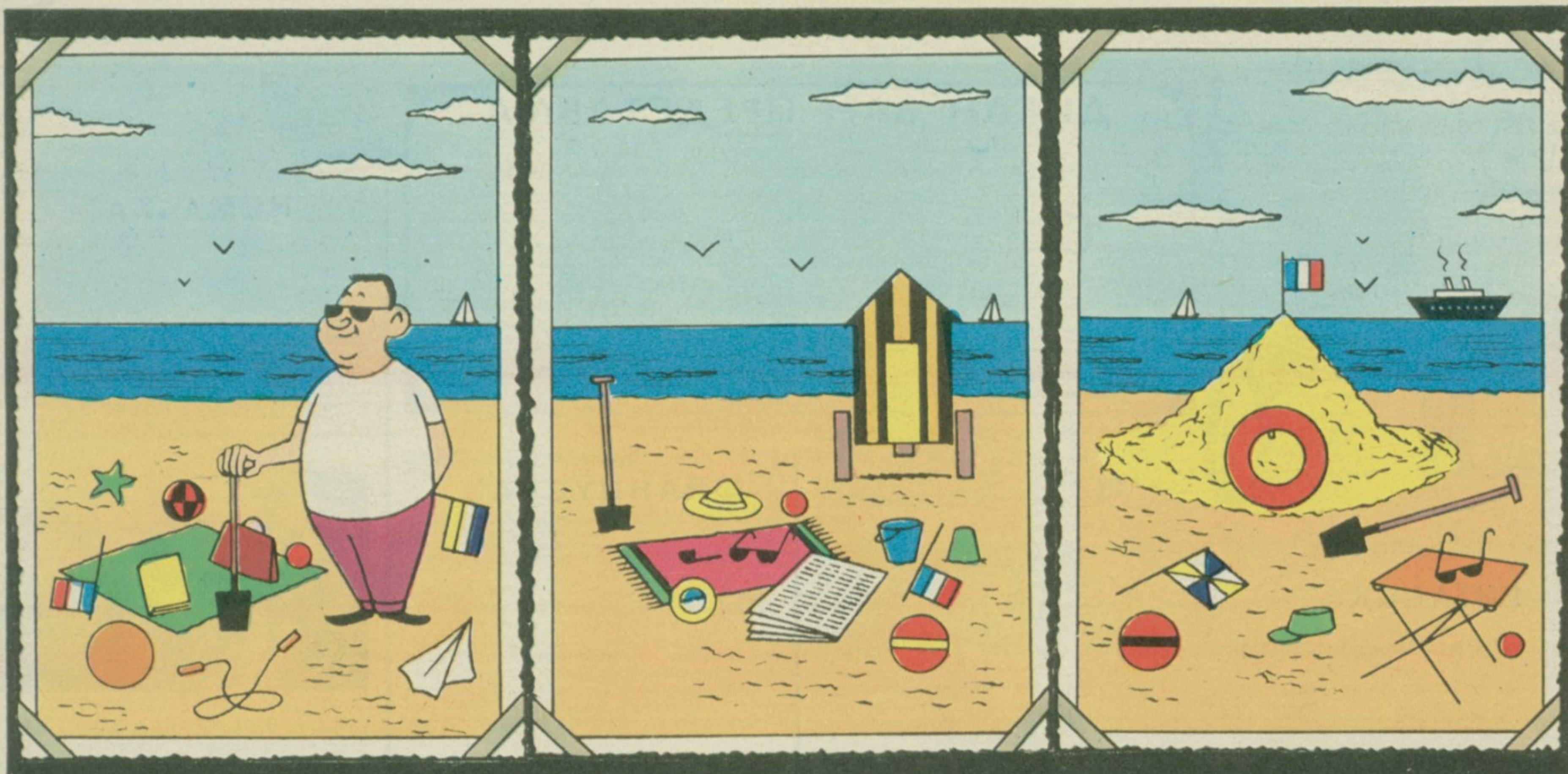
ОСАМ РАЗЛИКА

Поглавица Орлово Перо направио је два шатора: за себе и свог најстаријег сина Соколово Перо. Али кад су шатори били готови поглавичин син је приметио да се његов шатор разликује у осам појединости од очевог. Можете ли да уочите те разлике?

ОДГОВОР:

Други шатор разликује се од првог по томе што: 1. потпорне мотке на шатору нису при врху везане 2. има само три уместо четири потпорне мотке 3. по-лумесец је окренут наопако 4. испод полумесеца има четири украсне траке уместо три 5. на саставу шатора има три боја мање 6. улаз у шатор је нешто виши 7. кружна трака на шатору је црна и 8. при дну шатора недостиге један кочић.

ШАРЕНА СТРАНА

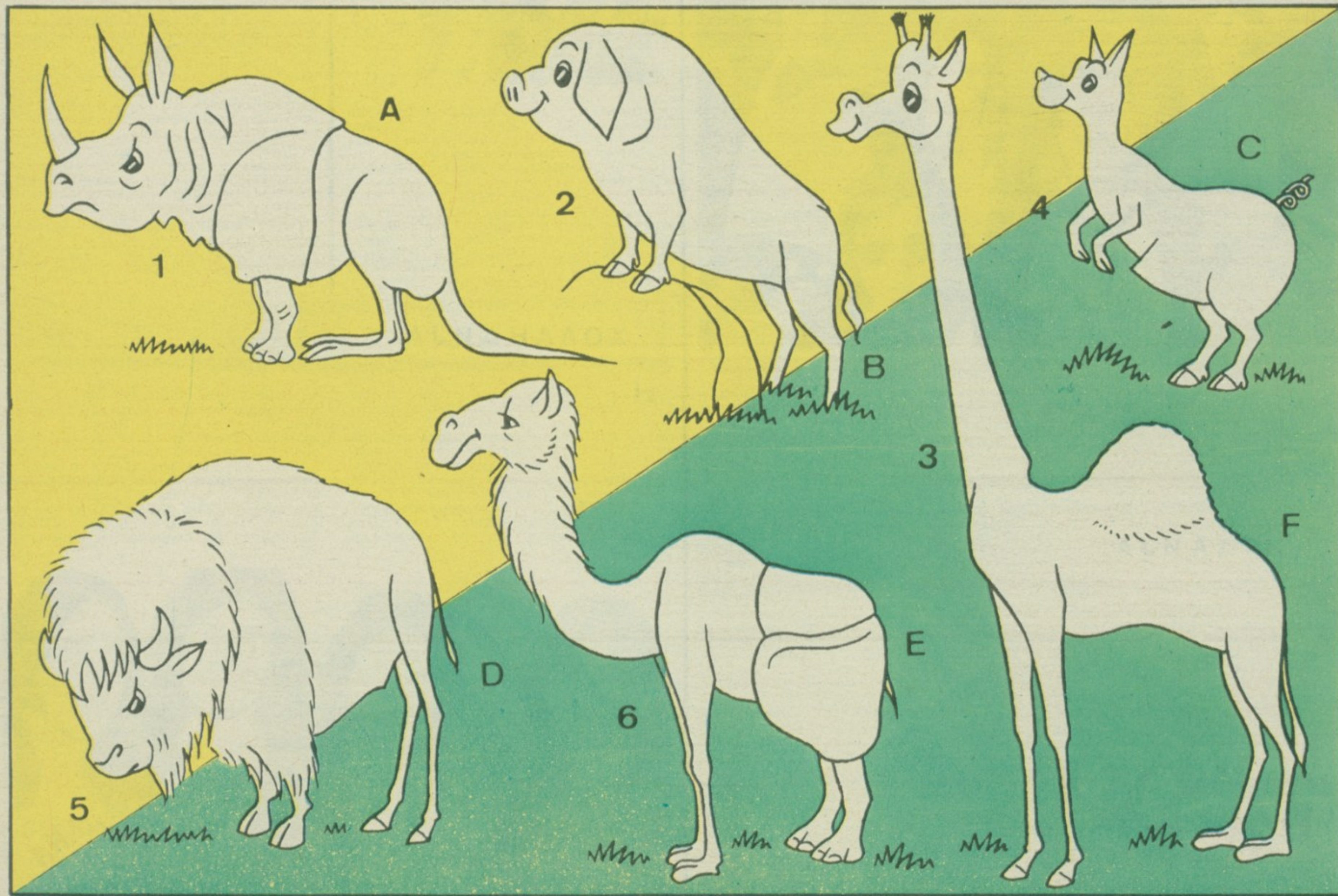

УСПОМЕНЕ С ЛЕТОВАЊА

Ова три цртежа с летовања узета су из чика Периног албума. Мада цртежи нису направљени на истом месту они ипак имају неколико заједничких детаља. Знате ли којих?

ОДГОВОР:

Облак — птица — једрилица — застава — лопат — наочари за сунце — лопта.

ПОЗНАЈЕТЕ ЛИ ЖИВОТИЊЕ?

У жељи да провери колико познајете животиње наш илустратор нацртао је шест животиња али им је заменио задње делове тела. Ваш задатак је да свакој животињи вратите њен природни изглед.

ОДГОВОР:

1 — Е — 2 — Ц — 3 — Д — 4 — А — 5 — Б — 6 — Ф.

ХИТ СТРАНА

Петком у Забавнику, а понедељком на Радио-Београду I, у емисији ВЕЧЕ УЗ РАДИО, најбољи певачи, ансамбли и хитови!

ДИКАН ВАМ ПРЕДСТАВЉА

НАЈБОЉЕ НОВЕ ГРУПЕ НА ЕВРОПСКОЈ МУЗИЧКОЈ СЦЕНИ
У 1974. ГОДИНИ

Сваке године на међународној сцени појави се неколико нових певача или група који својом свежином, квалитетом или просто само необичношћу успеју да се наметну. У првом полугодини 74. велику пажњу привукле су групе ANGE, PFM, GOLDEN EARING, COCKNEY REBEL, и TANGERINE DREAM, чије плоче достижу завидне тираже. Пет група из пет различитих земаља. У овом броју ђам их "укратко представљамо, а њихову музику можете чути у понедељак 15. јула ове године у емисији "Вече уз радио" која се налази на I програму Радио-Београда од 20.00 до 22.00 часа!

ЕНГЛЕСКА:

COCKNEY REBEL

Најновији изданац енглеске поп музике. За свега неколико месеци превалили су пут од мале непознате групе до јунака насловних страна. У Европи су привукли општу пажњу па их је чак и холандска краљевска породица позвала на један концерт.

стијан". Реклама је била велика, сви су писали о њима и успех није изостао. Сада су веома популарни и сматрају их за састав будућности.

"Кокни ребел" чине: Пол Крокер (PAUL CROCKER) виолина, чело и мандолина; Стјуарт Елиот (STUART ELLIOT) удараљке; Милтон Џејмс

Квинтет "Кокни ребел" чине школовани инструменталисти који су, осим музике, донели на позорницу моду сатенских одела, широких ревера и — обојене косе.

Определили су се за "паметнију музику" и најновијој генерацији купаца плоча понудили одличан сингл "Себа-

(MILTON REAME JAMES) оргуље и синтисајзер; Пол Џефриз (PAUL JEFFREYS) бас гитара и Стив Харлеј (STEVE HARLEY) певач.

ЛП ПЛОЧЕ: "HUMAN MNEGERIE" и "THE PSYCHOMODO RECORD" и сингл плоче: "Sebastian" и "Judy Teen"

ИТАЛИЈА:

PREMIATA FORNERIA MARCONI

Мала посластичарница из околине Милана, PREMIATA FORNERIA MARCONI, постала је надалеко позната захваљујући петорици талентованих музичара који су њен назив узели за име свог ансамбла. Прави успон на међународној сцени група је постигла прошле године ка-

да је серијом одличних наступа на великим рок-фестивалима њихова музика наишла на одличан пријем. Музичари су се затим вратили у Милано, снимили нов албум, припремили нов програм и прошлог месеца задивили

енглеску публику. Тако су потврдили да је треће место које су заузели у годишњој анкети угледног енглеског листа NME у конкуренцији нових нада потпуно заслужено.

Иако се чују примедбе да је PFM само копија енглеских група "Јес" (YES) и ELP (EMERSON, LAKE AND PALMER) овај квинтет наставља путем који су изабрали. Њихове жеље су јасне: после Европе да "освоје" и Америку а затим и цео свет. Те амбиције нису нескромне ако се зна да је Кејт Емерсон за њих казао: "Најбоља континентална група коју сам икада чуо".

Групу PFM чине: Мауро Пагани (MAURO PAGANI), флаута, виолина и певач; Фико Пјаца (GIORGIO FICO PIAZZA) бас гитара; Франц Ди Чочо (FRANZ DI CIOCCIO) бубњеви; Франко Мусида (FRANCO MUSSIDA) гитара и Флавио Премоли (FLAVIO PREMOLI) оргуље и композитор.

Албуми: "STORIA DI UN MINUTO"; "PHOTOS OF GHOSTS" и "THE WORLD BECOME THE WORLD".

ФРАНЦУСКА:

ANGE

Мада је ова необична група још 1971. године добила Гран при за адаптацију поп музике за сценско извођење тек је сада, захваљујући успелој турнеји по Британији, успела да ступи на европску сцену.

У Француској је састав познат по делу "Чудесни подухвати генерала Машкла", албуму "Карикатуре" и на-

ступима у оквиру познатог циркуса Џонија Холидеја. Европски критичари окarakterисали су, пак, музику групе Анж као "амбициозну музику необичне атмосфере и надреалистичких текстова".

Групу Анж чине: Жан Мишел Брезовар (JEAN-MICHEL BREZOVAR) гитара, флаута и певач; Кристијан Декамп (CHRISTIAN DECAMPS) оргуље и виолина; Даниел Хас (DANIEL HAAS) бас гитара и Жерар Јелш (GERARD JELSH) бубњеви.

ХОЛАНДИЈА:

GOLDEN EARING

Најуспешнија холандска музичка група у последње време. После хита "Радарска љубав" и овогodiшњих турнеја по Немачкој (два пута) и Британији (чак четири пута за седам месеци), сматрају их уз шведску ABBA за најпопуларнију континенталну групу.

Квартет "Златне минђуше" основан је још 1964. године а у данашњој постави наступа већ седам година. Први пут су дошли на врх холандске

листе још 1968. године песмом "Мали простор у мом срцу". Од тада су имали безброј хитова на листама земаља Бенелукса и Европе. Важе за једну од најспектакуларнијих састава такозваног "хард-рок" правца у музици.

Бери Хеј (BARRY HAY) флаута и певач; Џорџ Коуманс (GEORGE KOOMANS) соло гитара и певач; Ринус Геритсен (RINUS GERRITSEN) бас гитара и Цезар Цуидервајк (CEZAR ZUIDERWIJK) удараљке и певач.

НЕМАЧКА:

TANGERINE DREAM

Већ неколико месеци албум "Федра" трија "Танџерин Дрим" заузима прва места на многим топ-листама Европе, а у Енглеској је изазвао толико интересовање да је чувени диск-џокеј Џон Пил изјавио да се сличног примера не сећа.

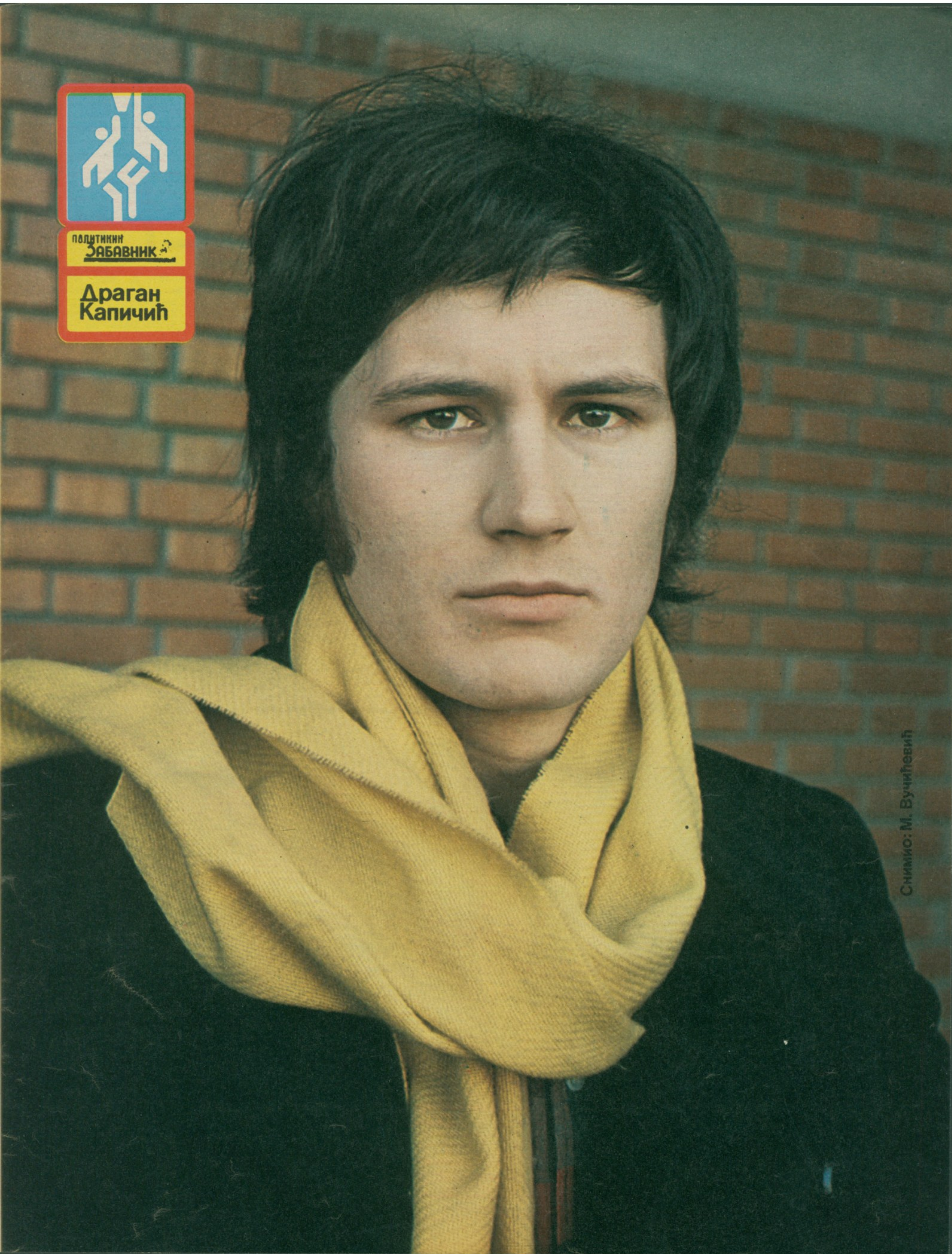
"Танџерин Дрим" је један од најпо-

знатијих група модерне немачке музике — такозваног "краут-рока". Поред тога што су за протекле четири године издали шест ЛП плоча, чланови овог берлинског трија познати су и по својим необичним идејама. "Ми не свирамо ради свирања и уметности, ми идемо даље! Експериментишући са тродимензионалним звуком желимо да откријемо нове путеве. Сам пут од идеје до регистровања звука је дуг: замисао се роди у мозгу, затим прсти изведу покрет и онда се преко жица све пренесе у звучнике преко којих чујемо звук. Циљ нам је да тај пут буде много краћи: директно из замисли у музику! Знамо да су за то потребне године рада, да је то ствар будућности али то је наш циљ и све што сада постижемо само је једна од етапа у нашим тражењима и експериментима".

"Танџерин Дрим" има ове ЛП плоче: TANGERINE DREAM I, ZEIT, ALPHA CENTAURI, ATEM, ELECTRIC MEDITATION, PHAEDRA.

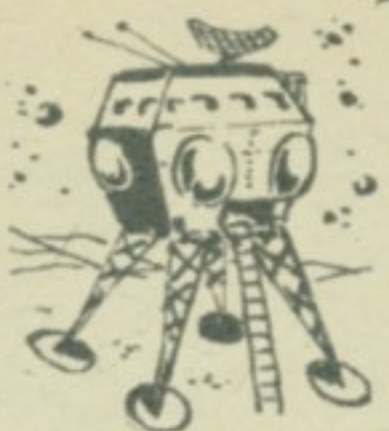
Групу чине: Едгар Феце (EDGAR FOESE) оргуље, синтисајзер и ефекти; Бауман (BAUMAN) бас гитара и певач и Франке (FRANKE) удараљке, ефекти и певач.

Снимко: М. Вучићевић

Фантастична прича

ВИЛИЈАМ Т. ПАУЕРС

ТАШНА КОЈА ЛЕБДИ

Око првог у месецу у Центру за контролу научних истраживања увек је било пуно посла јер су тада распоређивана средства за фондове појединих истраживачких области. Компјутери у подземљу зграде радили су пуном паром.

Једног понедељка, трећег дана у месецу, Џон Марк је примио писмо које му је прилично пореметило спокојство. Седео је за својим столом у пријемној канцеларији и преводио молбе истраживача у компјутерске цифре. Посао је био рутински — ретко која молба је изискивала истинско размишљање, а тек једна у хиљаду захтевала је лични контакт са подносиоцем.

Тог јутра, међутим, у руке му је доспела молба какву дотад није видео. Читао је разрогачених очима: „Име — ХЕНРИ НОРИС. Адреса — ВЈЦХН 1011101100. Предмет — ПРИМЕНА АНТИГРАВИТАЦИОНОГ ИЗУМА У РАЗНИМ ВИДОВИМА САОБРАЋАЈА“.

Марк је осетио како му стомак поиграва од неког необјашњивог страха. На срећу, био је научен да сузбија таква осећања. Пажљиво је размислио а онда са задовољним осмехом написао одговор:

„Драги господине, Одељење физичких наука одбацује Вашу молбу из следећег разлога: пошто прихваћени закони физике не допуштају постојање антигравитационог феномена, проналазак који наводите је немогућ“.

Неколико дана касније добио је молбу натраг уз пропратно писмо: „Примио сам ваш одговор. Пошто изгледа да ви у Центру не умете да читате, лично ћу се појавити у вашој канцеларији недељу дана по предаји овог писма. Како бих избегао нове неспоразуме са вашим приученим особљем, понећу са собом радни модел и надам се да ћу речником осмогодишњег детета успети да вам докажем да заиста поседујем антигравитациони изум који желим да применим у саобраћају. Ако компјутери закључе да изум ипак није могућ, онда ће то значити да су и они у стању да погреше. Дакле, до следећег уторка у два по подне! Искрено Ваш, Х. Норис“.

Непријатна језа прострјула је кроз Марково тело када је прочитао ону реченицу о компјутерима. У тренутку је хтео да позове Медицинску службу, али је одустао, закључивши да је аутор писма свакако неки сироти сањар чија ће се машта охладити после неуспеха. На крају крајева, биће занимљиво видети тај нов „изум“!

До следећег уторка, Марк је сасвим заборавио на предстојећу посету. Тек за време ручка кроз главу му је поново прошла реченица да су „и компјутери у стању да погреше“, и опет га је обузео немил. Збуњен, Марк се питао како неко може такву ствар да каже! На срећу, у близини се налазио

„лековити екран“ и он је, пошто је неколико минута посматрао своју омиљену глумицу, успео да поврати мир. Спокојно је завршио ручак и вратио се у канцеларију.

Тачно у два сата, у собу је ушао Хенри Норис.

— Јесте ли ви Марк? — упитао је. У руци је држао пословну ташну на коју је Марк и нехотице сместа обратио пажњу.

— Да, ја сам — рече он. — Чиме могу да вам помогнем?

— Којешта — одбрусио је Норис. — Вама је стало да мени помогнете колико и да себи прережете грло! Донео сам изум.

— Ах, сад се сећам! Оно антигравитационо чудо? — рече Марк доброћудно. — Па добро, можемо ли да га погледамо?

Норис га презриво одмери. Затим подиже ташну и лако је хитну од себе. Ничим подупрта, ташна је клизила кроз ваздух право према Марковој глави! Чиновник подиже дрхтаве руке, зграби је одмах престрашено гурну од себе. Затим се онесвести.

Када је дошао себи, чуо је Норисове речи:

— Хоћете ли још падати у несвест?

— Не — рече Марк. Устао је из фотеље за посетиоце у коју га је Норис био посадио и примио од њега чашу воде.

— Да ли ми сада верујете? — упитао је Норис.

— Молим вас, изиђите! — рекао је Марк.

— А, то не! — одврати Норис. — Зар после осамнаест година и две недеље рада!? Или ћу добити дозволу да свој изум применим у саобраћају, или ћете ми навести бар један добар разлог против.

— Али, то је сасвим немогуће! — бунео се Марк. — Физички закони...

на најједноставнији начин — рече Норис уздахнувши. — У овој ташни налази се направа која поништава гравитацију. Подешена је тачно тако да неутралише сопствену тежину и тежину ташне. Дакле, то је прави антигравитациони изум. Даље: хоћу да помоћу те глупости зарадим нешто новца пошто сам готово истрошио мозак радећи на њој осамнаест година и

— Слушајте, пријатељу — рече Норис стрпљиво. — Ко је измислио те физичке законе?

Чињенице су чињенице

— Па... нико. Компјутери су их извели из основних свемирских чињеница.

— А ко је открио да су то основне чињенице?

— Шта? Па то је смешно! Чињенице су чињенице, без обзира ко их је открио!

Норис слеже раменима и показва главом на ташну која је непомићно лебдела између стола и прозора. Марк баци поглед у том правцу а затим обори очи.

— То је само узнемирујућа опсена — рече. — А ви знате да је опсенарство забрањено. Захтевам да сместа објасните ту појаву.

— Значи, никако не могу да вас убедим да није варка?

— Каквог смисла има да ме убеђујете у нешто немогуће? Не разумем!

— Не разумете? Па зар не видите сопственим очима? Шта ту има да се разуме?

— Знам ја шта могу да видим а шта не! — узвикну Марк, већ на ивици плача.

— Покушаћу да вам објасним две недеље. Тај изум ме више одавно не занима. Сада хоћу да се обогатим како не бих умро од глади док будем радио на — пољу сила.

— На пољу сила? — крикну Марк, осећајући да му је већ зло. — Па и то је немогуће!

— Опет физички закони? — одврати Норис. — Немам намеру да дигнем руке од својих планова само зато што компјутери поричу нешто што је очигледно!

Ви сте лудак!

Марк је осетио неку хладноћу око срца.

— За ово бих могао да вас пошаљем у затвор — рекао је. — Закони физике су ту да би штитили наш здрав разум. Не можете тек тако да бирате начин гледања на свет!

— И томе су вас компјутери научили, зар не? — упитао је Норис. — А ко вам је рекао да верујете компјутерима? Компјутери?

— Доста! — викнуо је Марк. — Ви сте болесни, треба вам помоћ психијатра! Ако тако наставите, уништићете и моју веру.

— А шта ће вам та вера — био је упоран Норис. — Да ли икада мислите својом главом?

— Ви сте лудак! — крикну Марк

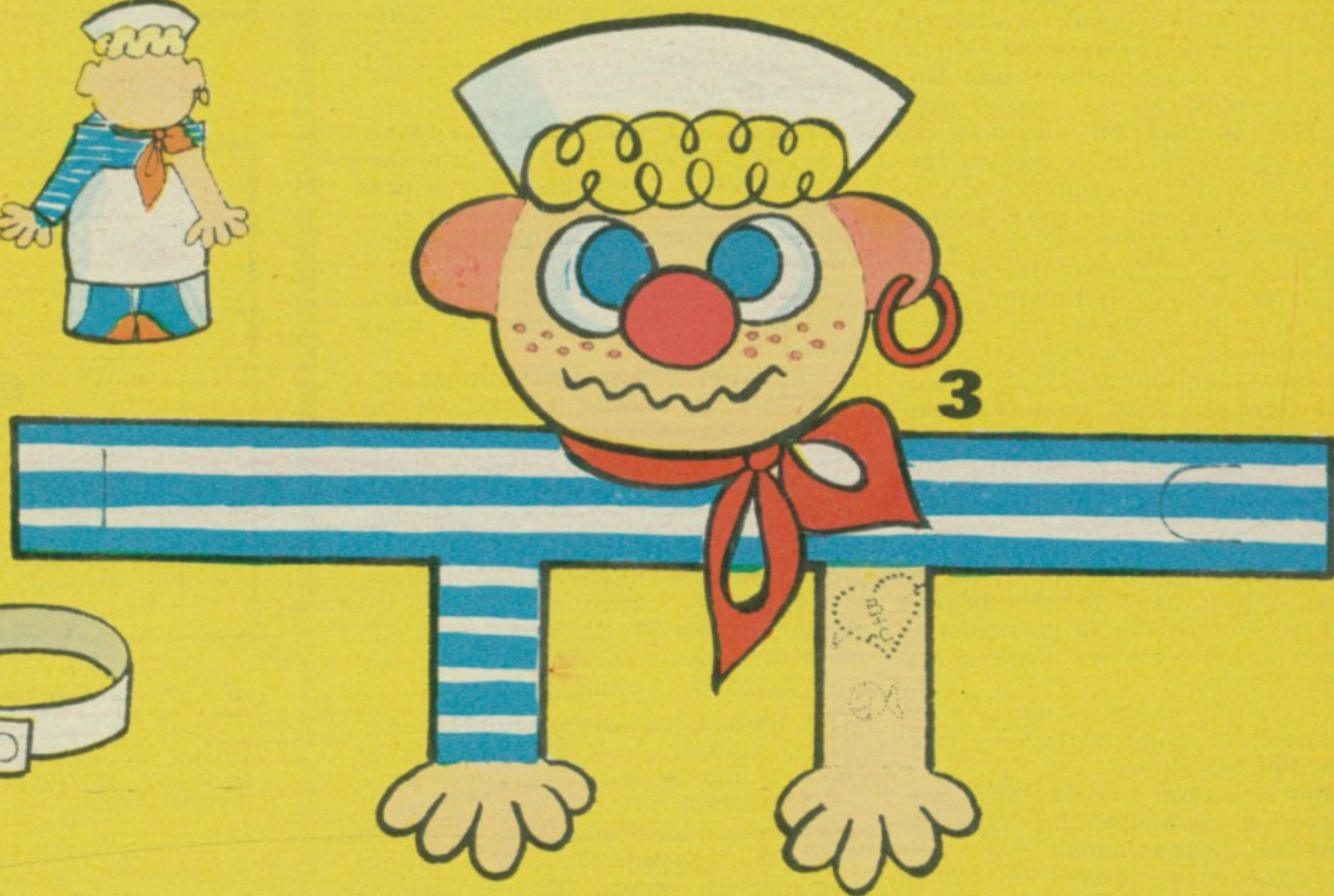
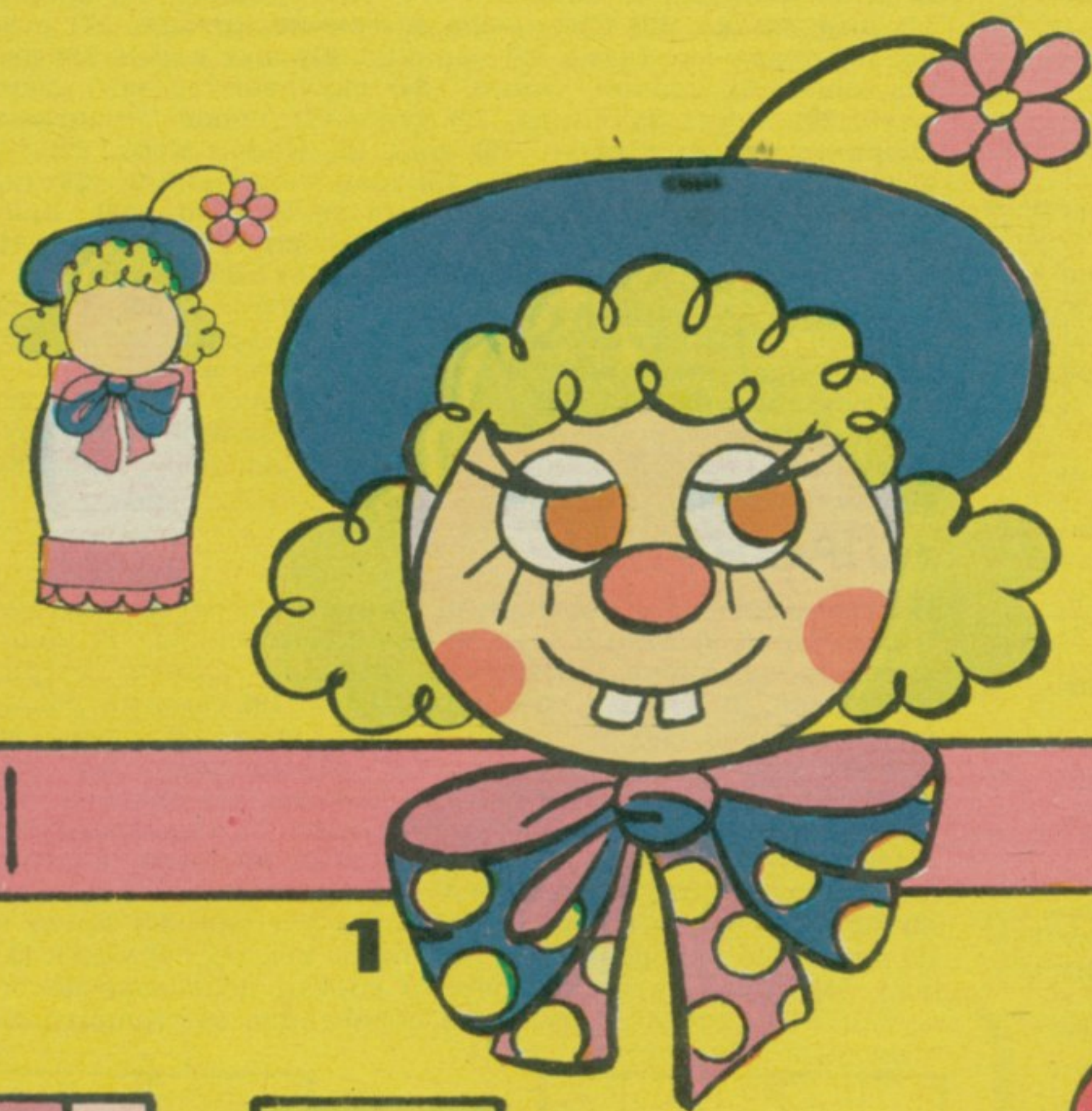

Ташна је клизила кроз ваздух право према Марковој глави.

ПОРОДИЦА КЛОВНОВА

Ове три симпатичне фигурице кловнова можете држати као украсе на својој полици или на постављеном столу.

Фигуре мајке **Розе** (1), оца **Тозе** (2) и сина **Јозе** (3) обрежите и залепите на чврсту хартију. Док се лепак суши, скувајте тврдо три јајета и кад се охладе ставите их у одговарајућа постоља, врхом надоле, и на њих налепите главе мајке, оца и сина.

ПОЛИТИЧКИ
ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Граин Забавниче,

УМРО НЕПОБЕЂЕН

Волео бих да сазнам нешто више о чувеном шахисти Аљехину.

Миодраг Петровић,
Суботица

Кад је Аљехинов противник у једној пријатељској партији покушао да поврати већ повучени потез, правдајући се да је мислио другачије, славни шаховски велемајстор и у то време првак света, благо га је прекорио: „Није важно шта сте мислили, већ оно што сте на табли одиграли“. Сам

Александар Александрович Аљехин чврсто се држао овог правила. За њега прекинута, изгубљена или добијена партија није била завршена оног тренутка кад се дизао од стола са шаховском плочом. Тек тада је следила битка са самим собом и безброј варијанти које је Аљехин увек испитивао дуго и помно. Године 1946, за време једног турнира у Португалији, Аљехин је умро анализирају-

ћи протеклу партију. Тако се у педесет четвртој години завршио живот доктора права са Сорбоне и првака света у шаху, сигурно једног од најблиставијих и најоригиналнијих умова у историји дрвне игре на 64 црно-бела поља.

Аљехин је рођен 1892. Године 1921. емигрирао је у Француску где је на Сорбони стекао звање доктора права. Али, младом правнику боље би одговарала титула „доктор шаха“, јер је, у ствари, сав живот посветио игри коју је уздигао до савршенства, а себе до трона светског првака.

Када је 1927. године победио другу шаховску легенду, славног Капабланку, Аљехин је постао првак света. Седам година касније, 1935, изгубио је титулу у мечу са Евеом. Али, већ 1937. Аљехин је поново првак света. Непуну деценију касније умро је — непобеђен!

Статистичари су израчунали да је учествовао на 87 турнира. Прва места освојио је 62 пута! Разрадио је отварање познато као „Аљехинова заштита“.

Иако најбољи шахиста на свету, у париским кафанама често и радо је играо шах као и на званичним турнирима.

ЗА ПЛАНИНАРЕ И ГЕОГРАФЕ

Желели бисмо да у Малој пошти објавимо адресу Планинарског савеза Србије. Уједно молимо све чланове географских секција у

СФРЈ, који би желели да сарађују са нама, да се јаве на адресу:
Географска секција
Основне школе
„Стеван Чоловић“,
31230 Ариље

Адреса коју тражите гласи: Планинарско-смучарски савез Србије, Добрињска 11, тел. 642-065. Верујемо да ће вам се јавити друге географске секције основних школа и да ћете успешно сарађивати.

ЦРНИ ЛЕПОТАН ПОД ЗАШТИТОМ ДРЖАВЕ

Жељела бих да напишем нешто више о црном лабуду.

Невенка Ботић,
Загреб

Кад су 1967. године холандски морнари кренули уз аустралијску Реку лабудова угледали су птице по којој је ова река и добила име. Ништа не би било необично да Реком лабудова нису достојанствено пловили — црни лабудови! Тада је човек из Европе први пут видео црног лабуда. Морнари су се одмах дали у лов на необичне лабудове и успели да у-

хвате четири птице. Донели су их на свој брод и понели у Европу. Вест о црним лабудовима брзо се проширила и многе земље Европе заинтересовале су се за ову ретку птицу. Набавила ју је прво Енглеска а за њом и друге земље. Тако је црни лабуд био прва птица која је из Аустралије пренесена у Европу. Данас у готово свим зоолошким вртovima света можемо посматрати црне лабудове како гордо плове малим језерима.

У самој Аустралији, домовини црног лабуда, ова птица је готово изумрла пошто је немилосрдно ловљена да би била продата у друге земље и друге континенте. Данас је у Аустралији црни лабуд, назван још и „жалосни лабуд“, под заштитом државе како не би дошло до његовог потпуног истребљења.

За разлику од белих лабудова код којих само женка лежи на јајима, код црног се мужјак смењује са женком. Смена на гнезду обавља се увек у исто време: мужјак лежи на јајима пре подне а женка попodne и ноћу. Занимљиво је да се ова врста лабуда, иако одавно исељена из Аустралије, још придржава тамошње климе: деси се да зими жели да излеже јаја и упорно, упркос хладноћи, седи на јајима која се често смрзну, а догоди се да и сам лабуд угине од хладноће. Младунци у прво време нису црни него сиви. Временом перје постаје све тамније, док млади лабуд не постане потпуно црн.

КОЛИКА ЈЕ САХАРА?

Интересује ме колика је површина Сахаре, највеће пустиње на свету.

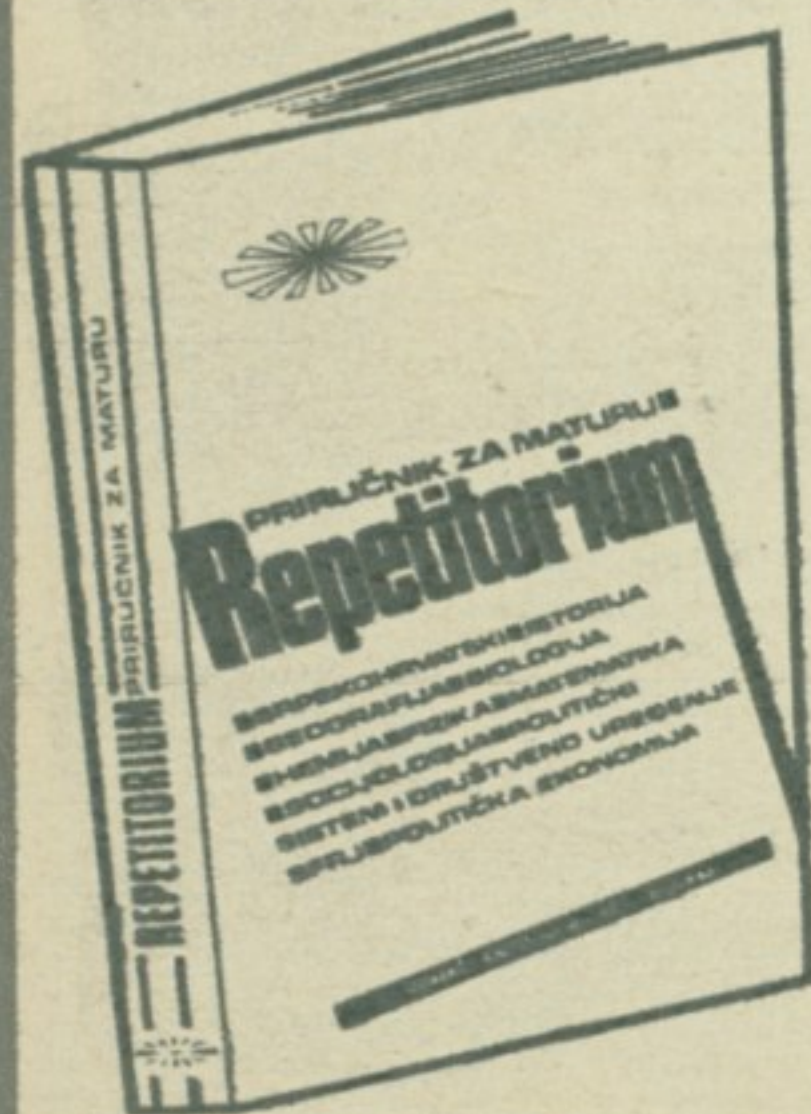
Вера Ивановић,
Приштина

Сахара лежи између Сахарског Атласа и Средоземног мора на северу, Црвеног мора на истоку, суданских степа на југу и Атлантског океана на западу. Ова огромна и још недовољно испитана пустиња обухвата око 8,7 милиона квадратних километара. Од исто-

ка према западу дугачка је око 5.000 километара а од севера према југу од 1.500 до 2.000 километара.

УЧЕНИЦИ — СРЕДЊОШКОЛЦИ! ЦЕЛА МАТУРА У ЈЕДНОЈ КЊИЗИ!

Са приручником за матуру — репетиторијумом — у коме је прегледно и сажето изложено градиво из српскохрватског језика, географије, историје, биологије, хемије, физике, математике, социологије, политичке економије, политичког система и друштвеног уређења СФРЈ по наставним плановима од I до IV разреда.

Ово је ново, прерађено и допуњено издање на коме је радила група познатих педагога, тако да РЕПЕТИТОРИЈУМ представља јединствен приручник за успешно обнављање градива у току школске године, а посебно у време припремања завршног испита школе — матуре.

Репетиторијум можете добити поужећем, по цени од 60.— дин. ако пошаљете писмо или дописницу са наруџбеницом на НЧП „КЊИЖЕВНЕ НОВИНЕ“, Француска 7, 11001 Београд, пошт. факс 23.

$$\log x = \cos 60^\circ \\ \Rightarrow x = \sqrt{10}$$

КАКО СЕ РЕШАВАЈУ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ

Лако и брзо можете и сами научити из књига „ИЗРАЂЕНИ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ“. Нудимо вам четири књиге које садрже целовиту израду свих задатака из математике за гимназије, техничке и остале средње школе (I књига — Алгебра за I разред, II књига — Алгебра за II разред, III књига — Тригонометрија и алгебра за III разред и IV књига — Аналитичка геометрија, низови, диференцијални и интегрални рачун и стереометрија за IV разред). Наручите дописницом или писмом са назнаком које књиге желите на адресу: МАТЕМАТИКА — 71001 Сарајево, п.п. 64. Књиге ћете одмах добити и платити поштару кад вам донесе (поузећем). Цена сваке књиге је 60 динара. Ко наручи све четири књиге заједно, платиће свега 190 динара!

